The New York Pub Lib
476 Fifth Ave
NOV 11 1911

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, :: NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose...... $2.00
Europoje ir kitur.......... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, :: NEW YORK.
Yearly subscription rate:
In the United States........ $2.00
To Foreign Countries........ $3.00

Advertising rates on addication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 22 Brooklyn, N. Y. 31 d. Gegužio (May) 1911 m. Metai XXVI.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Ateiviu šelpimo klausimas.

Dar rods pabaigoje pereitų metų pasigirdo, kad Brooklyno lietuviškosios draugijos pradeda triūsties su ateivių šelpimo klausimu. Veikiai parējo tokiospat žinios iš Philadelphijos. Šitas užveda ant gana liūdnos minties. Mūsų draugijos labai ilgai laukē, kad šituo klausimu užsiimtų mūsų veikējai-inteligentai, — kad jie pirmiausiai pravestų kelią, ir sušauktų mūsų visuomenę į ateivijos sutvarkymo darbą. Visuomenē iš inteligentų šito tikējosi jau nuo 20 suviršum metų, — ką čia! nuo 40 suviršum metų, t. y. nuo to laiko, kada pradējo pirmieji lietuviai į šią Kolumbo žemę atkeliauti Bet, ant nelaimēs, nieko o nieko iš inteligentų nesusilaukē. Pirmiausiai lietuviui- darbininkui parodē kelią Amerikon apsukrus žydeliai. Kada jau daugelis mūsų duonelēs jieškotojų susispietē čionai prie sunkių darbo mašinų ir prie šiūpelių bei pikių kasyklēse, — tik tada mūsų inteligentai pradrįso keliauti į tolimąją Ameriką paskui savo brolius darbininkus. Plaukē visa eile kuningai, daktarai, pirkliai ir saliūninkai Kiekvienas jau nešdinosi savo misiją — aprūpinti savo vientaučių reikalus. Ir aprūpino, kaip katras galējo: kuningai tvērēsi parapijas, statēsi bažnyčias ir klebonijas; daktarai užlējo savo ofisus ir klinikas, apšviestesni vertelgos įsitaisē krautuves ir saliūnus Iš tos pusēs lietuviai pasiliko gerai aprūpinti. Pasiliko apleistas tik vienas ir svarbiausis klausimas tai suglobējimas mūsų brolių ateivių įvairiose Amerikos prieplaukose. Prie šito mūsų inteligentai labai mažai tepridējo triūso, išimant gal Dr. Šliupą, kuris seniau rods apie šitą viešai prašnekdavo, bet dabar ir jis visiškai nutilo. Palikta buvo ateivių klausimas patiems žmonēms ir laikraščiams. Laikraščiai, reikia jiems tą į kreditą pripažinti, vienvalios klabino visuomenę ir inteligentus ateiviais rūpirties. Bet jųjų balsas, be inteligentų akcijos, iksiolei pasilikdavo balsu tyruose šaukiančio. Savo laiku tuomi rods buvo dar užsiinteresavę mūsų du susivienijimai, bet ir tie, savo reikalais užimti, ateivystēs klausimą, padējo į apatinį stalčių, jei neskaityti kasmetas paskiriamų iš jų išdų šiek-tiek piningų.

Ir čia pasirodē, kad mūsų inteligentai neina pirma liaudies, nepajēgia išstatyti svarbiuose mūsų gyvenimo reikaluose iniciativos, bet seka paskui liaudį. Kai liaudis pakila, tuomet ir mūsų apšviestūnų dvaselē sušįla ir šį-tą ima veikti. Biedna dar mūsų inteligentija dvasioje, jei per 40 metų nepramatē, kas dedasi su mūsų broliais ateiviais prieplaukose! Visų tautų veikējai senai tą pastebējo Net ir labiausia atsilikę slovakai ir tie jau lietuvius pralenkē — jau inkūrē savo biūrus emigracijos punktuose, prie kurių net ir biedni lietuviai glaudžiasi sušilti. O mūsų inteligentai po senovēs užsiēmę kiekvienas su savo «politika», — kožnas nori pravaryti į visuomenę savo idēas, tos pačios visuomenēs, o ne savo [illegible] Bet, ką užtai duoda visuomenei? Nieko, arba labai mažai! Su kokiu pasišventimu ir paskutiniais metais mūsų apšviestūnai rūpinasi apie tas ar kitas organizacijas — geriaus sakant, rūpinasi kaip savo draugus intupdyti į organizacijas prie šiltų vietelių, tai vēl kaip atšalinti tuos žmones iš draugijų, kurie jiems nepatinka. Pilnos čia jiems rankos agitacijos ir darbo... O mūsų ateiviai šaukiasi pagalbos, arba šimtais grąžinami negavę pagalbos, keikia atsigrįžę į brolius amerikiečius už jų nerangumą!..

Gerai, kad dabar nors liaudis pati pradējo savim rūpinties. Su nemažu džiaugsmu perskaitēm «Vienybēje Lietuvninkų» tilpusį pranešimą apie Brooklyno ir aplinkinių draugijų konferenciją, ir josios atsišaukimą į visuomenę dēlei nelaimingųjų imigrantų. Čia jau masiviškas keliasi minios balsas už nelaimingųosius savo brolius. Čia jau išsireiškia viškus ir didelis protestas prieš mūsų neveiklią inteligentiją. Bet šitas judējimas vistiek dar sunkiai irsis, jeigu ir šiuomi žygiu neprisidēs mūsų visi pažangieji žmonēs. Liaudis gali tik parodyti bloguosius kelius, kuriais ji praējo, bet ji nemoka surasti naujų kelių, pakol neateis priešakin jos vadovai, žmonēs su mokslu ir patyrimu. Liaudis yra didelis ir labai sunkus konservatiškas kūnas, kuris neišstengia mikliai judinties ir nesuspēja surasti kelio — ji tik gali eiti pačiu viduriu kelio kurį suranda ir prakala josios apšviestesni sūnųs. Užtai lietuvių liaudis iksiolei nieko neįstengē padaryti ir ateivystēs klausime, nes ji neturi priešagyj savųjų apšviestūnų, — jie seka paskui! Todēl Brooklyno draugijų pradētasis darbas tesužadina visus mūsų veikējus ir inteligentus, ar užsikniaubusius tik prie savo reikalų ar dirbančius organizacijose.

Ateivių suglobējimas toks didelis klausimas, kad jis visu-pirmiausiu reikia pas mus išrišti. Jisai jau taip pribrendo-pritvinko, kad nebēra reikalo čionai atkartoti visus tuos lietuvių-ateivių šauksmus, kurie duodasi girdētis kasdien iš Ellis Island, iš Philadelphijos, Baltimorēs ir Bostono prieplaukų. Jeigu mes da ir dabar, atšventę 40 metų jubilējų nuo pradžios lietuvių keliavimo Amerikon, [illegible] rasime būdų kaip sugelbēti šimtus mūsų vientaučių, — tai bereikalo grąžinamų atgal, tai čionai laikomų imigracijos pestungēse, tai vēl paleistų ir klujojančių svetimos šalies pavojingose gatvēse ir patenkančių visokiems besąžiniams agentams ir išnaudotojams, — tai veltas bus mūsų tasai iškilmingasai jubilējus; jisai bus tiktai pasityčiojimas iš atkeliavusių ir atkeliaujančių mūsų brolių, o podraug dar sykį būsime parodę, kad mes, kaip ir lenkai, mēgstame tik karčeikines parodas gatvēmis, bet nemokame pasirodyti dideliais ir išmintingų darbų lietuviais piliečiais.

Vargomatis

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Antrą trustą prispaudē prie sienos Washingtono Augščiausis Teismas pereita savaitę Pasmerkimas Standard Oil aną savaitę netiek visus trustų priešus užganēdino, kaip šios nedēlios minēto teismo nuosprendis — visai išrišti didelį Tabako Trustą kuris savo vyriausias operacijas daro New Yorke, na ir po visą Ameriką. Trustui rods palikta laiko 8 mēnesiai, kad persitvertų į geresnę korporaciją, negu iksiolai buvo. Žinoma, jisai pasiskubis tuomi pasinaudoti; sakoma net, kad jis labai laukęs, kada jam valdžia nurodys kelius, kaip savo veikmę vesti, kad neiti priešais garsų Shermano anti-trustinį įstatymą. Bet svarbiausia šiame pasmerkime yra tai, kad iš principo atrasta trustų pirmykštis veiklumas labai kenksmingas: kaip publikai, taip ir smulkiems vertelgoms, na ir visai šaliai. Todēl neužilgo bus tabako trustas patrauktas į teismus už nesuskaitomą daugybę prasižengimų prieš Shermano įstatymą, ir aplinkui bus visiems trustams įvaryta baimē, o gal daugelis iš jų turēs visai permainyti savo veikmenę, taktiką ir visuomenēs išnaudojimą paliauti.—

— Žydų klausimas vēl išnaujo parējo kongresan. New Yorko atstovas Harrison įnešē bilių, kuriuomi butinai reikalauja pertraukti 1832 metuose padarytą su Rusija sutartį, kaslink pi- [illegible] valdžia nors buvo nēsenai palengvinusi žydams ateiviams sugrįžima su amerikoniškais pasportais, bet tas palengvinimas ēsąs tik ant popieriaus, kad nutildyti amerikonų murmējimą. Po senovēs dar tebēsą amerikoniški pasportai ignoruojami, ir visi su jais sugrįžę į Rusiją, esą veikiai areštuojami ir baudžiami.

— New Yorko atstovas Sulzer labai smarkiai šianedēl užsipuolē ant Ellis Island viršininkų ir visos tvarkos prie suēmimo ir sulaikymo immigrantų. Anot Sulzer, Ellis Island pavirtusi į «tarptautiškos sarmatos ir prievartų vietą, iš kur šaukia balsas keršto į visą žmoniją.» Sulzer perstatē kongresui delegaciją iš daugelio svetimtaučių veikējų ir publicistų iš New Yorko, tarp tų žinomą vokiečių veikēją Sowependick, redaktorių vokiečių laikraščio, kuris pasakē: «Mes norim pertaisyti senus ir įvesti naujus įstatymus, kad prašalinti tas prievartas, kurios yra daromos su ateiviais. Juk ko verta yra tokia tragedija, kad gerus ir sveikus žmones mūsų valdžia išvaro kasmet po 25,000 laukan.» Kongresas taipgi išklausē daugelį pavyzdžių šiurkštaus pasielgimo su ateiviais ant Ellis Island Ypatingai protestuoja vokiečiai ir žydai.

RUSIJA.

Garsus Maskvos kyšininkų procesas jau užsibaigē. General-gubernatorius Reinbot gavo metus kalējimo ir nustoja visų pilietiškų teisių už išeikvojimą viešpatystēs piningų Jis netik grobē iš valdžios išdo, bet plēšē ir nuo žmonių. Per dvejus metus buvimo Maskvos gen. gubernatoriumi, Reinbot išmokējęs vien tik policijai dovanų už tūlus darbelius... 300,000 rub. Reikia manyti, kad jam pačiam liko iš tų piningų juk kur-kas daugiau.

— Jau pereitais metais praskambējo didelē byla Rusijoje apie kuningaikščio Oginskio testamentą. Pasirodē, kad tą testamentą suklastavo palkininkas Von Liarliarskis, su savo žentu, kad paimti Oginskio turtus. Dabar tos bylos iškilo dar vienas atbalsis. Dabartinio ministrų pirmininko Stolypino brolis Aleksandra aprašē laikraštyje «Novoje Vremia», kaip neteisingai ta byla buvo vesta. Ypatingai jis išjuokē garsų gen. Kleigelsą, buvusį Kievo ge- [illegible] Kleigelsas, pasiremdamas savo bajoryste, nenorējęs pribūti į teismą už liūdininką, bet į jo dvarą reikēję atvažiuoti visam teismui, prisiekusiams teisējams, 19 ypatų toje byloj figuruojančių ir 25 advokatams, — išviso 100 žmonių, kad išgauti Kleigelso parodymus. Kleigelsas už tą aprašymą ant Stolypino supyko ir iššaukia jį ant dvikovos. Galima iš šito spręsti, kaip Rusijoje dar einasi teismai.

— Valstybēs Dūmoje iškilo klausimas lygiai toks, su kuriuo jau kelinti metai kamuojasi Vokietija, — būtent, kas daryti su ateinančiais iš Austrijos lenkais ir vokiečiais, kurie apsisēda Volyniaus, Kievo ir Podoliaus gubernijose, ir būdami daug apšviestesni, paima intekmę ant rusų ir platina svetimą kultūrą Spalininkai ir centras Dūmoje išsireiškia, jog reikia susiaurinti svetimtaučiams teises pirkimo žemēs bet tam labai užprotestavo lenkai atstovai, nes esą iš Austrijos atvyksta daug ir lenkų, beto dauguma būna tik ant trumpo laiko į Austriją iš Rusijos persikēlę. Tokis siaurinimas teisių sukeltų vienus lenkus prieš kitus. Po ilgų debatų, vidaus ministro pagelbininkas apreiškē kad valdžia sutinka lenkams teisių nesiaurinti, bet tik tiems, kurie Rusijos pusēje gimę. Visiems gi gimusiems Austrijoje, kokios jie nebutų tautos, žemē pirkti apsisunkina.

MEXIKA.

Atsisakymas prezidento Diazo nuo sosto iššaukē Mexikoje didelę linksmybę. Visi tikisi, jog dabar prasidēs visai naujas respublikos gyvenimas, visai nepanašus į buvusį laiku 30 metų viešpavimo Diazo. Nors Diazui pripažįstama nuopelnai, kad jisai sutvirtino Mexiką politiškai, vienok niekas neužginčija ir to, kad jis savo nuomonēse buvo jau labai nusenęs ir nebemokējo žengti su naujosios gadynēs reikalavimais

Diazas suirusiais nervais ir varu priverstas apleisti sostą, buvo atsilankęs į tolimą Mexikos prieplauką, kad atsilsēti nuo pergyventų audrų, o paskui nusprendęs keliauti Ispanijon, kur ir apsigyvensiąs Madride užbaigti savo ištrēmimo dienas. Rods jisai dar keletą dienų Mexikos dar neapleido ir kaip jo draugai tvirtino, būk jisai niekados jos neapleisiąs. Jo šalininkai vis tikējosi, kad revoliucijos dienos būsią neilgos, ir Mexikoje dar sykį įvyksią toksai didelis perversmas, kad liaudis vēl pasiliksianti be vadovo, ir tada šauksiautisi prie Diazo geležinēs rankos. Pagaliaus Diazas pereitą pētnyčią Mexiką visiškai apleido.

Ir ištikro dar nežinia kas galēs nelaimingoje Mexikoje atsitikti Rods naujasis laikinasai prezidentas de la Barra jau kietai paēmē naujos valdžios rankeną, bet toli gražu dar neįvyko tvarka. Ją trukdo kažį-kokios pašalinēs spēkos Taip, pereitą savaitę tapo suimti du konspiratoriai ant revoliucijonierių vado Madero galvos: vienas suimtas Texuose, Amerikoje koks ten mexikietis Villiers. o kitas suimtas Mexikoje, amerikietis Dunn. Pirmiausiai jie bandę papirkti Maderos generolus Orozco ir Viljoen, kad parsiduotų su savo armija revoliucijos priešams, žadēdami net $50,000 amerikoniškais piningais, iš kurių davę jau keletą šimtų ir ant rankos. Taigi eina kokia tai apatinē machinacija. Kaip ji galinga, kas gali žinoti

Iš kitos pusēs sunku bus revoliucijos valdžiai sutvarkyti labai pribēgējusius revoliucijonierius. Plēšimai gyventojų taip išsiplatino, kad Madero liepē įsteigti laikiną karēs teismą ir bausti plēšikus Pereitą savaitę Altar apylinkēse vieną dieną tapo teismo pasmerkti ir ant vietos sušaudyti septyni plēšikai kurie gyrēsi einą po socialistų vēliava. Juos apskundē išplēšime

daugelio vietų apie $60,000 vertės pinigais. Suprantama, kad tas sukels didelį neužsiganėdinimą tarpe pačių revoliucijonierių, kurie revoliucijos armijon buvo istoję daugumas iš žinomų Mexikos klajūnų, su tikslu pasipelnyti. Tarpe minėtų sušaudytų yra vienas amerikonas ir net vienas rusas. Vardai jų laikomi paslaptyj.

Revoliucijos vadas Madero dabar iškeliauna iš savo pirmykštės buveinės-sostapilės Juarez į Mexiko City. Jį lydi apie 100 parinktų žmonių, kaipo sargų, nes sakoma, kad pasikėsinimai ant Madero gyvasties galės dar nevienas įvykti. Jį norinti pašalinti naujai susitvėrusi «Cientifico» (moksliška) partija, kuri susideda iš pininguočių ir Diazo šalininkų.

Betvarkė dar vis nesumažėjo. Taip va jos vieną apsireiškimą praneša laikraščiai iš Puebla. Už 8 mylių nuo šio miesto yra gražus miestelis Cholula, kurį pereitą savaitę užpuolė bandos teroristų ir išmušė nekaltus gyventojus. Sako žuvę apie 100 žmonių. Kas vieni tie užpuolikai, nežinia. Jie save vadina maderistais, t. y. Madero šalininkais. Bet tikrai galima pasakyt, kad jie paprasti plėšikai. Taip ir iš kitų Mexikos kraštų praneša apie plėšikavimus nei policijos nebesuvaldomų parėjūnų. Jie tai dar nemažai padarys naujai valdžiai darbo.

VOKIETIJA

Vokietija pagaliaus atsiekė savo honorą. Šiąnedėl formališkai vokiečių valdžia aptarė Amerikos užkvietimą prisidėti prie sandoros, kurią padaro šios šalįs: Amerika, Anglija ir Francija. Taigi dabar šion sandoron priklausys ir Vokietija. Keturios ant svieto galingiausios šalįs susitaria savo nesutikimus pirmiaus bandyti sutaikius per savo tarpe išrenkamas komisijas ar trečiųjų teismus.

— Prūsų seime pakilo klausimas apie priėmimą į vokiečių augštesnes mokslaines rusų studentų, kurie kasmet būriais atvažiuoja, bet kuriems įstojimą į universitetus pradėjo siaurinti. Ir štai dar kaip siaurina. Pradeda kvosti studentus, kokius jie turėjo Rusijoje politiškus persitikrinimus. Šitas klausimas seiman buvo paduotas lenkų ir socialistų, iš priežasties akyvo atsitikimo. Nesenai rusas studentas Dubrovski buvo atvykęs Berlinan, su tikslu įstoti universitetan. Bet universiteto valdyba, jį išklausinėjus ir atradusi, jog jis yra revoliucijonierius, kurio ir Rusijoje nepriima. Dėlto ir Dubrovskio universitetan nepriėmė. Tada vaikinas įpuolė desperacijon ir nusižudė. Seimas užklausė ministerių, kodėl vokiečių mokslainės pataikauja Rusijai. Ant to ministeriai atsakė, kad dabar Berlino universitete jau ir taip ėsą daug svetimtaučių studentų — net 429, be to rusų ambasadorius nurodęs Dubrovskį esant pavojingu žmogumi, taipgi jis neturėjęs nei kuomi užsilaikyt. Tuomi eimo didžiuma ir pasikakino, tik nesutiko lenkai ir socialistai. Abelnai tas visgi parodo, kad vokiečių valdžia mielai eina ranka rankon su rusų valdžia.

— Nesenai Strassburge buvo atidengimas vokiečių kaizerio Vilhelmo paminklo. Prie to iškilmės buvo užkviesti universiteto studentai. Jie prižadėjo dalyvauti su išlyga, kad prie atidengimo nedalyvaus kariuomenė. Štai atidengimo dieną, ateina studentai ir pamato, kad kareiviai stovi patįs pirmieji prie paminklo. Užtai jie baisiai intužo, ir demonstrativiškai apleido iškilmių vietą, kur buvo ir patsai kaizeris. Matosi kad vokiečių studentai kariuomenės nemėgia, ir už tai vienok niekas jų negali nubausti.

AUSTRIJA.

Gegužio 13 ir 14 d. austrų sostapilėje Viennoje atsibuvo visos viešpatystės moterų pasiuntinių susivažiavimas. Delegatės reprezentavo apie 60,000 visos Austrijos organizuotų moterų.— Čia jų judėjimas prasidėjo dar tik nuo 1899 m., kada senutė (70 metų) poni Maria Hainish iš Londono parvežė į Austriją pirmutines žinias apie Anglijos moterų judėjimą. Ir šiandien moterįs austrijokės, nors dar neturi balsavimo teisių, tačiaus matome, į kokią didelę jau išaugo organizaciją, kuri stengiasi dar pirma politiškų teisių išauklėti moteris, kad jos butų geros patriotės, mylinčios savo šalį, suprantančios savo pareigas ir priruošiamos į pilietystę. Paskutiniais metais daugelis moterų Austrijoje jau dasigavo į valdiškas vietas prie mokyklų prižiūrėjimo, už daktarus prie mokyklų, gavo teises įstoti į pramonijos mokyklas, pagaliaus dabar jos su savo intekme padeda valdžiai pertaisyti baudžiamąjį įstatymų kodeksą, ant kiek tas lytisi moterų.

PORTUGALIJA.

Prasidėję rinkimai neišsaukė jokių sumišimų, kaip buvo tikėtasi. Manoma, jog į parliamentą labai mažai papuls monarchistų, bet didžiuma bus republikonai, jei bent sakoma laimės keletą sėdynių socialistai ir neprigulmingi, kurie vistiek nenori monarchijos sugrąžinti.— Monarchistai per rinkimus neparodė jokio didelio veiklumo, beje jų vadovai tapo laikinai areštuoti. Tik jų moterįs, sakoma, bažnyčiose kasdien išklauso mišias, kad Dievas padėtų karaliaus šalininkams. Ar padės, tai rinkimai parodys.

— Lisbonos laikraščiai rašo, jog ant šiaurinio rubežiaus, mieste Ponte de Lima, valdžia susekė karstą suokalbį. Didelis būrys konspiratorių, apginkluoti turtingų portugalų, buvę jau užėmę gana svarbų strategišką punktą ir pasirengę maršuot, kaip tik gaus signalą nuo monarchistų, kurie pabėgę į Ispaniją. Bet valdžia greitai sužinojo, pasiuntė 3-čią infanteriją, kuri visus konspiratorius išvaikė į kalnus.— Ant upės Minho, parubežiais tapo intaisyta žibūriai, kurie naktimis duoda matyti kareiviams, kad per upę nepersikeltų iš Ispanijos monarchistų agitatoriai.

ANGLIJA.

Baigia jau rengti iškilmingas karaliaus Jurgio karunacijas. Karaliaus dvare beveik jau priruoštos visos ceremonijos, pasiliko dar tik policijai užbaigti tvarkos rėdą, kaip suvaldyti minias žmonių. Nuolatos pribūna į Londoną svetimų šalių svečiai, prasidėjo eilės bankietų, pietų, balių. Ateinančios trįs savaitės žada nepaprastą Londone subruzdimą.

— Moterų klausimas tai yra sufragizmas jau pradeda ingyti sau pamatą. Parliamente jau perėjo antras skaitymas biliiaus, kuriuom moterims suteikiama balsavimo teisės. Už šitą įstatymą balsavo 255 atstovai, o 88 buvo prieš.

PERSIJA.

Vyriausi persų nacionalinė taryba Teherane galutinai nutarė priimti Amerikos kapitalistą W. Shuster, kaipo visos Persijos turtų arba finansinių reikalų prižiūrėtoją. Jisai pasilieka faktiškuoju Persijos finansų valdonu ir beabejonės amerikonai dabar dar drąsiau pradės į Persiją griauties su savo kapitalais.

ITALIJA.

Pereitą savaitę Romos Vatikanas atspauzdino ir išsiuntinėjo viso pasaulio vyskupams popežiaus Piaus X encykliką, kurioje labai apgailaujama, kad tokiu bedievišku keliu nuėjo Portugalija, kuri išvaro zokoninkus, sumažina ir panaikina daug bažnytinių švenčių, religiškas prisiegas ir mokinimą, įveda liuosesnes persiskyrimų porose tiesas, savavalia prašalino iš vietų Oportos ir Beja vyskupus, ant galo net atskiria bažnyčią nuo valstijos ant visados. Bedievystė plačiai ir parankiai atsisėdo. Todėl popežius viešai Portugaliją išpeikia prieš visą krikščioniškąjį svietą ir ragina Portugalijos dvasiškiją laikyties Romos įsakymų.

———==: o :==———

Iš Lietuvos.

VILNIUS. *M. K. Čurlianio paveikslų paroda* buvo atidaryta tik iki gegužės 8 d.

JONIŠKĖLIS, Panev. p. Čia atsirado stebuklingas gydytojo pagelbininkas. Buvęs jis kada tai zakristijonas ar kumėtys. Dabar gydo žmones ir pildo gyvulių gydytojo («kanivalo») priedermes.

Kazys Tpru.

JUŽINTAI, Zarasų pav. Čia nesenai atidengta valsčiaus raštinėje pačta.

Klevo Lapas.

LANKELIŠKIAI, Vilk. pav. *Da apie maištą* Lankeliškiečiai jau iškraustė kleb. Vosyliaus gaspadinę. Iš pradžios kleb. Vosylius buvo pasikvietęs kelius vyrus (iš smarkiausiųjų) ir prašė kad tiktai paliktų gaspadinę. Bet tie nesutiko ir kaip tiktai dažinojo kiti ūkininkai, kad tuos užsiprašė kleb. Vos., tuojau paleido kriaules po visą parapiją. Visi susirinko, pasidarė sujudimas. Visi rėkė: «Nereikia, nereikia!» Balandžio 27 d. buvo atvažiavęs pavieto viršininkas, vėl buvo parapijonų susirinkimas. Viršininkas prisiklausė daug nemalonių ant kleb. V. žodžių. Gegužio 4 d gaspadinė gavo iš gubernatoriaus poperius, kad iki gegužio 7 d. išsikraustytų. Taip nabagė ir padarė. Bet parapijonams to neužteko; jie dabar rūpinasi «pamokyti» savo kleboną Vosylių ir Vilkaviškio džekoną Dabrilą už tai, kad jie neišpildę parapijonų prašymo ir nepašalinę nekenčiamos gaspadinės, bet laukę, kol svietiškoji vyresnybė privertė.

Vietinis.

PAKROJUS, Panevėžio pav. *Vaikų streikas.* Šiemet mūsų miestelyje atsitiko ištikrųjų nepaprastas sumišimas. Susirgus ir išvažiavus iš pradžios buk laikinam, paskum gi ir visai nuo vietos atsisakius rusui mokytojui — užvaduoja jį lietuvis-mokytojas Stelmokas.

Tas paskutinis žmonėms labai patiko, ir jie subruzdo rūpintis, kaip jį čia pas save ant visados užturėjus. Valsčiaus sueiga išrinko pagaliau du vyru (Šumskį ir Malinovskį) mokyklos globėjais, ir juodu nuvyko į Šiaulius pas inspektorį Itomlenskį prašyti vardan visų valstiečių palikti Stelmoką pas juos tikruoju mokytoju. Vyrai nuvykti nuvyko, bet nieko nepešė. Inspektorius griežtai pasakė, jogei bus atsiųstas rusas mokytojas, nes Stelmokas esąs perjaunas.

Netrukus ištikrųjų atvyko į Pakroju naujas mokytojas-rusas, vos pabaigęs seminariją Panevėžyje. Vaikai iš pradžių vieną kitą dieną ėjo į mokyklą, bet paskum staigu visi (40 jųjų) lig vieno lekcijų viduryje išsinešino pro duris. Sugrįžęs į kliasą mokytojas-rusas, neberadęs gyvos dūšos, smarkiai inpykęs, muša telegramą inspektoriui. Valsčiaus raštininkas patyręs kas atsitiko, pradėjęs vaikus biauroti ir būk vieną net aptampęs.

Atsisakymas tas sukėlė parapijoje didelį trukšmą. Ant rytojaus keturi vyrai (Malinauskis, du Kenausiu ir Augė) davė telegramą žemiečių viršininkui, jogei raštininkas vaikus mušąs. Antstolis davė žinią pavieto viršininkui, o iš ten duota da augščiau. Už dienos atvyko iš Panevėžio žandaras, paskui inspektorius ir žemiečių viršininkas. Prasidėjo tardymai.

Išvijo iš mokyklos tarnaitę, buvo norėję areštuoti Stelmoką, bet jam pasipriešinus — paliko iki galo tardymo liuosu ir paskui nebekibino. Žemiečių viršininkas ir inspektorius gėdino vaikus ir paskui po vienam kiekvieną kamantinėjo, kas juos sukurstė streikuoti. Pasirodė, kad mokytojas esąs nekaltas, nors kai-kurie asmeniški jo priešai ir tarp valstiečių užsispyrę jį skundė. Žemiečių viršininkas nagrinėjo užmėtinėjimus daromus raštininkui. Drąsesnius kalbėtojus kišo į šaltąją. Gi viskam nepasitvirtinus, kas buvo telegramoje, visi keturi skundikai liko patupdyti kelioms dienoms į cypę. Taip pabuvę kelias dienas tardytojai išsikraustė, iš kur atvyko.

Valsčiaus vežėjas, bevežda mas žandarą, daug ko paplepėjęs ant tųjų vyrų, kur telegramas davė. Kaip apie tai sužinojo kaltinamieji, atėję į raštinę pradėjo jį keikti, tąsyti. Prie anų keturių prisidėjo da ir penktas Matulis, kurs labiausiai ir pulinėjęs. Nauja priekaba.

Už savaitės ateina įsakymas nuo pavieto viršininko patupdyti pirmuosius keturiems mėnesiams, o pastarąjį į kalėjimą Panevėžyje, būk tai už skandalus, keliamus valsčiuje dėlei vežėjo. Anstolis norėjo vieną (Malinauskį) paliuosuoti nuo paskirtos bausmės, už tai kad jis visa ką jo draugai tarp savęs kalbėjo, išdavė jam, bet pavieto viršininkas sužinojęs, jogei ir jis pasirašė ant telegramos į žemskį — paliko bausmę. Pakruojuje yra įsakyta urėdninkui, kad saugotų namus buvusios mokyklos tarnaitės ir neleistų niekam ten užeiti, ir kad nesirinktų ten pašaliniai žmonės.

Galas viso to toks. Stelmokas iškeltas į Šylavę trečiuoju mokytoju. Jo vieton atkeltas kitas lietuvis mokytojas už pagelbininką rusui. Dabar gi daromi policijos tardymai link kun. Braknės, buvusiojo Pakrojaus kamendoriaus, ir jo būk prigulėjimo prie streiko. Vaikai būk priplepėję, kad kuningas liepęs streikuoti ir tarnaitė juos raginusi.

(«Liet. Ukin.»)

———==: o :==———

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

Joniškis, Šiaulių pav. Ačiu p. Vaineikienei, jai vadovaujant, čionai tapo sutvertas klubas, po vardu «Artojas». Nuo 24 d. geg. pradės jau veikti; susirinkimai atsibus kas šventadienis; visuotinas narių susirinkimas atsibus tik vieną sykį per metus. Narių metinė mokestis vienas rublis ant metų. Taigi ir męs turime jau klubus, kaip broliai amerikiečiai turi.

Valdyba klubo išrinkta: p. Vaineikienė pirmininku, pagelb Vilimas iš Melvidžių, raštininku. p. J. Bulys, pag. p. Rutkus iš Pašupių, išdininku, p. V. Preikštas, jo pag. p. Jonkus, vietininku, p. Petrauskas iš Joniškio.

Į klubą pakol kas tapo išrašyta du laikraščiai: «Liet. Ukin.» ir «Žemdirbis» taipgi ir ūkiškų kningų už 10 rublių.

Klubo užduotis būsianti—rūpintis daugiausiai ūkės pagerinimu, ir šviesos platinimu.

Merkurijus.

Rudiškiai, Šiaulių pav. Bal. 24 d. čionai ištiko gaisras, pusė sodžiaus gyventojų liko be pastogės.— Ugnis kilo iš vieno neturtingo žmogelio bakužėlės tame gale nuo Kančiūnų sodžiaus; iš ūkininkų pirmoji gaisro auka buvo Matuzai, Galkai, ir tt. visa to sodžiaus pusė išdegė ligi galinio [illegible] kubaičio. Kai-kurios triobos dar liko nekuriems gyventojams: liko Fran. Motuzui pirtis; Slančauskėliui gyvenamos triobos, o kitiems viskas supleškėjo.

Merkurijus.

PERŽVALGA.

‖ **Vėliausiai atkeliavę Amerikon lietuviai.** Balandžio mėnesiu atkeliavo lietuvių Amerikon **1,383** (daugiau už kovo mėn. ant 640, nes tuo mėnesiu atkeliavo 743). Tokiu būdu mūsų ateivystė į pavasarį padidėjo.

Pagal mėnesius šiemet atkeliavo lietuvių šiek: per sausį 612, vasarį — 581, kovo — 743, balandį — 1,383. Viso 3319. Bet immigracijos metai prasideda nuo liepos 1910. Taigi nuo to laiko iki šių metų balandžio lietuvių atkeliavo **13,084**. Nemaža tai suma!

‖ **Įveda rusų kalbą bažnyčiose.** Į «Lietuvos Žinias» paduota trum putė telegrama, jog iš Petrapilės svetimųjų tikybų departamentas įsakęs Vilniaus vyskupijos valdytojui įvesti į Gardino gub katalikiškas bažnyčias **rusų kalba sakomus pamokslus.** Būk dėlto, kad tenai gyventojai yra daugiausiai rusai — Tas labai įdomu. Juk rusai eina į cerkves, o ne į bažnyčias. Greičiausiai bus panaudojama bažnyčios rusifikacijos siekiams

‖ **Pratruko melagių maišas.** «Kovoje» pastaruoju laiku taip daug atsirado straipsnių priešais jų išsvajotus kokius ten «tautiečius—atžagareivius», kad net juokai ima. Rodos, kad lietuvių tautą ištikro pasiekė koksai «atžagareivybės» pavojus. Bet visus tuos straipsnius skaitant, nesiranda jokio sveiko argumento ir jokio nors mažiausio fakto, kur tie «pavojai» slepiasi. Užtai nustebina tų straipsnių rašytojų begėdiškas melavimas, kuris priverčia prisiminti mūsų seną patarlę: «pratrūko melagių maišas». Pavizdin tūlas Margeris («K.» 21) sustato eilėn «Draugą», «Žvaigždę» «Vienybę Lietuvninkų» ir «Lietuvą» — visi esą «atžagareiviški» ir kviečia publiką nuo jų apsisaugoti. Ir kaip gi ne: esą «V. L.» pilna «šlykščiausių straipsnių prieš socializmą». «Lietuva» taipgi nedora. Męs čia nieko nepridėsime, jei bent tą, kad «Kovos» redaktorius matomai neskaito jokių laikraščių, kad nežino, kur kas yra rašoma, kokie laikraščiai turi kokią pakraipą, jei prisivarė «Kovon» visą eilę niekatauškių, kurie purkštauja, lyg vaikai, ir klaidindami žmones ardo pačią socialistų sąjungą.

Vyrai, vyrai — ne tuo keliu žengiate!

‖ **Perkelta ateivių stotis.** «Žvaigždė» rašo, jog Philadelphijos immigrantų stotis tapo perkelta į Gloucester miestelį, skersai Delaware upę. Skaitytojai tepatėmija korespondenciją šiame «V. L.» N apie lietuvių darbavimąsi kaslink ateivių.

‖ **Vargonininkų sąjunga.** Baltimore, Md. geguž. 31 ir berželio 1 dd. laikyta buvo du posėdžiai susivažiavusių lietuvių vargonininkų (pribuvo 9) ir sutverta Lietuvių Vargonininkų Sąjunga, kurion tuomtarpu įstojo 15 vargonininkų. Sąjungos tikslai —1) pakelti bažnytinę muziką, 2) įvesti vienodumą giedojimų bažnyčioje, 3) suteikti paramą čianykštiems ir iš Europos atkeliaujan-

tiems vargonininkams. Tuomtarpu nauja sąjunga nutarusi. 1) iš išdo pirkti visus naujai išeinančius lietuvių muzikos veikalus ir siuntinėti nariams, 2) stengtis sutraukti visus Amerikos lietuvius vargonininkus į krūvą, 3) nepadoriai elgiančiųsi vargonininkų sąjungon nepriimti, 4) organu pasiskirta «Draugą». Valdybon išrinkta prezidentu p Ks. Strumskis iš Brooklyno, viceprez. p. Grajauckas iš Baltimorės, sekr. p. A. Gudaitis, kas. p. Stulgaitis iš Wilkes Barre, Pa. Mokestis: įstojimo $1, ir $3 ant metų. Kitas vargonininkų seimas atsibus Bostone, Mass., podraug su SLRKA.

Linkime geros kloties! Vienas dalykas gerb vargonininkų neįstengta atlikti — uždėti savo laikraštį. Męs tikimės, kad šitą tuojaus jie atliks, kaip tik sustiprės materiališkai. Niekas taip stipriai neriša organizacijos, kaip laikraštis.

|| **Liet. Pašalpinių Draugysčių Sąryšio** seimas atsibuvo Baltimore, Md. Kitoje vietoje skaitytojai atras neilgą pranešimą iš to seimo.

|| **Liet. R. Kat. Susiv. A. seimas.** atsibuvo Baltimore, Md. 30 ir 31 d gegužio ir 1 berželio. Nutarimų svarbių nepadaryta. Organu pasiliko «Draugas», už kurį balsavo 34, o už «Kataliką» —26 bal. «Draugas» duoda skaitytojams egzemplirį už 50c. (už tiekpat davė ir «Katalikas»). Valdyba visa ta-pati išskyrus kasierių, kuriuomi išrinkta p Fr. Burba. Kningų stovi — gerai. Delegatų su valdyba buvę 63. Kuningų buvę 9, tarp tų Pankauskas, Lietuvninkas, Dargis, Vizgirda, Kaulakis ir Taškūnas. Organo, kas nenorės galės neimti. Kitas seimas atsibus Bostone, Mass

Seimą atidarant lietuvių bažnyčioje pasakęs pamokslą kardinolas Gibbons išgirdamas lietuvių prisirišimą prie tautos ir tikėjimo. Paroda nusidavusi nekaip: vos ėjusi viena moterų draugystė ir vaikai. Užtai labai puikiai nusidavęs vaidinimas (30 d. geg.) teatro «Rutvilės» (kuri esanti labai panaši į «Orleano Mergelę» — lyg nukopijuota). Tarpe lošėjų atsižymėjusi jauna lietuvaitė (16 metų) M. Gurkliutė, kuri pastebėtinai gerą turinti talentą. Koncertas prasčiau nusisekęs.

|| **Prie Socialistų Sąjungos pašalpa.** «Kovos» N21 p. Žymontas rašo, jog prie L. S. S. jau vykstąs susišelpimo skyrius. Tiesa, jisai dar tik tame apsireiškia, kad daugumas draugų reikalaują įvykinti. Vadinas dar nieko nepadaryta. Ir jeigu bus padaryta, tai įvyks viena iš stambiųjų klaidų Susišelpinas nėra socializmo partijų tikslas. Pas mus susišelpimas jau yra sutvarkytas pašalpinėse draugystėse, susivienijimuose ir dabar tvarkomas dar ant platesnės skalės — Sąryšyj Liet. Paš. Draugų. Socialistų partijos visur užsiima tik politišku ir filosofišku žmonių lavinimu. Buvo bandyta daugiur užsiimti ir savyšalpa, bet tada visuomenė partija dvasiškai nupuldavo. Męs tikim į p. Žymanto ir kitų jo vienaminčių geras ir tikrus norus. Bet pastebim, kad jie nepažįsta historijos, kaip kitur yra ir buvo daroma. Jeigu prie L.S.S. su dideliu vargu pašalpa ir įvyks tai jokios kitos ateities nepadarys, kaip šita pati pašalpa skurs, nes daugelio žmonių nesutrauks. Be to ji tik suskaldys ir taip jau silpnas lietuvių spėkas.

Oi męs nemokam pasimokinti kitų tautų pavyzdžiais!

|| **«Keleivio» ligelės.** Bostono niekatauškis «Keleivis» pasiryžo mums pasakyti pamokslą apie dorą, ir kaip paprastai, užbaigdamas savo pamokslą tik išsiplūdo. Progą jis rado iš dviejų dalykų: 1) męs nepatalpinome į savo laikraštį tūlo p Aniuolaičio laiškelio (kuriame jis reklamavo «Keleivį» — paprastai męs apgarsinimų uždyką netalpinam), 2) »Keleiviui» negardu pasidarė iš Bostono rašytų korespondencijų. Ant pirmo dalyko «Keleivis» atspauzdino mūsų rašytą p. Aniuolaičiui laišką, iš ko męs džiaugiamės, kad nors tokiu keliu rimtas žodis į niekatauškių organą bent sykį pateko. Ant antro «Keleivis» biskį toliau nuvažiuoja — jis paabejoja, begu iš Bostono korespondencijos esą ne mūsų pačių parašytos. Todėl esą: matai kokia pas «V. L.» doma! Tik męs norėtume įsisirgusį «Keleivį» nuraminti, kad męs iš Bostono korespondencijas turim originališkai rašytas. Turim net tokių, kurių «Keleivio» pasigailėdami ir ant laikraštinės etikos atsižvelgdami, netalpinome. Jos tebestovi. Gal norėtų? Patalpinsime. Bet pačiam «Keleiviui» išeis ne ant sveikatos. Turim ir Bedočiaus, ir Strampo ir kitų. Vis tai artimi «Keleivio» žmonės.

Iš to ir išeina, kad «Keleivis» mums pasakė pamokslą ne apie dorą, bet apie savo ligą. Ta liga, teisybė, nepavojinga. Ji panaši, anot rusų veikėjo Čukovskio, į «blusu-jieškomaniją».

|| **Da vienas «doros» mokytojas.** p. Žagaras 22 N «Kovos» išrėžia ilgą pamokslą pp. Olševskiui, Laukiui Paltanavičiui, Damijonaičiui, Širvydui, Jurgelioniui — «tokiems Olševskiams, Paukščiams ir kitiems», grūda senai kitų iškultus šiaudus ir nusivijęs iš jų botagą tik tvyksi po «Kovą», tik šlajuoja tautiečius, dvasiškiją ir rodos jau nebeliko nieko ant svieto doro ir gero, tik vienas p. Žagaras, nes kiti visi nedoresni viens kito. Mums čia nepavelija vieta ilgiau apsistoti ant p. Žagaro donkichotavimų, apie jojo dar tikr. «piemeniška ryla», bet jau kaslink p. Žagaro doros pavyzdžių tai tebus pavelyta mums paabejoti Męs pamenam, kad jį iš Europos atsivijo negražus gandai, kuriuos savo laiku p. Jononis per «Lietuvą» gerokai išaiškino. Patsai negalėdamas išsiteisinti nuo įvairių apskundimų «kaip p. Ž. darė tarp kaimiečių revoliuciją», jisai net samdėsi čia žmones, kad jam parašytų dėl Jononio atsakymą. Dalykas šiaiptaip apsimalė, ir p. Ž. mano, kad jau viskas užsibaigė. Tuom tarpu, kaip girdėtis anaiptol neužsibaigė...

O ištikro dabar butų gerai, kad p. Žagaras, vieton kitus raginti prie doros ir drąsos, paimtų patsai drąsą ir prižintų, kaip ten ištikrųjų buvo «revoliucijos metais», kiek buvo surinkta kontribucijos nuo išgązdintų kaimiečių ir Amerikos lietuvių, ir kaip tie piningai suvartoti, laiku p. Žagaro «revoliucijoniškos valdžios» ir jo «atstovavimo» čia Amerikoje...

———==: o :==———

IŠ LIETUVIŠKŲ PAŠALPINIŲ DRAUGIJŲ SĄRYŠIO II SEIMO.

Baltimore, Md. Berželio 1d. 2:10 po pietų atidaryta pirmoji sesija S. L. P D. A seimo. Nepribuvus pirmininkui p. J. Vizniui atidarė seimą sekretorius p. J. T. Kazlauckas. Pirmiausiai išrinkta dvi ypatos priėmimui iš delegatų mandatų; į komisiją inėjo šie: p. K. Baltrušaitis ir P. Lazauckas. Trumpa prakalba K. Mikušaucko, kuris pasveikino delegatus ir linkėjo kuogeriausiai darbuotis ir sąžiniškai svarstyti; pasakė, kad draugysčių susivienijimas, tai «nauja aušrelė tarpe mūsų lietuvių»

1) Priimta mandatai ir perleista delegatų vardašaukis. Delegatų pribuvo viso 18 ypatų nuo įvairių draugijų.

2) Rinkimas seimo pirmininko ir jo padėjėjo (nominacija slapta ir balsavimas slaptas). Pirmininku seimo P. Lazauckas, 13 bal., pagelb. M. Rakauckas 3 bals. Seimo raštininkas ir jo padėjėjas (irgi slaptu nom. ir bals.) išrinkta: rašt. K Baltrušaitis, pad. K. Mikušauckas. Presos komisija: inėjo: P. Glaveckas, A Žolynas. Maršalka p. Kalinauskas. Seimų vedėjai ir raštininkai irrinkti visam seimui.

3) Seimo pirmininkas p. Lazauckas prakalba į delegatus.

4) Perskaityta sąryšio pirmininko raportas, kurį prisiuntė raštu p. J. Viznis. Pasirodė iš raporto uolus darbavimasi linkui jungimo draugysčių. Paaiškino, kad nuo pirmesnio pirmininko jokių dokumentų neapturėjęs Organas šiems metams buvo «Kel.». Pranešė, kad buvo draugystės kviečiamos išrinkti iš kiekvienos draugystės po tris ypatas pasekmingesniam sąryšio organizavimui, bet vos tik penkios organizacijos yra išrinkę minėtas komisijas. Raportas priimtas vienbalsiai.

5) Sekretoriaus p. Kazlaucko raportas. Nuo pradžios susijungimo draugysčių buvo prisidėjusių 38. Šiandien jau esama susijungusių 72; kapitalo (išde) randasi $14.85. Raportas priimta.

6) A. Bernoto, sąryšio išdininko raportas sutinka su sekretoriaus raportu Priimta.

7) Reikalaujamas buvo protokolas iš pirmojo seimo, atsibuvusio Worcester, Mass. 1909 m. Paaiškėjo, kad per tūlas priežastis tuo kartu buvusis sekretorius — pražudė, ir nebuvo galima dažinoti, kas buvo nuveikta...

8) Skaityti laiškai ir įnešimai, abelni ir konstituciją lytintįs.

9) Skaityta linkėjimai seimui nuo draugysčių Draugystė iš Rochester, N Y. su linkėjimais prisiuntė ir dolerį aukų, niekam nepaskirdami

10) Nutarė sesijas pradėti iš ryto, kaip 8 val. dvi valandos pietų; vakare iki penkių tiktai (good).

11) Pirma sesija pasibaigė 5:20 min. vakare.

Berželio 2 d. II sesiją atidarė seimo pirmininkas p. Lazauckas 8:10 m. ryte.

1) Skaityta pirmos sesijos protokolas; priimtas su mažu pataisymu.

2) Vardašaukis delegatų. Pribuvo dar 5 nauji delegatai. Viso dalyvauna su delegatais ir draugysčių įnešimais, prisiųstais laiškuose, 33 draugystės

3) Perskaityta sąryšiui teikiamoji būsianti konstitucija, (svarstymas atidėtas vėliau).

4) Kįla iš tūlų delegatų klausimas, kad sąryšiui centrališkas komitetas ėsąs nereikalingas (mat, gal buvo manyta orinin vėjo pūtimu organizuoti draugystes ir arčiau jas subendrinti). Nurodinėjimai buvo menki. Nutarta, jog ir ant toliaus centro komitetas pakol kas yra reikalingas, nors tūlam laikui; jis turi susidėti iš trijų ypatų: pirmininko sekretoriaus ir išdininko.

5) Įstojimas draugysčių į sąryšį nutarta, kaip ir ligšiolei — vienas dol. Apart to, kasmetas mokėti draugystėms į sąryšį po $1, padengimui lėšų, kokios bus padarytos cent. kom.

6) Tolimesnė konstitucijos svarstymas bus atspauzdintas «Keleivyj» su visu seimo protokolu.

II sesija tuomi ir užsibaigė 11:45 m. einant ant pietų.

III sesiją atidarė seimo pirm. p Laz. 2:15 m. po pietų.

1) Skaitytas protokolaas, priimtas su mažu pataisymu.

Vardašaukis dėl pribuvimo 23 ypatų.

3) Konstitucijos tolesnis svarstymas.

4) Dešimties minučių pertrauka, kad pagesinti nuošilumą, troškulį...

Ir vėl konstitucijos svarstymas.

Užbaiga III sesijos 4:55 m.

Varguolis.

BROOKLYNO KONFERENCIJOS NUTARIMAI.

Brooklyn, New York ir Maspeth draugysčių konferencija, sušaukta per Lietuvių Politikos Ukėsų Klubą, Brooklyn, N. Y. tapo atidaryta 14 d. gegužio per p. A. Kandrotą, minėtojo klubo lideri. Tos dienos pirmininku išrinktas A. Kandrotas, jo pagelbininku S. Jankauskas, surašų sekr. J. A. Kavaliauskas ir pagel. A. Vezdžiūnas Nutarimai konferencijos sekanti:

1) Nutarta reikalauti iš Apšvietos Tarybos Board of Education), idant visoki lapeliai, dalinami mieste dėlei mokyklos ar sveikatos reikalų, ir visokios kitos pasargos, kurios spauzdinasi kitokiomis kalbomis, apart angliškos, turi būti spauzdinama ir lietuviškai.

2) Nutarta atsišaukti į Prekybos ir Darbo (Commerce and Labor) departamentą, idant visose dirbtuvėse, kur tik yra lietuviai samdomi, visokios pasargos turi būti spauzdinamos ir lietuviškai.

3) Nutarta reikalauti iš Apšvietos Tarybos (Board of Education) idant vakarinėse mokyklose butų išguldoma lietuviams lietuviškai, taipgi kad butų lietuviški ir mokytojai.

4) Nutarta reikalauti, idant viešuose kningynuose rastųsi lietuviškos kningos.— Dėl šių virš minėtų nutarimų likosi išrinkta komisija iš ypatų: A. Kandrotas, S. Jankauskas, J. A. Kavaliauskas, J. Bindokas ir J. Puzina.

Buvo apsvarstyta ir immigracijos (ateivystės) stovis Pasirodė, jog immigracijos stovis tikrai apgailėtinas ir butinai reikia rūpintis jo pagerinimu Tapo išrinkta tam tikra komisija: pirmininku S. Jankauskas, pagelb. J. Žaliauskas, sus. sekr. J. A Kavaliauskas, fin. raš. J. Jukelis, išdininku V. J. Daunora (vietinis aptiekorius).

Kontrolės komisija: V. Šabanauskas M Kičas, J. Valiutkevičius, K. Rimša J. Vasiliauskas.

Nutarta, kad išdininkas turi būti po kaucija $1000. Laiškai su piningais turi būti siunčiami pas finansų sekr. J. Jukelį 443 W. 52nd St. New York City. Bet money orderiai turi būti išrašyti ant vardo kasieriaus, p. V. J. Daunoro

Potam buvo apkalbama apie jaunuomenės apsiėjimus arba tiesiog lietuviškos Jurgius, kaip jie žmones monija ir trauko iš jų paskutinius skatikus. Nutarta: tokius nenaudėlius turi žėdna organizacija išduoti vardais ir pavardėmis ant ateinančios konferencijos.

Ant galo nutarta: protokolą pasiųsti visoms draugijoms ir nutarta kitą konferenciją laikyti 25 berželio, 1911, 101—103 Grand str., Tautiškoje svetainėj.

Pirm. **A. Kandrotas,**
Pag **S. Yankus,**
Sur. sekr **J. A. Kovaliauskas.**

———==: o :==———

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

CHICAGO, ILL.

„Birutės" vakaras—„Faust" ri „Šienapjutė" Gegužės 21 d. «Birutės» — Muz.-Dainos ir Dramos Draugija šv. Jurgio parapijos salės scenoje pastatė Gounod'o operos «Faust» pirmąjį aktą ir M. Petrausko operą viename akte «Šienapjutė». «Faust», kol kas tik vienas dar aktas pirmu syk parodytas mūsų scenoje. Ateinantį rudenį ketinama «Birutės» pajėgomis pastatyti scenoje tris «Faust'o» aktus, o pavasaryj visą «Faust'ą». Dedama į tai svarba. Norima lyg parodyti, kad ir lietuvių tiek pakilus esama, kad galima dainuoti tokią operą kaip «Faust'as». Bet tiesą paskius galėjimas neblogai sudainuoti yra jau parodytas pirmesniais statymais scenoje, būtent, «Birutės» (per kalėdas) ir «Šienapjutės» (dabar). Nes tuos veikalus ne lengviau yra dainuoti, negu «Faust». Tikrai dar sunkiau, ypač chorams. Jei lygintume mūsų dainininkų atlikimą «Faust'o» su tuo, kaip jis atliekamas garsių pasaulės artistų, žinoma, palyginimą neteisingai darytume. Palygindami-gi tai, kas yra, galime pasidžiaugti dideliu žingsniu priekin. Reiškia, kad męs, ar anksčiaus ar vėliaus, jau «Faust'ą» statysime visą ir gal neblogiaus negu didžiose Europos operų salėse. Nuopelnai tai vieno tikru pasišventimu pas mus dirbančio žmogaus, mūsų kompozitoriaus M. Petrausko.

Fausto rolę dainavo Kazys Vičas ir Mefistofelio Pov. Stogis. K. Vičas dar nesenai pradėjo dainuoti, tik pereitą žiemą. Nėra pakaktinai savo balsą išdirbęs, kurį turi nors nestiprų, bet švelnų. Fausto dalį atidainavo gana lygiai, nors negarsiai. Dainavime nebuvo, tiesa, žymu beveik pasigavimo, jausmo. Tik vieną syk, norint gerti iš taurės, šis-tas panašus tarytum blikstelėjo. Vienok iš pradedamojo dainininko tų gerųjų dalykų ir dargi fyziškąjį darbą dirbančiojo žmogaus reikalauti būtų lyg negalima Juk męs, lietuviai, ar galime šiose gyvenimo aplinkybėse turėti tam tikrus pasišventusius žmones kurie vien tik tuo dalyku pasišvęstų? Pas mus dar visuomenė — lankytojai tam neprijaučia ir vakaruosna pasiklausytų susirenka mažas nuošimtis, kadir pavyzdin «Birutės» vakaruosna. Ji beveik kiekvieną vakarą turi savo pajėgomis keles dešimtis dolerių padengti iš savų sąnarių kišenių (Suvaidinus pereitąjį kartą «Keistutį» turėjo padengti nuostolio net 72 dol., o šį kartą šiek tiek mažiaus).

P. Stogis (Mefistofelio rolėje) balsą turi labai stiprų; liuosiau juo ir valdo. Balsu visai tinkamas Mefistofelio rolei. Tik, kai Mefistofeliui, reikia daug daugiau akcijos, drąsos judėjimuose. Tuodu asmeniu, jei nesiliaus dirbę scenos dalykuose su atidžia ir atsidėjimu, taps gerais dainininkais ir aktoriais.

«Šienapjutė» scenoje pasirodo jau kelintu kartu, bene trečiuoju: pernai per Jubilėjinį dvidešimts metinį vakarą (sukakus 20 metų nuo pirmojo lietuvių vakaro Amerikoje, būtent Turskio komedijėlės «Be sąžinės») ir jubilėjinį 25-metinį seimą S L. A. Abu kartu statyta didmiestyje gerose salės scenose. Šį kartą paprastoje ant «Bridgeporto» lietuvių salėje, šv. Jurgio.

«Šienapjutėje» solistams ir chorui kur-kas sunkiau negu «Fausto» pirmamjam akte, ypač žymėtinai sunkios rolės Aldonos, Stepo Juškaus ir Andriaus Masiulio. Atliko jas visai gerai pp. M. Janušauskienė, F Zacharevičienė ir K. Vičas Kitų rolės, būtent, Mergaitės (M. Horodeckiutės), Bernų (J. M. Locaičio ir M Dūdos) yra silpnesnės. Išpildytos jos ir gerai. Svarbiausias «Šienapjutės» dalykas — tai chorai. Dainavo jie savo sunkias tinkamam išpildymui dainas labai sutariamai, geriaus negu pirmuoju du kartu, suteikdami malonią progą išgirsti visoj prasmėj tų dainų indomią ir labai gerą harmonizaziją. «Šienapjutėje» nuo pradžios iki galui galime gėrėtis kuogražiausia muzikos ir dainų grože. Ir dėlto «Faustas» prieš «Šienapjutę» pasirodė lyg sausa pasenusi logika prieš niekad nesibaigiantį savo įvairumuose, visuometnaują gyvenimą. Žodžiu, visas «Šienapjutės» pastatymas, kurį čion neįstengiu aprašyti nei atskirų aktorių roles nei jų dainų harmoniją, paliko klausytojams labai gerą įspūdį ir džiaugsmą.

Antrakte, tarp «Fausto» ir «Šienapjutės» V. Brusokas pasakė dar savo originalinį monologą. Buvo tai neblogas vaizdas iš gyvenimo patvirkusio jauno žmogaus.

Baigiant šį raštelį negaliu nepatėmyti labai svarbaus dalyko— tai lietuvių salės klausimas. Norint suvaidinti ką geresnio, pastatyti jį scenoje tinkamai reikia danginties vidurmiestin, didžiosiosna salėsna, kurios kaštuoja pasamdymas vakarui apie du šimtu dolerių ir daugiaus. Pas mus dar tokių salių pasamdymas neišgalimas. Reikia samdyti kur lietuvių apgyvenama ir kaštuoja tarp 30—100 dolerių. Bet Chicagoje ant Bridgeporto visai nesiranda nei šiokia nei tokia salė, kurioje galima būtų šį-tą pastatyti. Yra,tiesa šv. Jurgio salė, kurioje šiemet «Birutės» dr-gijos daryta bene septyni vakarai Salė randas prie bažnyčios ir mokyklos. Apie salę visad, ar joje yra kas ar ne, susirenka visokių valkatų, valkiozų. Prie salės žiburių nėra. Tad ir atsikartoja labai tankiai sužeidimų, vagysčių ir t. p. Šį vakarą, apie 7 val. vakaro, ties pat salės durimis nešančiam drabužius vakaran — Ant. Šileikai (Jono Šileikos-dailininko broliui) duota akmeniu galvon — pataikyta akin. Akis labai sužeista; sako vargu bau matysiąs. Drauge su Šileika ėjusiam J. Dagiui, patukyta tik kupron. Padarę tą, kai buvo matoma, pusberniai, bene tos pačios mokyklos mokiniai. Priežastis to viso, man matos, yra neužiūrėjimas salės ir jos prižiūrėtojų (drauge ir klebonijos) ištvirkimas. Klebonas visad girtas, zakristijonas — girtas, kitas darbininkas girtas. Mokyklos salėse tankiausia lošiama kortomis, girtuokliaujama, ir t. p. Tas viskas daro liūdną įspūdį. Ne Chicagoje gyvenantieji lietuviai mano (ka ir pats maniau, kai Chicagoj negyvenau), kad chicagiečiai lietuviai visame kame augščiaus stovi užu kitų miestų lietuvius. Tas netiesa. Męs dar neturime pirmiausio ir visų reikalingiausio dalyko — salės: susirinkimams, teatrams ir t. p.

Žilis.

NEWARK, N. J.

Gegužio 12 d. 1911 m. Palangos Juzės Dr-tė parengė jubilėjų sukaktuvėms 15 metų jos gyvavimo. Buvo kalbos ir deklamacijos. Pirmiausia kalbėjo J. Laukaitis kaipo pirmininkas apie P. J. historiją. Sako: Ši draugystė užsidėjo taip: 1893 metuose suėjo keletas lietuvių, bet tąsyk draugystė nebuvo uždėta, tik antrusyk susirinko 1895 metuose ir jau uždėjo draugystę Palangos Juzė. Atlošė4didelius teatrus ir daug, daug vargo iškentėjo nuo savo priešų. Kalbėtojas labai daug vartojo priežodžių, kaip tai: sako, matai, girdi. Todėl nekokį įspūdį darė. Potam p-lė Mačiulskiutė padeklamavo eiles «Prie moksło», gana drąsiai. Taip gi dar dvi mažos mergaitės padeklamavo eiles.

Antras kalbėjo A. K. Svytra ir neva «P. J.» historiją. Jisai pasakojo: būk tai «Palangos Juzė» buvęs kriaučius per tai tuomlaiku mažai į draugystę rašėsi, vien tik dėlto, kad tasai kriaučius nebuvo šventas. Toliaus rodydamas į M. Ambrozevičių, čion matau sėdi «M. A.», kuris pagelbėjo P. J. gauti lietuviškas kningas į viešą miesto kningyną. Čion turiu pasakyti, kad p. A. K Svytra yra netiesą pasakęs. Palangos Juzė nėra pridėjus piršto prie gavimo tų kningų. Jeigu butų reikalas tai dar turiu tos prašymo peticijos nuorašą. Jei taip tai ir Lietuviškas Klubas sakys, kad ir jie tas kningas gavę, nor: tame laike bėgo stabdyt, tik ant laimės kad iš miesto salės išvijo.

p. Žolynas perskaitė, kiek per tą 15 metų buvo ineigos ir išeigos. Dabar yra narių 288 išviso; turto per 15 metų sutaupojo $3.355. 30.

Ant užbaigos išėjo kalbėti F. dži Bagočius. Jis pradėjo kalbėti taip: Kad aš galėčiau gauti nuo jus ausis, tai pripusčiau į jųs galvas tą ko jųs niekad neturėjot ir niekad negirdėjot.» Vietomis kalbėjo taip lig į kokius mulkius. Kalbėtojo visi išvadžiojimai užsibaigė vienodai; nors publika vis laukė, kad ką naujo išves, nes vis sakė: turiu svarbiausią ką pasakyt, bet vis užbaigė taip kaip ir pirma. Kalbėjo tankiai, minėjo «viešpatie saldžiausis», taip išrodo, kad viešpats lyg butų iš cukerkos. Tankiai minėjo: «velnias», tai «paralius», bet kam tas paralius reikalingas tai gal nei jis pats nežino; bent man atrodo, kad ant scenos jokis paralyžius nėra reikalingas. Taip gi netingėjo savęs pasigirti, kad jis kalbąs žydiškose synagogose ir presbitarijonų bažnyčiose. Aš su p. B. pasigyrimu nesutinku. Žydelizi turi mokytesnius kalbėtojus, negu p. B. ir da su barzdomis, o apie presbiterijonus nėra nei kalbos. p. Bagočiui dauk ką galima užmesti, kad nepergerai kalba lietuviškai, miaukši kaip katinas; žodžiai išeina ne tie, kuriuos jis nori pasakyt p B. galima tik pagirti už nebjaurojimą laikraščių ir raginimą prie skaitymo, kad nebutų ubagais dvasios.

Ant užbaigos buvo diskusijos. Diskusijose laikėsi vien tik ypatiškumų be jokios tvarkos. Kalbos ir diskusijos panašios į tuos lapelius (plakatus), kuriuos išdalino. Lapeliuose buvo pasakyta, kad lietuviai nusimautų maskas ir negyventų jų protu.

Kaip kalbose taip ir diskusijose pasirodė, kad daugelio žydelių su likeriu išnaudota protas; vargu rastųs, kuris panorėtų gyventi jų protu. **M A.**

Po prakalbų daugumas prašė manęs, kad aš parašyčiau «Palangos Juzės dr-tės» pradžią, kaip tikrai ji tapo uždėta, nes jauni nariai pradžios nežino, senieji gi slepia, ar gal nežino.

Palangos Juzės dr-tės pradžia yra tokia. 1894 m. po N21 Prince str., Newark, N. J. buvo sušauktas viešas susirinkimas, kad sutverti parapiją. Bet parapiją tą sykį sutverti neįstengė. Tame tarpe man užėjo į mintį, kad sutverti teatrališką kuopą ir paaiškinau, kaip ką veiksime ir kokiu būdu sueisime kitą syk. Paprašius man pridavė 17 narių vardus ir adresus, prižadėdami, kad pribus kaip tik duosiu žinot. Ir taip, 1895 m. 13 d. sausio sušaukiau susirinkimą, ant kurio tai buvo duota vardas per Antaną Mačį Palangos Juzės ir daugumu balsų tapo priimta.

Ant tos pačios sueigos nutarta lošti teatrą. Teatras kokis bus loštas buvo paliktas surengti man. Pasirodžius daktaro Stupnickio tragedijai «Kražių Skardynė», — o tuomi laike labai žmonės žingeidavo matyti, kaip maskoliai žūdė lietuvius, — paėmėm lošt. Nors tasai teatras parašytas nevisai atsakančiai, vienok mums nusisekė neblogai ir didelį įspūdį padarė tarpe lietuvių; o dar labiaus padarė džiaugsmą, kada pasirodė Mildos Giedorių choras iš New Yorko, po vadovyste L. Eremino ir sudainavo keletą lietuviškų dainų. Buvo tai pirmas teatras ir koncertas tarpe Newarko lietuvių. Neapsakomą sukėlė tarp mūsų entuziazmą tasai teatras ir dainos prikėlė sielą iš nežinės ir radosi nauja atgaja, kuri da ir šiandien neišdilo iš atminties.

Palangos Juzės dr-tę pakvietė į Elizabeth, N. J. tą patį teatrą atlošti, ant parapijos naudos. Taip, rudeniop tą patį metą atlošėm airių salėje. Ten mums nenusisekė iš priežasties netinkamos scenos. Tai pirmas buvo lietuviškas teatras sunošta Elizabethe.

Sulaukęs «Varpo», gavau priedą «Amerika Pirtyje». Perskaitęs tą komedijią labai nusidžiaugiau, kad sulaukėme gerą teatrą ir ieškojom progos kad jį atlošti. Taip, vieną nedėidienį nuvažiavau į New Yorką pas p. L. Ereminą ir ten atradau p. J. Giegžną ir Malewskį. Tenai padarėme sūtartį, kad Palangos Juzės dr-tė atloštų «Amerika Pirtyje» naudai Emmigrantų namų. Taip, 1896 m. buvo atlošta Concordia. Avenue B. New Yorke. Ten tasai teatras mums visai nenusisekė iš daugelio pusių, labjaus finansiškai, nes turėjome dadėt net 20 dol. Tą nedateklių sudėjome męs tryse: J. Giegžnas, L. Ereminas ir aš. Buvo tai pirmas lietuviškas teatras New Yorko mieste.

Tasai nepasisekimas atėmė man norą ir jau daugiau užsižadėjęs buvau rūpintis taip apie teatrus. Tai P. J. dar atlošė tą patį teatrą Newarke, visai be pasekmės. Potam draugystė visai apsileido ir nelaikė susirinkimų per visą metą.

Kada Šv. Jurgio draugystė prašalino 16 narių už ausinę, mačiau progą atgaivinti tą draugystę. Sušaukiau tuos pačius narius, ir ant to paties susirinkimo buvo balsuota, kad padaryti sušalpos draugija. Balsų buvo lygiai. Man pridedant pirmininko balsą likosi pašalpos draugyste. Tokia tai Palangos Juzės pradžia.

Jos pradžia yra žingeidi ir apeina nevien tik P. J. narius, bet ir visuomenę, kaipo historija mūsų pirmutinio teatro. Dar turiu priminti, kad tą draugystę persekiojo bažnyčios tarnai pertai turėjo pulti, kaipo teatrališka ir bedieviška.

Šis mano aprašymas yra teisingas, nes daugumas ir iš kitų miestų gerai žino apie ją.

Mot. Ambrozevičius.

POTTSVILLE, PA.

Iš kalėjimo. Kningyno atskaita, 1910 mete buvo garsinta, «Kovos» N21, jog apdarytų kningų yra 150, o egzempliorių 570. Prabėgusiu laiku prapuolė kningų apdarytų 1, o egz. 47. Tai dabar likosi kningų apdarytų 149, o egz. 523. Šiuo tarpu paaukavo A J. Banučauskas 7 kningas, tai apdarytų kningų randasi 152, o pavienių egz. 530. Kningyno užveizdėtoju yra dabar Wltas Link, ir pagal jo pranešimą, sako kad turi skaitymo įvalias iš kningyno, tik malonėtų gauti daugiau laikraščių.

A. J. Banačauskas,

P. O. Box 826 Minersville, Pa.

GIRARDVILLE, P.

Geg. 6 «Griausmo» teatrališka Draugija iš Minersville, Pa. vaidino čionai «Pirmi Žingsniai», kas publikai labai patiko; da iš vietinių viena jauna mergaitė Magdukė Glinskiutė prigelbėjo «Griausmui» papuošti vakarą su deklamacijomis. Visas vakaras buvo užimantis, pripildytas dainomis, deklamacijomis, prakalbomis, juokais ir juokingais monologais, kad jau publika nespėjo nei juoktis, taip kad tankiai prisiėjo aktoriams palaukti, kolei publika apsistoja juokusis.

A. J. B.

SPRINGFIELD, ILL.

Geg. 14 d. atsibuvo su didele iškilme pašventinimas lietuviškos bažnyčios. Dalyvavo visos tikėjimiškos draugijos net ir iš aplinkinių miestelių, taipgi prisidėjo ir vietinės slovakų draugijos, maršuodami prie stoties pasitiktų vyskupo. Na, ir pribuvo laukiamasis tas šventas žmogus, apžiūrėtų savo bažnyčios, kurią vargšai sunkiai užprakaitūotais centais pastatė ir jam uždyką užrašė. Buvo daug matyti vargšų žmonelių griaudžias ašaras per išdžiūvusį veidą birant, gal savo gyvenime pirmą kart pamačius tokį augštą žmogų, kaip vyskupas. Dar rods naujas buvo dalykas. Buvo padarytos po $1 kortelės, kurias būtinai turėjo visi net ir su vaikučiais imt ir eiti į vidų bažnyčios. Ar didis ar mažas, nuo galvos po apskritą doleriuką mokėjo. Kitam vargšui su būreliu vaikučių daug lėšavo gavimas vyskupo palaiminimo; bet ką gi darysi. — Vienoje smūklėje mokinosi lietuviai kareivijos. Šaudėsi viens į kitą. Gabesnis mokslo vikrume, — rodos pataikė vienam į koją. Antroje smūklėj pradėjo šukuotis kudlas, kas ką pasitvėrė ar nagais. Pribuvo ir valdorai su kočėlais pasigavę už sprandų, mušdami kočėlais išsivedė, kad užsimokėtų už nuodėmes po $7.10. — Geg. 15 d. rytmety, eidam į darbą darbininkai, rado labai primuštą vaikiną, lietuvišką rubsuvį. Nugabentas ligonbūtin, vargšas klejoja da po šiam laikui, ir pagijęs vargiai beatgaus savo šnektą. Buvo tikintis, bet doras vaikinas. Minėtasis rūbsiuvis, J. Taškauskas, eidavęs pas daliosios lyties angeliukus, o kiti smarkųs peštukai pavydėdavo jam. Šiuos 3 rodos į belangę sutupdė; tupės iki šis pagys. Tas vis lietuvių tamsių fanatikų darbeliai.

Geg. 18 d lietuvį, prigėrusį Sagaman upėje laidojo. Atsitikimas prigėrimo buvo toks. J. Meirono, smūklininko pačios brolis gerokai įsikaušęs su moterėlėm nutraukė pas minėtą upelį, ir pradėjo laižybas derėti. Vaikinas sakė į vieną moteriškę: jeigu aš neperplauksiu apsirengęs su drapanomis 3 syk skersai tai aš nupirksiu už 40 dol šilkinę šlebę (Lizei), o kad perplauksiu, tai pusę bačkos alaus man turėsi pirkti. Lizė laimėjo laižybas, o vaikinas pralaimėjo šlebę ir gyvastį.

Tai kokie tamsus darbeliai užsiimančių girtuokliavimu. Nebuvo da atlikęs nei velykinės išpažinties, tai vietinis lietuviškas kuningas nenorėjo laidoti kūno į šventą žemę. Tai kito miestelio airių kuningas apsiėmė palaidot. Nežinia tikrai ar šventoje vietoj tapo palaidotas, ar prakeiktoje. Smūklės nebuvo uždarę nei laidojimo laiku; svetimtaučiai iš to labai sau juoką daro, ir stebisi iš tokio lietuvių tamsuolių «psiėjimo. Po laidotuvių į smūklę susirinkę griaudžias ašaras liejo už velionio žuvusio vėlę, o su brangiausiai numylėtu skįstimėliu vis gerklelę vilgydami daugino ašaras. Tai vis tie, kur neapkenčia moksliškų kningų ir laikraščių.

— Mūsų miestelyj anglų kalba pradės leisti socialistų laikraštį. Didžią minią letargišku miegu anglų miegančių, kels iš tamsybės. Visas vietines socialistų sąjungas meldžia prisidėti palaikymui laikraščio. Lietuviai ir gi prisidėję rems.

— Suvis bedarbė, 1—2 d. savaitėj kasyklos dirba.

A. Čekanauskas.

CHICAGO, ILL.

Męs Chicagoj ačiu Dievui jau turime apie šešes lietuviškas bažnyčias. Kiekviena mūsų lietuviams kaštuoja po tris ar keturias dešimts tūkstančių dol; nerokuojant paskolijimo, nes kožna viena lietuvių bažnyčia turi tiek paskolos, kiek tik yra galima gauti iš banko ant pirmo mortgage. Kaikuriose mūsų bažnyčiose paskolos nemažėja, betgi vis didinasi kasmetas, nors piningus ir renka po kelis sykius į metus po stubas vaikščiodami, daugelis randasi tokių bedievių, katrie neduoda, bet gi vis yra daugiau duodančių. Tai pavaikščioję po porą mėnesių vis surenka po keletą šimtų dol. O kur tuos piningus surinkę deda, tai apie tą suvis mažai kas težino, nes kuningas yra pirmsėdis ir kasierius, o komitetai tiktai piningų rinkėjai ir tie komitetai mažai gali priešintarti prieš kuningą, jeigu ir matytų kada kad kas yra blogai, nes kuningas turi pilną valią tokį komitetą prašalinti, kuris jam nepatinka. Iš tos priežasties mūsų lietuvių bažnyčios vis eina į skolą ne iš skolos, nes nėra geros systemos bažnytinėje administracijoj, nes kuningui yra duota labai didelė galybė, nes kuningo žodis yra tiek svarbus, kaip ir viešpaties; nors piningų ir daug inplaukia per metus, betgi išėjimo vis yra daugiau. Ir dabar Chicagos kuningėliai pradėjo spausti savo aveles bepasigailėjimo; jeigu nemoki, kiek yra prekė padėta tau užsimokėti ant metų, tai toksai žmogus liektas išbrauktas iš Romos Katalikų religijos, nustoja visų tiesų; nebešukies prie kuningų ligoje nes ansai neis prie tavęs, nei vežki vaiko krikštyti nes nekrikštys; į kūmus neik, nes sau sarmatą pasidarysi; prie vestuvių taipogi nei į kalbą neina, pakol neužsimokėsi savo metinę mokestį. Pagaliaus ir numirusio nevisai tenori į bažnyčią priimti pakolei jo mokesčių kas-nors neužmoka. — Mokestis yra renkamos prie velykinės išpažinties ėjimo. Bus keturi metai atgal, kaip Chicagos lietuvių bažnyčiose bile kokioj galėjai gauti velykinę kortelę už du ir tris dol. o šimetą jau męs mokam nuo penkių lig aštuonių dol. Tai dabar gerai matomas dalykas, kas pas mumis Chicagoje nepasilieka nuo trustų. Trustai kelia prekes ant valgomų dalykų ir taip toliau, kuningai ir gi nepasilieka, nes augštesnes prekes pakėlė ant Dievo garbės, nors rodos tas nėra sėjamas arba auginamas daiktas. Tai kokių laikų męs galim tikėtis sulaukti, jeigu viskas taip augštyn kils.

Nelabai senai vienam lietuviui mirė vaikas ir tas lietuvis gyveno ant West Side o buvo pirkęs velykinės kortele ant North Side, nes tenai kortelės doleriu pigesnės; tai tas lietuvis nuėjo prie West Side kuningų pasikalbėti apie laidojimą savo vaiko; tas kuningas jo užklausė: ar tu priguli prie šitos parapijos? Tas, žinoma, pasakė tiesą, kad — ne, ir jo gei priguliš ant North Side, tai kuningas jam pasakė tai tu vežkis ir vaiką ten, kur tu priguli, ir, sako aš tavo vaiko patolei į šitą bažnyčią nepriimsiu, pakolei man neužmokėsi metinę mokestį. Šitas lietuvis, matydamas, jogei vežant į North Side kaštuoja karietos daugiau, nekaip čia užmokant metinę mokestį, tai ir sutiko užmokėti metinę mokestį. Ir tik tada jo vaiką į bažnyčią priėmė.

Pas mus kuningai nelabai žiūri, ar tavo vaikai eis basi arba nuskurdę į mokslainę, o kartais gal ir nevalgę būti iš tos priežasties, nes tenai nėra mielaširdystės darbų, nors bažnyčios įstatai ir giria juos dėl kitų, betgi patįs jų nepildo. Mokėk tenai viską «cash» ir iškalno, nes ant bargo nėra. Ir mūsų Chicago lietuviai, aš mįsliu, jei padarytų biskį kitokią systemą, tai gal ir tų velykinių kortelių prekės nebekiltų taip greitai augštyn. Nes dabar moka kuningui algą tūkstantį dol. į metus, rūmai, rakandai, anglies ir šviesa uždyką. O ką uždirba bažnyčioje ir vėlei jam į kišenę. Aš mįsliju, yra kartais tokių dienų, jogei kuningas paima po porą šimtų dol. extra už savo darbą bažnyčioje. O kiek kuningas skiria iš savo pelno ant bažnyčios? Beabejonės bažnyčia negauna nei vieno cento nuo jo. Norėtųsi žinoti, kur čia yra teisybė, jogei kuningas uždirbdamas iš tos bažnyčios tūkstančiais dol. neduoda nei cento ant jos, tiktai liepia tuos biednus darbininkus duoti jiems ant bažnyčios po $25. O iš kur tas darbininkas gali duoti dešimtimis, jeigu jo uždarbis ant metų tėra šimtais ir dar prie to kitas turi pačią ir vaikus ir ansai negauna nei rūmų, nei anglių, nei šviesos ir rakandų uždyką, kaip kuningas?..

Mūsų kuningai skundžiasi, jog atsiradę labai daug bedievių. O tie bedieviai bus daugiau iš stokos piningų nekaip iš nenoro būti katalikais. Nes katalikų tikėjimas yra geras, tiktai jo vedėjai yra niekam netikę, nes anie patįs netiki į religiją, tiktai į dolerį ir doleris yra sviete valdytojas, nes be dolerio negalės būti žmogus išganytas. **A. B.**

BALTIMORE, MD.

Gegužio 30 d. baltimoriečiai, o drauge ir S L. R. K. A. seimo delegatai turėjo progą pamatyti puikų teatrą. Baltimorės teatro mylėtojų draugija statė ant scenos naują p. V Nogornoskio veikalą — «Rutvilę».

Iš veikiančių ypatų labiausiai atsižymėjo turinti «Rutvilės» rolę M. Gurkliutė. Mergina da jauna, bet jai lygią aktorką tarp lietuvaičių Amerikoje vargiai butų galima surasti. Tai gyvas talentas. Kalba aiški ir gyvi nudavimai užkėrėjo publiką.

Abelnai ir visi kiti aktoriai savo roles atliko puikiai. Pas baltimoriečius scenos menas, galima sakyt augščiau pakilęs, negu kitur. Aš esu pervažiavęs beveik visas didžiąsias lietuvių kolonijas Amerikoje, tai niekur nemačiau taip puikiai lošiant, kaip Baltimorėje. Tie vyrukai, kurių vardai figuruoja ant lošimo programos yra talentuoti lošėjai ir pasišventę scenos mylėtojai. Kad čia scenos menas taip augštai pakilęs, tai reik išreikšti garbę gerbiamam scenos mylėtojui p. V. Nagornoskiui, nes jis su pasišventimu stengėsi juos lavinti.

Šventas Kernazas.

LAWRENCE, MASS.

Šits miestelis yra tankiai apgyventas lietuvių ir čionai gyvuoja lietuviška dvasia; bet ir prastų naujienėlių čia atsitinka tarpe lietuvių; o vis iš girtuokliavimo. Taip va, buvo čia sulenkėjusių lietuvių vestuvės; susirinko diktokas būrelis lietuvių, linksmai sau traukė alų, dainuodami «Gozalečka». Bet kada apie dvyliktą nakties pradėjo skirstyties, tai atsisveikino su kumščiais ir du veselninkai papuolė policijai: Kareckas ir Suslavičius. Kada juos nuvedė atilsėt į Police Station, nuvilko drabužius, tai pasirodė, kad tai neprasčiausi paukštukai, nes pas vieną atrasta bille, o pas kitą geležinė pirštinė. Ant rytojaus teisėjas nuteisė bilinį A. Karecką 55 dol., o A. Suslavičių 51 dol. vos su dideliu vargu apsimokėjo. Lai gyvuoja billės, nes gera pašalpa miestui, o girtuokliams pamokinimas. **Jonelis.**

BRIGHTON, MASS.

Gegužio 21 d. atsibuvo pašventinimas šv. Jurgio draugystės karūnos ir tą pačią dieną po pietų atsibuvo šiosios draugystės surengtos prakalbos. Kalbėtojai buvo net trįs. Pirmas kalbėjo p. Norkūnas iš Lawrence — apie Lietuvą nuvargintą ir kaip reikia rūpinties jos pakėlimu. Antras kalbėjo iš Cambridge kun. Krasnickas; jis beveik nesilaikė jokios ištisos tėmos. Taip sau kalbėjo, kas ant mįslies užėjo. Tiesa, ragino, kad užsirašytų «Žvaigždę», «Draugą» ir sakė: skaitykit nors ir tautišką — kas reiškia: nors ir pirmeivišką. Tiesa, ragino sustoti gerti ir kalbino sutverti blaivybės dr-stę. Bet vos tik pabaigęs kalbėti apie blaivybę kun. Krasnickis pradėjo kalbėti: kad broliai ir sesutės, pribūkit ant gegužio 30 d. po bažnyčia ant baliaus, tai gerai pašokste, o taipgi bus galima ir iš kišenės padaryti: «gur-gur-gur» (reiškia ištraukus bonkutę degtinės užsiversti). Ale, sako, man nerodykitės, kad geriat. Potam kun. Krasnickas išgyrė Brightoną, kad «all right». Sako: jus bitinat Cambridge ir linkiu ir dar linkiu, kad visuomet bititumiet Cambridge. Čia pasigirdo plojimas delnų net du sykiu. Keista, kad kuningas nemoka angliškai, o čia ant pagrindžių vartoja angliškus žodžius: «bitinkit» bitinkit ir bitinkit. Kaip galima «bitint» Cambridge, kuomet Cambridge yra Liet. S. Draugystė iš 190 sąnarių, Šv. Juozapo iš 170 sąnarių, Ukėsų Klubas iš narių, Liet. Dukterų Dr-tė iš 35 sąnarių, socialistų kuopa iš 4 sąnarių. Yra Cambridge apie 18 lietuviškų grosernių ir 5 drapanų krautuvės ir tt. O. Brightone tik viena draugystė Šv. Jurgio iš 160 sąnarių ir socialistų kuopelė, bei 3 valgomų daiktų štoreliai. Aš manau, kad kuningas norėjo pasakyti: kad Brihgtonas atsižymėjo su riebiom mišiom ir esąt duoslesni ant piningų.

Trečias kalbėjo M. Mazgelis iš Cambridge; jis gana gražiai nurodė draugystės vertę ir ragino

moteris, kad ir jos sutvertų draugystę.

Žmonių buvo į 200.

Taipgi tą pačią 21 d. geg. buvo prakalbos Cambridge Liet. Sūnų Draugystės. Kalbėjo, Stanaitis, Michelsonas, Bagočius ir Morkiutė deklamavo eiles. **Lietuvis.**

DONORA, PA.

Gegužio 28 d. vietinė Teatrališka Kuopelė sulošė dvi komedijas: «Daktaro Kabinete» ir «Neatmezgamas Mazgas». Pirmiausiai parapijos choras sudainavo «Lietuva, Tėvynė mūsų». Griežė ant smuiko K. Dičkevičius solo «Ave Maria». Padainuota tarpais «Pasakyk mano mylimas krašte», «Lakštingalėle» ir ant pabaigos «Žilvitis», kas labiausiai publikai patiko.

«Daktaro Kabinete» sulošė vidutiniškai. Geriausiai lošė Ona Rubinskienė daktaro žmoną, tik truputį trūko drąsos, gal dėlto, kad vaikinas buvo už daktarą.— Mik. Kudžius labai gerai sulošė žydą J. S. Mažeika rolėje d-ro Lingio lošė gana gerai, kaip artistas. Juzė Masaičiutė Keršio žmoną atliko gerai tik josios vyras Ignas Vaitkus silpnai, nes publika negirdėjo ką jis kalbėjo. Neblogai sulošė ir šie: J. Klimavičius dvarponį Dejavičių, B. Džikus žemsargį biskį silpnai; Pilvavičienę gerai nudavė Juzė M. Galima tikėties kad J. Masaičiutė išaugs ir bus gera parama mus kuopelei.

Po lošimui „D. K." padainavo solo J. Masaičiutė «Onytę», kurios malonus balsas užavėjo publiką.

«Neatmezgamą Mazgą» sulošė nepergeriausiai, nes trūko visiems energijos. Deklamavo Julijona ir Praniutė Kiveriutės bet silpnai deklamavo: «Ten kur Nemunas banguoja», nebuvo girdėtis ir kitas eiles Maironio Dainavo Leosė ir Ona Endziuniutės: «Lėkė puolė du karveliu» sudainavo gana puikiai ir publiką gana prijuokino.

Žiūrėtojams turime ištarti ačiu, nes labai ramiai užsilaikė. Tik vienas senis, A P. norėjo gėdą padaryti p. K. Dickevičiui; kada šis išėjo griežtų, tai jis atsikėlė iš visos publikos, priėjo prie scenos ir metė poperių, sakydamas: iš notų graike, nes taip nemokėsi. Bet gerb. Dickevičius griežė, nežiūrėjo ant paikšo A. P. ištaisytos pajuokos. Kaip girdėti, dėlto A. P. taip daras, nes, ką gi, esą tas «bedievis» griežias. Tai mat dar kokio supratimo yra Donoroje lietuviai. Kaip K. Dickevičių tai reikėtų gerbti tokį vyrą, nes jis gali mus tautą papuoštį su savo išmįslitais darbais (jis yra išradėjas naujų laikrodžių). Tik jo nelaimė, toji liga, nes kasdien einąs blogyn džiova serga. Ir tai mus paklausė ir atliko svarbią rolę lošime.

Kaip girdėtis, likę gryno pelno $60 suviršum, iš kurių pusė Lietuvių Tautos Namui Vilniuje, o pusė lietuviškai vietinei bažnyčiai. 31 d. geg. ir išsiųsta per Vilniaus «Vilties» redakciją Tautos Namui 60 rublių. Gaila, kad visų nepasiuntė Tautos Namams Vilniuje. Kam dar skirti airiams užrašyta: bažnyčiai nes Amerikos lietuviškos bažnyčios neturi jokios svarbos lietuvių tautoje, pavis. jeigu iškrinka parapija, tai airių vyskupas iš lietuvių nupirktos bažnyčios gali sau pasidaryti kluoną. O lietuvių Tautos Namas, tai yra nakties kelvedis, kuris parodys pro kur išeiti lietuviams reikia ir supažindįs lietuvius su viso pasaulio tautomis; tai jį vieną mums ir tereikėjo paremti, nes jis yra naudingesnis mūsų atgijime. Geistina butų, kad šių apylinkių lietuviai, jeigu kas norėtų kokia draugystė arba kuopa. surengti lietuvišką teatrą, o ypač «Daktaro Kabinete», tai užkviestų Donoros Teatrališką kuopelę, kuri lengvai sutiktų už mažą primokėjimą sulošti. Norį susižinoti tesikreipia šiuo adresu: J. S. M., Box 184 Donora, Pa.

Donorietis.

NEW CANAAN, CONN.

Pas mus darbai ant tiek pasigerino, kad visai nebėra bedarbių, kaip buvo atgal 3 metai. Kas tik ir iš kitur atvažiuoja, tuojaus gauna darbą

Tarpe lietuvių čia pakilo nesusipratimai. Mat New Yorke-New Haven-Hartford gelžkelio kompanija nori pravesti liniją per lietuvių apgyventą Grove str. Lietuviai kiti už jokius piningus nenori parduoti savo gyvenimų dėl gelžkelio, sako: tiek vargo padėjau iki ingijau, o dabar eik kur nori.— Mano nuomone, bile tik gerai užmokės, tai neikiek nebus lietuviams nuostolio.

Tėmytojas.

MASPETH, L. I.

Gegužio 30 d. Washington Parke atsibuvo Maspetho draugysčių Šv. Mikolo ir Šv. Vincento piknikas. Dalius buvo lietuvių susirinkimas, tik negražiai kaikuriems užsibaigė. nes pakol dar nebuvo ragavę rudžio, tai dar nieko, bet kaip tik užragavo, tai pakilo vaidai netik tarp vyrų, bet ir tarp moterų. Šitos ponios ką net akmenų griebėsi: J. L. ir K. L., paskui pasisamdė pagelbininkus Negražu taip besielgti, kur susirenka visi gražiai pasilinksminti!..

Draugas.

SOUTH OMAHA, NEB.

«Vytauto kuopelė» geg. 7 d. buvo pastačinsi ant scenos didelį historišką veikalą «Lietuvaitė», kurį parengė savo pasitriūsimu S. Zalpis Turinys to veikalo yra visiems žinomas, todėl čia nors trumpai paminėsim tik. kaip jis ant mūsų scenos nusidavė sulošti. Patsai lošimas padarė ant vietinių lietuvių didelį įspūdį, matant kaip senovės lietuviai kovėsi su savo priešais-nevydomais.

Triukšmingu delnų plojimu publika pasitiko išeinant ant scenos lietuvaites, pasirėdžiusias tautiškomis drapanomis. J Žalpiutė, K. Žalpiutė, R. Jablonskiutė sudainavo «Sveiki broliai dainininkai», ir nuplojus publikai prasidėjo lošimas. Išėjus ant scenos karalaitės drapanomis pasipuošusi Gražutė, prakalbėjo: «Atėjo vakaras užsakytas» ir tt. aimanuodama kaip priešai mūsų tėvelių žemę išpūstijo. Paskui užpuola du kareiviai sargą, ir jam nenorint pasiduoti, suriša ir užkemša jam burną. Vartai tampa atrakinti, o iš toli girdimas Gražutės balsas: «Lietuva brangi mano tėvynė» ir norėdama nuo kareivių pabėgti graudžiai dainuoja «Kur banguoja Nemunėlis». Toliaus pasirodo senučiai Valinčius ir Valinčienė ir dvi dukterįs. Visi besidarbuoja; vieni verpia kiti siuva, virves veja. Tik ūmai pasigirsta trimito balsas ir toli pasimato gaisras Pakyla triukšmas, visi griebiasi ginklų, o Valinčius juos raimina. Publikoje pirmiaus buvo juokai, bet dabar visi susigriaudino, pasigirdo net vaitojimai.— Ketvirtame akte išėjo lietuviškas armija, kuri išsirenka Tautginą už vadą. Scena išpuošta neišeinamomis giriomis, o kareiviai išeina dainuodami: «Tegul giria žamščia ūžia». Pagaliaus pasirodo karės laukas išeina senas ilgutose rūbuose vaideliotas (A. Žalpis), ir atsikreipęs į publiką sako: «Lietuvos dievai, suteikit pagalbą». Budrin su Gražute klaupiasi, o vaideliotas duoda jiems šliubą Kareiviai laiko iškėlę ginklus.

Viso lošimo laiku publika plojo delnais, kad net salė ūžė. Pasibaigus lošimui dar sudanuota «Saulelė leidžias» ir «Varpas gaudžia», o kareiviai pasislėpę vis atsako «dzing dzerg!»

Žmonių buvo prisirinkę apie 300. Net anglai stebisi kad tiek čia lietuvių esama, o pirmiau nei nesigirdėt buvo apie lietuvių vardą. Gal but ir daugiau susirinkę, jei ne kieno paleisti tušti paskalai, buk kaip aktoriai išeis ant scenos, tuojaus busią areštuoti...

Šokių laiku p. A. Zalpis ragino publiką užsirašyti laikraščius, ypač «Vien. Liet.». Kitas dar pirmą sykį buvo pamatę ir labai gėrėjosi laikraščiu, ypač jubilėjiniu numeriu. Ketinama net «Vien. Liet.» paimti už organą Vytauto kuopai

Vakarėlis labai gražiai užsibaigė. ir reikia tikėtis, kad jis ilgai pasiliks So. Omaha lietuvių atmintyj. Tikima, kad šiame miešte lietuviai neužilgo pagarsės gražiais pasilinksminimais ir dailiais perstatymais.

Kuningas Vaideliotas.

PHILADELPHIA, PA

Dėlei emigrantų šelpimo. Gegužio 14 d. atsibuvo viešas susirinkimas čionai žinomos Emigrantų Šelpimo Sąjungos, kuri rūpesniu kelto draugysčių ir kun. Kaulakio pradžioje sausio mėn. yra susitvėrusi. Sąjungon priklauso 19 Philadelphijos draugijų, yra viltis kad ir kitos visos susidės, nes ateivių šelpimas pas mus šiandien vienas iš neatidėdamųjų klausimų. Kiekviena draugystė turi išrinkusi po 4—5 atstovus ir moka kas mėnuo į Sąjungos išdą paskirtą mokestį. Jau yra gautas nuo valdžios leidimas, kad lietuviai gali čionykščiame uoste pastatyti savo žmogų, kuris aprūpįs ateivius ir neleis jiems pasiliūti į nesąžiningų agentų, ypač žydų rankas kaip būdavo ikšiolei, kad žmogelį jie pasigauna, išlaiko po keles savaites iščiulpia iš jo iki paskutiniam skatikui, o kartais ir vėl atiduoda valdžiai kad gražintų namo. Pasitikimui kelt. ivių Philadelphijos kaslegarnėje ir aprūpinimui visų jų reikalų išrinkta tam tikras komitetas — p. Baranauskienė Sąjunga jai moka mėnesinę algą. Philadelphijos lietuviai šituo puikum žingsniu gali prieš visą Ameriką pasigirti. Tik gaila, kad mūsų lietuviai labai dar nerangūs. Ir šian susirinkiman nevisi atėjo išrinktieji delegatai. Arba kitos draugystės nesiskubina prisidėti. Čia gailis savo brolių šelpimui numesti kokį centą, o kai ant balių ir piknikų tai dešimtimis išsvaido. Baigiantis susirinkimui nutarta kreiptis su atsišaukimu į visos Amerikos lietuviškas draugystes kad suteiktų mūsų pradėtam darbui pagalbą, taipgi į susivienijimus, kad paskirtų iš tautiškųjų centų ateivių sušelpimui.

Marso gyventojas.

Nuo Redakcijos. Praeitame ir šitame «V L» N yra pranešimai iš Brooklyno ir New Yorko apylinkių draugijų konferencijos, kuri buvo laikyta su tokiu tikslu, kaip ir Philadelphijos lietuviai darbuojasi lygiai taip-pat atsišaukimą į visuomenę prašant parėmimo taip svarbaus ateivystės reikalo. Išrinkta ir čionai yra nuolatinis ateivių gelbėjimui komitetas. Ar negalėtų tad abi šios įstaigos susijungti į krūvą ir išvien darbuoties?

PROTESTAS.

Męs, Birutės Kanklių Choro nariai iš So. Boston, Mass., išreiškiame papeikimą «Keleivio» leidėjui p.J.Gegužiui už atsisakymą pagarsint*) mūsų parengtą koncertą ant 13 d. gegužės, nes matome tame jo pasiryžimą mums užkenkti.

Protestuojame prieš jo pavadinimą Birutės Kanklių Choro narių **kiaulėmis** ir reikalaujam, kad jis pasiteisintų.

Paaiškinimas Birutės Kanklių Choras gyvuoja jau apie keturis metus ir neatsisako Bostono ir apylinkės lietuviškoms progresiviškoms organizacijoms patarnaut dainomis. Yra tai didžiausis Naujosios Anglijos lietuvių progresiviškas choras, kuris nuolatos smagina savo dainomis bostoniečius ir apylinkių lietuvius. Rodos, nesiranda žmogaus, kuris mums nesympatizuotų ir nepritartų mūsų neapmokamam darbui. Vienok p. Gegužis, kada Choro pirmininkas paklausė jo, kodėl netilpo «Keleivyj» koncerto apgarsinimas, atsakė, kad Choro nariai yra kiaulės. Tai girdėjo keletas žmonių, kurie gali būt mūsų liudininkais.

Varde Birutės Kanklių Choro jo valdyba:

Pirm. **M. Mizara.**
Sekr. **J. Žintelis.**
Kas. **J. Neviackas.**

Tilia Bukvald.

MŪSŲ CIVILIZACIJOS AMŽIUS.

Viduryje verdančio pragaro mūsų gyvenimo, atskiri apsireiškimai laiks nuo laiko įsiveržia tokioje baisioj formoj, kad persistačius sau tokias scenas, kassykis plaukai ant galvos stojasi.

Rusijos laikraščiai rašo. kad Odesoj, kokis tai studentas susitiko su 12-kos metų prostitute. Jis užsiinteresavęs tuomi, ir atjauzdamas jos vargingą padėjimą norėjo ištraukti jąją išto baisaus pragaro.

Visų-geriausiai jam buvo, kad jis galėjo atiduoti mergaitę į «Moterų apsaugojimo draugiją» ir tenai gauti jai darbą. Bet vėliaus pasirodė kad nelaiminga mergaitė jau pervėlu begelbėti — buvo užsikrėtusi syfiliu. Kada studentas atėjo pas jąją prikalbėtų, kad ji eitų į ligonbūtį gydyties, tai ji prisitaikius prie jo, įsikabino su savo kruvinais pirštais į jo ranką, stengdamosi jį sužeisti ir tokiu būdu užnuodyti jį patį... Pasirodė, kad ji tokiu būdu jau yra užnuodijusi ir 8-ių mėnesių kūdikį.

Tokis atsitikimas, kiekvienam atveria akis į tą tamsią bedugnę, kurion dabartinis jaunimas inpuola. Pagalvot tik reikia: 12-kos metų kūdikis jau suspėjo užnuodyti savo širdį, sveikatą ir protą, ir neša nuodus toliaus į visą draugiją, kur tik pasiekia!..

Biografija tos mergaitės nėra dar niekam žinoma; sako, kad 9-nių dar metų ją parduota kokiam tai beturčiui senukui.

Ir nuo to laiko ji pasiliko prostitute!...

Tų metų kūdikiai žaidžia lėlėmis ir kitokiais žaisleliais, o čia mergaitė turi jau pardavinėti savo kūdikišką kūną, idant apsisaugoti nuo bado ir skurdo...

Tokių prostitučių dabar randasi, ne tik dešimtimis, bet šimtais tūkstančių.

Sulyg ištyrimų publicisto A. J. Feodorovo, iš Peterburgo prostitučių 43% pastojo iš didelės be darbės, 51--5% iš priežasties mažo uždarbio. Peterburge už 15--18 valandų darbo dienos moterįs apmokamos sekančiu būdu: Tarnaitėms nuo 5--12 rublių į mėnesį; mezgėjos — pančekų, pirštinių ir t. t 10--15 rublių į mėnesį; skalbėjos — 60 kapeikų į dieną (extra darbas); baltųjų siuvinių siuvėjos nuo 10—20 rb. (savam užsilaikyme); cigarų dirbėjos nuo 10--20 rb. Tokiam atvejyj už 15—18 valandų gauna po... 33—66 kapeikas!...

Užtai nedyvai, kad mergaitės daug lengvesniu darbu randa pardavinėti savo kūną. Tai vis pasidėkavojant tokiam draugijiniam surėdymui, kuris stumia moteris į tokį dumblyną jieškoti sau pragyvenimą!

A. Dagis.

KĄ SAKO TOLSTOJUS APIE GĖRIMĄ.

(Užbaiga.)

Tolstojus pats visą gyvenimą nerūkė ir svaiginančių gėrimų neragavo; žodžiu sakant, kaip jo mokslas skelbia blaivybę taip ir jo ypata buvo blaiva nuo degtinės, alaus, midaus, vyno ir kitų alkoholinių gėrimų. Tabaką Tolstojus taipgi lygina su alkoholium, dėlto kad tabake yra kaip ir aluje svaiginančio alkoholio, o tas alkoholis, kur tabake yra, žmogui berūkant pamažu įsigauna į kraują, ir labai tankiai tabako alkoholis žmogų užkrečia su džiova; daugelio tabako rūkytojų plaučiai būna susitraukę, prisiploję prie krūtinės kaulo, ir nuo to vien puola ant plaučių džiova, katra užvis baisesnė yra žmogui liga ir ilgai vargina kosėjimu, iki pasimiršta.

Tolstojus šiaip kalba apie tabaką: «Žmonės daugelis turi senus gyvenimo papročius; vienas iš tų papročių yra — rūkymas tabako. Tabaką rūko vaitai, kuningai, artojai; daugumas dėl nuobodumo neturi ką nusitvert, tai kad praleisti laiką užsidega pypkę. Ana štai Andrius Wasilevič, miško sargas, kasmetą surūko po 5 rublius. Aš manau, kad žmogus rūkantis pypkę nemaž nepasilsi, bet dar daugiau nuovargio turi karčius dūmus betraukdamas per nosis; ir nuo to vien puola daugeliui ant strėnų nesveikumas; daugiausiai rūkytojai serga reumatizmu ir kitokiomis kaulų ligomis. Andrius Wasilevič, rukęs lig 50 metų, po po 5 rublius į metą, 60-tais metais pajuto skaudulį galvoje, ausių spengimą; o užimą galvos visados ingauna tie žmonės, katrie rūko ir leidžia per nosis dūmus ir dumia užrūkę ausinę krimslę. Nuo to rūkytojai ant senatvės kuone visi skundžiasi galvos skaudėjimu. Žmogui atsilsėjimo laiku verta visados turėti kokią kningą kišenėje, ir kada ateina reikalas sustot dirbus, vieton pypkės rūkymo gerai yra pervartyti kningą arba perskaityti bent po kelis lapus iš jos.»

Negana to, kad tabakas gimdo ant kaulų įvairias ligas, bet dar jis užima plotus žemės; kur butų galima auginti dobilai ir avižos, dabar ten auga tabakas, vien dėlto, kad rūkytojai vien daugiau jo surūkytų ir silpnintų žmones. Metai į metus paduoda statistika vis didesnį skaičių tonų užauginamo tabako. Tie laukai, kur tabakas auga, jei butų apverstti auginimui javų, dobilų, avižų, atneštų milijonus žmonijai turto, nulinoobtų tūkstančius raguočių, karvių, jaučių, o iš gyvulių vaisymo ir auginimo tūkstančiai neturtingų šeimynų rastų pragyvenimą, tai yra turėtų maistą, pieną ir mėsą.

Vokietijos patįs gerieji laukai žemės yra atiduoti ant rendų tabako fabrikantams; vien 1884 metuose Vokietijos tabako išdirbystė apėmė ligi 42 tūkstančių tonų. Abelnai tabakas neatneša naudos kaip miestelėnams taip ir kaimiečiams ūkės darbininkams. Tankiai girdėtis, kad ten ir ten kaimas nuo pypkės ugnės sudegė; o ne retai ir tas yra, kad pypkės ugnė netyčioms įsigauna magazinuose parako ir padaro baisią explioziją iš kur nukenčia kančias šimtai darbininkų; o iš to vien gema tūkstančiai nuostolių žmonijoje Tabakas pragaištingas rūkantiems, taip ir nerūkantiems; žmonija privalo tabaką naikint, kur tik kokiose kalbose visad reikia neužmiršti ir priminti — panaikinkime tabaką.

Nors tabakas gal nėra taip baisiai pavojingas draugijai, kaip alkoholis; bet visgi ir tabakas, pagal Levo Tolstojaus išdėstymą, yra labai žmonijai pragaištingas. Jau vien žmoniją skaudžia, kad labai daug užima tabako auginimas žemės. Pagal nurodymą Tolstojaus ir pagal Political Science sociologiškąjį žodyną, yra paduota šiokia statistika užimtos tabako auginimui žemės:

	Skaičius akrų	ton. tab.
Jungt. Valst.	610,000	210,000
Piet. Indijoj	50,000	38,000
Brazilijoj	150,000	40,000
Japonijoj	100,000	46,000
Javoj	110,000	45,000
Indijoj	580,000	150,000
Rusijoj	110,000	75,000
Austrijoj	140,000	65,000
Turkijoj	28,000	35,000
Vokietijoj	52,000	32,000
Francijoj	26,000	15,000
Mongolijoj	54,000	20,000
Išviso	2,029,000	767,000

Čionai skaitytojas, perskaitęs šią tabako laukų statistiką, gali suprasti gana aiškiai, ko vertas tabakas su alkoholiu. Kiekvienas supras blogąsias puses alkoholio ir svarbumą Tolstojaus mokslo, katras skelbia blaivybę ir tiesą su liuosybe ant žemės. Kiekvienam žmogui verta studijuoti Tolstojaus mokslas, dėlto, kad jo mokslas yra historija draugijos ydų, o ydas žmogus privalo pažinti tam, kad apsisaugoti bei atsilenkti nuo nedorybių. Mums būtinai reikia visupirmu pažinti, kas yra ta per yda, ir tik tada žmogus gali nuo jos atsilenkti, kada jis aną pažįsta; o apsipažinti su ydomis draugijos greitai galima, tik reikia pastudijuoti Tolstojaus mokslas, — jis su tuo supažindįs ir parodys kelią, kuriuomi galima atsilenkti nuo ydų.

Męs žinome, kad alkoholis ir tabakas tai pirma draugijos yda ir męs be atilsio turime darbuotis arba skelbti žmonėms, kad jie naikintų svaiginančius gėrimus su tabaku. Kiekvieno žmogaus priedermė yra skelbti blaivą Tolstojaus filosofiją, kiekvieno dvasiško piemens pareiga kasnedėl iš sakyklos. vardan Tolstojaus

(Žiur. ant 8 pusl.)

---

*) Buvo prižadėjęs ir kainą pasakė, vienok netalpino.

KAZYS PUIDA

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

(Tąsa.)

— Bus, bus ir čia.

— Gerai ir padarys.

— Gerai?... Ar tai gerai, tai didelė paklausa, — stebėjosi Mejeras.

— Žmones bent suerzįs ir tie jų ištikimiausieji greičiau atsikvošės.

— Tas tiesa.

— Na, o su mumis didelės bėdos nebus.

— Kas žino.

— Jei paims tai ir kas?... Palaikys porą mėnesių, nieko, žinoma, apkaltinimui nesuras ir turės paleisti.

— O mes vieni ką veiksime.

— Dirbsite, mano gerasis, kaip ir su mumis būtumėt dirbę.

— Je, dirbsime... Kojos be galvos pėsčios nevaikščioja.

— Ne? Tai pamėginkite.

— Kaip reikalas prispirs, tai ir pamėgįsime.

— Tiktai be baimės dėl atsakymo prieš valdybą dirbkite. Kur baimė, ten patsai darbas niekuomet nenusiseks.

— Pasirūpįsime.

— Pinigiškus reikalus vesk tamsta, jeigu kartais mane paimtų...

— Jau ir paims!

— Jie juokų nedaro... Sesuo tamstai pagelbės... Galų-gale visų nepaims. Kas-nors mūsų liks. O dabar sudiev tamstai, reikia atsargiau elgties, gali ant senatvės šaltosios paragauti, pons Mejer, o ji neskani... Studentu būdams ragavau...

— Sudiev tamstai .. Dieve duok laimingai!

Ir vėl atstatė savo kuprą lietaus lašams, susitraukė, labiau susirietė, tarytum slėpė nuvargusią krūtinę nuo netikėto smūgio.

Vos spėjo Mejeras pasislėpti už sodno, kaip tuoj kieman įjojo trįs žandarai. Šunįs smarkiai pradėjo loti ir šokinėjo, retėžiais barškindami.

— *Chozain doma!*— sušuko nuo arklio storas žandaras, kurio balse skambėjo didelis nepasikakinimas nusidėjėliais, kurie privertė jį šlapti ant lietaus.

Kieme stovėjo mažas piemenukas, kurį Jurgis ir Viktutė priglobė, nes vargšas neturėjo nei tėvo, nei motinos, nei giminių. Šnairomis pažvelgė į raudonsiūlius ir atsiliepė:

— Pasijieškok, matai koks ponas!...

Žandaras pasuko arklį ir šoko ant vaikėso, bet tas jo nei nelaukė. Žybterėjo plikais kulnais, kurpes paliko dumble ir žuvo vienoje klojimo šalinėje. Ten jo niekas nesuras, nors ir visus šiaudus išverstų...

Ant gonkų išėjo Ogintas, pašaukė berną ir paliepė paimti arklius iš žandarų. Paskui pakvietė juos vidun

Susigėdę, nedrasųs įėjo kambarin, ilgai nesėdo, kol šeimininkas kiekvienam neprinešė kedės.

— Nemalonią pasiuntinystę turime atlikti, — tarė vyresnisai.

— Savo pareigas pildote, — šaltai atsiliepė Ogintas.

— Sunkios mūsų pareigos! — aiškinos kitas.

— Be pareigų negalima gyventi, — pridūrė, lig ramindamas nusiminusius žandarus.

— Mums liepia, mes turime klausyties.

— Suprantu, gerai žinau, kad ne sava valia žmones kvaršinate — tarė Ogintas

Tuo pačiu laiku įjojo kieman visa gauja žandarų, vežimu įvažiavo žandarų pulkininkas ir žandarų aficeras.

Ogintas pasitiko juos. įsivedė kambarin ir paprašė pasilsėti.

Atliko visus formališkumus ir ėmės darbo. Ilgą laiką krėtė po visus užkampius, dūsavo, vaitojo ir keikė žandarai pašnabždomis, nes prie viršininkų nedrįso, bet vis-gi nieko nesurado.

Pakišti nenusisekė, nes visus žandarus pulkininkas išgujo laukan, pasiliko tiktai jis, aficeras ir vienas žandaras. Ir tą žandarą Ogintas pareikalavo apjieškoti. Pulkininkas raukėsi, bet dėlei mandagumo turėjo tai padaryti.

Surašė protokolą, po kuriuo visi pasirašė. Tečiaus, visai netikėtai, paprašė Oginto rengties drauge kelionėn.

Ogintas užprotestavo, nors gerai žinojo, kad visi protestai nieko nepagelbės.

— Kaip tai! Nieko nesuradote ir liepiate rengties.

— Tokį įsakymą turime

— Bet įsakymas tas neteisingas!

— Galbūt, neginame, bet paliepimą turime pildyti.

— Galiu su saviškiais pasikalbėti ir kai-kuriuos nurodymus dėlei ūkio padaryti? — klausė Ogintas pulkininko.

— Meldžiame, meldžiame.

Durįs prasivėrė ir įėjo visa virpanti, graudžiai verkianti Viktutė. Jurgiui net koktu pasidarė. Tokią dailią harmoniją suardė vienas girtuoklis, pasileidėlis, o šie žmonės atlėkė, yt būtų nuoskaudų išalkę, vertė, trūsė, nieko nesurado ir išplėšia žmogų iš gyvenimo, atima namams šeimininką, reikalams vedėją.

— Nurimk, mažute. Netrukus sugrįšiu, tegu tik visi nesusipratimai paaiškės.

— Ką-gi aš viena veiksiu...— skundėsi Viktutė.

— Šeimininkausi, mažute. Visas ūkis ant tavo rankų palieka

— Ar pajėgsiu...

— Kam noro netrūksta, jėgų nepritruks.

Apkabino seserį, širdingai, karštai pabučiavo Atsisveikino su motina, apsitaisė ir sėdos vežiman su pulkininku. Iš visų Meškučių tik jį vieną išvežė

Liūdnos mintįs lydėjo jo vežimą. Lietus maišė dulkes į purvus ir drabstė į visas puses. Tik krūtinėje viešpatavo ansai Dievas-Galybė ir grūmojo prakeikimu jeigu nusilenktų, jeigu nupultų, jeigu pasiduotų kitam, tam savavardžiui, samanotu snukiu ir supelėjusia širdimi Savavalės Dievui...

Ir rodės, kad žandarų brikos spaudžiama žemelė vaitojo, skundės ir beribio ilgėsio maldas siuntė dangun kad joje kartą pasibaigtų Nuoskaudų, Dievo-Smaugėjo viešpatavimas...

ŽIEMUŽĖLĖ.

Balta sniego skraistė užklojo rudens purvus ir apvilko žemę baltais negalės ir nuomaringo nuovargio rūbais. Kaip toli tik gali užmatyti akis — balta laukų drapana mirga aukso kibirkštimis nuo išblyškusių saulės spindulių, virpa sidabro akutėmis sniego plaštakėliai ir sukas-šoka lengvo, bet aštraus, vėjo judinami. Ir rodos, kad nesuvoktinoji žemės snaudulio jėga įliejo į tuos reginius visą savo tinginį, tą jėgos ištekliumi virpantį tinginį; rodos, kad žiemos sapno audimas iš plonučių, pusgyvių sniego plaštakėlių išaustas ir toks trapus, kaip patsai snaudulys.

Tiktai miškas nuleistomis šakomis, nuliūdęs, tiesus ir atviras mąsto ir riša amžių būtybės slėpinius. Jieško savo prabūtybės pradžios. — Ilga šimtmečių eilė užkrovė ant jo naujus klausimus, gilesnius slėpinius, o jis dar nei ano — savo būtybės slėpinio neatspėjo. Stovi nusvirusiomis šakomis dabar, yt justų, kad žiema ne tokiems klausimams svarstyti Žiema — tai jo maitintojos-žemelės pasilsis.

Bet miškas mąsto, svaudžia ir mąsto. Atėjo jo atilsio laikas ir jis praeities atminimais gyvena. Mato savo praeityje turi tokius skaisčius ir prakilnius reginius, kad net jais tikėti nedrįsta.

Anuomet žmonės miškus gerbė, medžiams meldės, — medžiai pusdieviais buvo... Skaistųs anų metų reginiai-atminimai!...

Laikai atsimainė...

Šiandien anų metų gerbėjai budeliais virto. Išrado geležies prietaisus, pasitaisė kirvius, piūklus ir kapoja-kerta senovės dievaičius...

(T. b.)

S. Orlovskij.

ŠVEDŲ AUGŠSTESNĖJI LIAUDIES MOKYKLA KAIME.

(Tąsa.)

Rudenį 1868 m. atsidarė pirmosios mokyklos: **Vilane** — vakarų Skonijoje; **Ennestade** — rytų Skonijoje ir **Gerrestade** — rytų Gotlandijoje (į rytus nuo Vetterno ežero). Visų jų sutvarkymas veik buvo vienodas, ir galima sakyti, kad per pastaraįį pusamžį jis nepersimainė neiviinoje augštesnėje Švedijos mokykloje. Tiktai mūsų dienomis papūtė kiti vėjai Naujos srovės veržiasi į senas formas, nauji reikalavimai statomi mokinių ir išpildomi tokių mokytojų ir rektorių, kaip poėtas **Forslund**. Apskritai imant, per penkiasdešimtį metų savo gyvavimo augštesnėji liaudies mokykla atspindino savyje kaip veidrodyje visus politiškus ir socialinius valstijos svyravimus.

Išpradžių, pakilimo ir sujudimo metu susitvėrus, ji pergyveno skaistųjį tarpulaikį patraukimų, tvėrimo ir gašlių jieškinių. Ilgainiui subrendo, atšalo, tapo gerbtina, bet vis labiau ir labiau netekdavo tveriančiojo elemento ir gyvo gyvenimo skardo, ir mūsų dienomis ji jau šnairomis žiūri į naujus pasiryžimus, virto neištikima ir rūpestingai saugo savo tvirtą, sveiką pamatą Tačiaus aplamas mokyklos planas ištiesų pasirodė labai vykęs ir lig šiandien jis yra geriausias iš tų, kas galima butų sugalvoti liaudies auditorijai anuometinėmis socialinėms sąlygoms esant.

Mokyklos kursas dalijasi į du skyriu. Pirman skyriun ineina: historija ir geografija (daugiausia Švedijos), konstitucijinės ir visuomeninės teisės, politiškoji ekonomija, gimtoji kalba ir raštija. Prie to-pat skyriaus priguli praktiški darbai iš visuomeninių teisių: mokinių, paprastai vakarais taisomi posėdžiai; išsirenka pirmininką, kalbėtojus ir mokinasi vesti teismo bylas, visuomenės reikalus, parliamentarinius ginčus.

Antran skyriun ineina gamtos mokslai — fyzika ir, ypatingai, chemjia; paskui geometrija. žemės matavimas, braižymas ir paišymas, sąskaitavimas. Prie to-pat skyriaus priiungiami trumpi kursai iš ūkininkavimo, daržininkavimo ir gyvulių veisimo. Prie abiejų kursų prikergiamas **sloidas**, kaipo priverstinas dalykas, (vyrams — dailidystė ir dielininkystė, moterims — siuvimas ir audimas).

Sulyg mokyklos sutvarkymo jai reikalingi du mokytojai — po vieną kiekvienam skyriui ir keli pašaliniai mokytojai trumpiems kursams.

Kadangi mokiniai dažniausia ūkininkai (smulkus savininkai, bet ne bernaujantieji), tai **mokyklos kursas tęsiasi nuo lapkričio ligi gegužės mėnesio.** Šiuo laiku mokykloje **vieni vyrai;** mergaitės mokosi **nuo gegužės mėn.** ir jų kursas **tęsiasi tik tris mėnesius.** Tiktai rugpjūčio mėn. viskas nutįla triukšmingoje mokykloje. Nuvargę mokytojai skubinas kur-nors atsilsėti toliau nuo savo namų; tuo metu dažniausia skiriami įvairųs suvažiavimai Stokholme, Upsaloje, arba bendras Skandinavijos augštesnėsios liaudies mokyklos mokytojų kongresas. Turtingesnieji važiuoja pasižmonėti, slepias į kurčius užkampius toliau nuo visokių mokyklos klausimų — į kalnus, užsienin ar ant ežerų.

Tiktai Švedijos šiaurėje, Švedijos Laplandijoje, Norrbottene ir Vesterbottene taisoma augštesnėji kaimo mokykla koedukacijinio (bendramokslinio) typo. Ilgomis žiemos naktimis, ties poliaus rato ir augščiau jo, renkasi abiejų lyčių jaunimas ir patraukiami mokslu, linksmum darbu ir dainomis praleidžia laiką.

Pasakysiu dabar keletą žodžių apie medžiaginę tų mokyklų pusę. Kokiomis lėšomis užlaikoma Švedijos augštesnėji liaudies mokykla ir kokis jos metinis biudžetas?

Šiuo laiku jos ištekliai susideda iš keturių šaltinių. Pirmasai šaltinis — mokesnis už mokslą. Daugiausiai imama už kursą 80 kronų (Krona=52 kap.); paprastai mokinys moka už visas lekcijas 50 kronų. Prie to dar reikia pridėti maž-daug 200 kronų už būtą, užlaikymą, skalbinių plovimą ir k.k. Antrasai šaltinis — pašalpos draugijos sąnarių įnašos. Šitos įnašos neskaitlingos, nes tos draugijos sąnariais dažniausia būna ūkininkai ar buvusieji mokiniai. Trečiasai šaltinis — žemietijos subsidija. Šioji subsidija siekia į metus 3000 kr. vyrų mokyklai ir 1800 kr. — mergaičių mokyklai. Pagaliaus ir vyresnybė palaiko augštesnęją liaudies mokyklą. Nuo 1872 m. vyresnybė kasmetai duodavo kiekvienai mokyklai po 2000 kr. Nuo 1901 m. pašalpa padidinta ligi 3000 kr. Jeigu-gi augštesnėji mokykla turi dvimetį kursą, tai vyresnybės subsidija siekia 5000 kr. Šiuo laiku Švedija turi daugiau trisdešimties augštesniųjų liaudies mokyklų ir vyresnybės pašalpa siekia 150 000 kronų.

Vyresnybė ir žemietijos, piningiškai mokyklą palaikydamos, pasilaiko teisę prižiūrėti mokslo išguldymą. **Mokykla tam tikros tarybos vedama.** Ton tarybon ineina šie žmonės: inspektorius, vyresnybės skiriamas, žemietijos sąnarys (paprastai kuningas), mokyklos rektorius, pašalpos draugijos atstovas, jeigu jis moka mokyklos kason sąnario įnašą, apskričio teisėjas ir kartais apskričio (lėno) viršininkas. Ta taryba paprastai sprendžia visus mokyklos reikalus. Ji prižiūri mokslo išguldymą ir pininginius reikalus, rūpinasi ištekliumi, turi teisę kviesti ir atstatyti mokytojus, svarsto mokinių prašymus dėl stipendijų. Taryboje didelę svarbą turi mokyklos rektorius. Tai paprastai universitatę išėjęs žmogus, žymus pėdagogas. Jo intekmė į mokinius būna labai didelė. Jo namai visuomet atviri draugams-mokytojams ir mokiniams. Tai — šeimyninis židinys, kuriame gyvai atsiliepiama į kultūros, proto ir dailės reikalus o naujesnėsiose mokyklose — ir į socialinius. Rektoriaus žmona paprastai būna mergaičių kursų viršininke ir skaito lekcijas iš hygienos ir ūkio vedimo ir t. t. Rektoriaus namuose mokinys mato stropų darbą, nuolatos girdi įvairias kalbas iš visuomenės reikalų ir pats jose dalyvauja. Malonumas ir lipšnumas, išdailintas skonis ir apsiėjimas, nuolatinė kaž-kokio šviesaus džiaugsmo atmosfera kuogeriausiai veikia jauniman, nepastebimai auklėja jį

Greta šio kultūrinio darbo stovi ir fyziškas išlavinimas. Vaikinas ar mergaitė labai dažnai atvyksta augštesnėjon mokyklon nerangiais kaimiečiais. Kasdieninė gymnastika su daugybe įvairiausių mankštymų ir gyvi, tautiniai šokiai prie dainų ar delnų plojimo išdirba miklumą, vikrumą ir kuone graciją jaunam kūnui. Gymnastika, apskritai imant, turi Švedijoje didelę hygienišką ir socialinę prasmę. Augštesnėjoje mokykloje negalėjo apsieiti be gymnastikos tiesiai todėl, kad ji yra visur Švedijoje įvesta ir, kas visų-teisingiausia, todėl, kad kaimo jaunimas turi augštesnėjoje mokykloje griežtai pakeisti paprastąjį gyvenimo bėgi, turi pereiti nuo fyziškojo darbo prie sunkaus protiško darbo. Pastaruoju laiku prie augštesniųjų liaudies mokyklų steigiamos rusiškosios pirtįs.

Augštesnėji kaimo mokykla iš pirmosios gyvavimo dienos ingijo populiariškumą Švedijoje Mokiniai gailėdamiesi apleidžia ją, neišdildomu jausmu kaž-ko tyro, prakilnaus ir linksmo nešini, ką jie paskui stengias savo gimtiniuose namuose įvykinti.

Kad nesuirtų galutinai ryšiai tarp mokyklos ir jos mokinių, įsteigtos draugijos bendru vardu — **augštesnėsios mokyklos tautinė sąjunga.** Jųjų būdas kuogeriausia bus nupieštas padavus ištrauką iš vienos tokių draugijų ar klubų įstatų:

—«Klubas, pasirinkęs savo obalsiu: **Vienybėje galybė,** statosi tikslu: 1) būti jungiamaja grandimi tarp mokytojų ir mokinių augštesnėsios mokyklos; 2) suteikti progą per metinius susirinkimus pamatyti senuosius pažįstamus, užmegzti naujas pažintis, sustiprinti senuosius sąryšius; 3) svarstyti klausimus, buvusius mokinius paliečiančius; 4) suteikti progą išklausyti eilę gerų lekcijų ir tuo palaikyti gerą mokyklos intekmę ir paskatinti prie apsišvietimo; 5) pažadinti buvusius mokinius vykinti gyveniman tuos principus, kurių per mokslo metus mokėsi.

Iš trumpos tų mokyklų historijos matyti, kaip ankštai ji rišasi su gyvenimu viso krašto ir kaip budriai ji atvaizdina visus to gyvenimo judėjimus. 70-tųjų metų pagavimu sutverta, augštesnėji liaudies mokykla sekančia dvidešimti metų atvaizdino stagnaciją ir kvietizmą, dar-gi priešingai atsinešė gemantin socialinin judėjiman. Dar nesenai Strindbergo vardas sukėlė priešais save neprielankų šaltą atsinešimą tarp augštesnėsios mokyklos mokytojų ir ne todėl, kad Strindbergas neaugštas dailininkas buvo, o tik todėl, kad jis buvo intariamas kaipo pamatų griovėjas. Strindbergas, tasai nepermaldaujamas dviejų lyčių sugyvenimo ir gyvenimo tariamųjų sąlygų kritikas, buržuazijinio pasitenkinimo ir sočios ramybės priešininkas, nebyliu susitarimu išvytas buvo iš augštesnėsios mokyklos.

Dabar augštesnėji kaimo mokykla tirštu tinklu apgobė visą švedų žemę ligi pačių pakraščių. Paskutinė mokykla atidengta Matarengi, Laplandijoje, už poliaus rato, ties pačia suomių siena.

3.

Šio straipsnio autoriui teko praleisti tūlą laiką vienoje augštesniųjų liaudies mokyklų — Vilane, vakarų Skonijoje. «Sunku išreikšti, sako jis, kokį galingą įspūdį padaro Skonija į svetimtautį, kuris ilgą laiką keliavo po Švedijos šiaurę ir rytus ir patenka galų-gale į jos tolimiausius vakarus.» Visur akįs sutinka vieną tą-patį peizažą, kalnuotą Suomiją primenantį. Visur matyti pilkasai granitas, tai nuogas, tai žaliu augmenų kauru pridengtas. Švedijos peizažas susideda iš trijų elementų: iš pilko granito, iš girių žaliumos (šiaurėje — spyglių, arčiau vakarų — lapų girios) ir iš skaidriai-šviesių didelių ir mažų ežerų. Akmuo, vanduo ir giria įvairiai, bet neišvengtinai susiliedami priduo-

(T. b.)

Vertė **K. Puida.**

KUR LINKSMIAUSIA?

Linksma, kad pavasary gėlės pražysta,
Sužaliuoja pievos ir laukai;
Vakaro sulaukus, kad viskas nutilsta,
Rodos, tartum kalba žiedai!

Linksma tada būti šilely tankiamjam,
Kad medžių šakelės linguoja;
Kad rytą gegutė medely augštamjam
Tai džiaugias, tai vėl kukuoja.

Linksma sėdėti prie rūtelių darželio,
Kad mergytė — ruta myluoja:—
Ir klausyties josios malonaus balselio,
Kada ji dainelę dainuoja.

Bet užvis linksmiausia yr' prie širdies doros,
Kada siela pasilsi saldžiai;
Ir jėgos sukilę iš tos meilės didžios,
Pražysta, kaip roželės žiedai...

Juozas Volas.

—————: o :—————

TAVE VIENĄ TIK SAPNUOJU.

Žėdną dieną ir kas naktį
Tave vieną tik sapnuoju
Visą savo širdies turtą
Tau vienai tik paaukuoju.

Dainų tau vainiką pinsiu,
Kuomet tarsi: «Būsiu tavo!»...
Tavo galvą padabinsiu,
Glausiu prie krūtinės savo.

Menkutis.

EPIGRAMA.

Mens sana in corpore sano
Daugumai rodos, jog tikrai taip būna,
Ir pagal tai save ir gano.—
Bet sveika mintis tveria sveiką kūną.

Menkutis.

—————: o :—————

Darvinas.

Kas gi negirdėjo Darvino vardą? Jis girdimas prakalbose, minavojamas kningose, referatuose, paskaitose; daugelis mokslo šakų surišta su tuom vardu; tačiaus męs težinome tik vardą to garsaus žmogaus neikiek nežinodami: nei kas jis buvo, nei ką veikė, pagaliaus net nežinome nei ką jis pasauliui davė. Šiame biografiškame straipsnely męs ir pasistengsime kuotrumpiausioj formoj susipažinti su gyvenimu ir darbais to gerbiamo visame pasaulyje žmogaus.

Darvinų gentis iš senų laikų valdo didelius žemės plotus Linkolnšire, Anglijoje. Charles Darvino dieduko tėvas Robertas buvo gerokai pamokintas žmogus ir linkęs prie literatūros. Jo gi sūnus Robertas ir Erzamas buvo ištikrųjų mokintais žmonėmis. Robertas parašė gana svarbų veikalą: «Principia Botanica», o Erzamas keletą poetiškų veikalų. Erzamas turėjo tris sūnus; vyriausias užsiėmė fyziologija, bet mirė labai anksti — sulaukęs 20 metų amžiaus; antrasis rašė eiles o trečiasis, Robertas — tėvas Charles Darvino buvo gydytojum.

Darvino tėvas Robertas 1796 m. vedė už pačią Zuzaną Vedžvud ir iš tos poros gimė du vaikai ir trįs mergaitės, iš kurių jauniausiu buvo būsiantis mokslinčius. Darvinas gimė 12 d. vasario 1809 m. miestelyje Šriusberyje, kuriame jo tėvas buvo apsigyvenęs. Kūdikystę jis praleido gimtiniame miestelyje. Kada Darvinui sukako 8 metai, numirė (1817 m.) jo mylima motina. Kitąmet Darvinas buvo atiduotas elementarinėn mokyklon, kurioje jis gana silpnai mokinosi ir jo seseuo Katrė visuomet moksle jį pralenkdavo, nors ir ji buvo neišpirmutiniųjų. Vienok elementarinėje mokykloje Darvinas neilgai išbuvo — tik vienus metus; išten jis buvo paduotas tuomet garsingon Betlerio mokyklon

Šioje mokykloje daugiausiai mokindavo kliasikos mokslo, ką Darvinas labai nemylėjo ir vieton mokinimosi jis eidavo į giraites medžiot, rinkdavo peteliškių ir kitokių vabalų kolekcijas ar tam panašų veikdavo. Suprantama, kadir čion Darvinas labai silpnai mokinosi. Nei jis išmoko kliasikus, nei tikrai gerai vartoti bent vieną kalbą. Paskutiniame laike buvimo mokykloje jis mokinosi chemijos ir tai tik dėlto, kad jo vyresnysis brolis įsitaisė mažą laboratoriją ir darydavo chemiškus bandymus, o Darvinas jam padėdavo Už tai jis užsipelnė nuo mokyklos direktoriaus papeikimą ir tėvas, matydamas, universitatėn daktarystės mokytis. Universitatėje eis, jį atėmė (1825 m.) išten ir nusiuntė Edinburgo universitetėn daktarystės mokytis. Universitetėje Darvinui mokslas irgi nekaip sekėsi; lekcijos visuomet jam išrodydavo labai nuobodžiomis. Didesnę reikšmę ant jo darė lankymasi į moksliškas draugijas, kuriose jis susipažino su tuomlaikiniais mokslinčiais; bet, nežiūrint į tai už dviejų metų jam prisiėjo apleisti Edinburgą. Tėvas, matydamas, kad jam ir medicina nesiseka, bandė jį prirengti kuningystėn. Dėlto, kad tapti protestonišku kuningu, visgi reikėjo tam tikrą universitatės skyrių baigti ir gauti diplomą; o tas vėl verčia išmokti latinų ir graikų kalbas ir rašliavą. Dėlei to Darvinas įstojo Kembridžio universitatėn. Prie progos reikia priminti, kad jam netik kalbos ir kliasikai nesisekė, bet ir matematika neslidžiai ėjo — jis pramoko tik elementarinę geometriją ir algebros truputį. Laike mokinimosi Kembridže, jis daugiausiai praleisdavo laiko medžioklėje ir rinkime įvairių kolekcijų. Iš kningų, kurios jam teko skaityti, labiausiai pasidabojo Humboldto «Kelionė Amerikon» ir D. Geršelio «Įžanga į gamtos mokslus». Tie mokslai sužadino jame tai, kad jam labai užsinorėjo kuomi-nors patarnauti tiems mokslams.

Kaip ten nebuvo, bet Darvinas teologišką universitatės fakultetą baigė ir gavo diplomą; bet pastoti kuningu jis nelinko. Jį vis prie gamtos mokslų traukė. Tą pačią vasarą Henslas jam patarė leisties kelionėn aplink svietą su kapitonu Fizru, kurį valdžia siuntė su tikslu pataisyti jurių žemlapius. Ant to Darvinas labai mielai sutiko; bet už tai jo tėvas to nenorėjo, — jis geidė, kad jo sūnus taptų kuningu, ir daug reikėjo darbo, kol Darvino pažįstami ir draugai perkalbėjo tėvą. Po to Darvinas nuvažiavo Londonan, kad susipažinti su Fizru; bet šis iškarto nenorėjo jį paimt ant savo laivo vien tik dėl antipatijos prie Darvino nosies; mat kas žin kodėl Fizrui, tam Lafterio pasekėjui, išrodė, kad Darvino nosis ne tokia, kokią privalo keliauninkai turėt: bet arčiau susipažinęs priėmė jį savo expedicijon.

Rengdamasis kelionėn Darvinas nebuvo jokiu specialistu ir nestatė jokios mokslišhos užduoties. Formališkas jo kelionės siekis — tai kolekcijų surinkimas; ypatiškas gi siekis, tai noras pamatyti šiltų kraštų florą ir fauną. Ir taip, 27 d. groudžio 1831 m. Darvinas ant laivo «Bigel» leidosi kelionėn aplink svietą.

Iš pradžių savo kelionėje Darvinas turėjo daug nesmagumų; jam vis rodėsi, kad jis tyrinėja ne tą, ką reikia, ir kas mokslui gali būti naudinga; bet čion jam prigelbėjo jo prigimtas palinkimas prie gamtos. Pirmiausiai jis ištyrė būdus, kaip gyvūnai ir augalai persikėlė gyventi ant salų esančių viduryje didjurių. Jis čion pirmiausiai ant salų patėmijo, kad augalų ir gyvūnų veislės tos pačios, ką ir ant arčiausių kontinentų, bet rūšis suvisai kitokios. Persikeitimą tos pačios gyvūnų veislės į kitas rūšis, prisitaikiusias prie gyvenimo aplinkybių, tegalima išaiškinti tik jo vėlesne evoliucijine teorija, pagal kurią rūšis geriau prisitaikiusios prie aplinkybių išlaiko kovą už buvį ir apsigyvena; rūšįs gi neprisitaikančios gyvenimo aplinkybėms, neišlaiko kovos už būvį ir priverstos yra užleist vietą pirmomsioms rūšims.

Pietinėje Amerikoje jis tyrinėjo gyvulių pobudžius. Pampasuose jam teko ištirti iškasamųjų gyvulių liekanas. Laike visos savo penkmetinės kelionės jis nieku daugiau neužsiėmė kaip tik tyrinėjimu floros ir faunos, ir kolekcijų rinkimu, net savo smagiausią užsiėmimą — medžioklę, suvisai užmiršo. Jis iškeliavo nemokytu, be jokios iš kningų pasemtos nuomonės, bet už tai grįžo mokslinčium, kurio mokytojum, pilname supratime to žodžio, buvo pati gamta. Kelionė buvo gana laiminga, tik kartais jis karštai susiginčydavo su laivo kapitonu už politiką, nors anaiptol jis nebuvo politikierium. Kapitonas laikydavosi tos nuomonės, kad Amerikos negrams laisvė nereikalinga (tuomet Amerikoje tęsėsi savitarpinė karė už negrų paliuosavimą), Darvinas gi buvo karštu laisvės šalininku.

Iš kelionės Darvinas sugrįžo Anglijon 2 d. spalio mėn. 1836 met. turėdamas 27 amžiaus metus. Ir sugrįžęs jis vis jautėsi tokiu nedamoksliu, kaip ir pirma: jis nesitikėjo savo patyrimais pajudinti mokslą; bet surinkta medžiaga visgi jam reikėjo apdirbti. Parvežtas kolekcijas jis pasidalino apdirbti su kitais mokslo vyrais ir rezultate pasirodė rinktinis veikalas: «Bigelio kelionės Zoologija». Pats Darvinas apdirbo geologiškąjį to veikalo skyrių. Kiek vėliau pasirodė Darvino veikalai: «Apie subudavojimą korališkų rifų», «Geologiški patyrimai iš vulkaniškųjų salų» ir «Geologiški patyrimai Pietinėje Amerikoje». Taip-pat didelį pasisekimą turėjo ir «Darvino kelionės užrašai».

(Užbaiga seka.)

P. Norkus.

IŠ RUSŲ KAREIVIJOS GYVENIMO.

I.

Manau nebus be naudos paduoti bent trumpas aprašymas iš Rusijos kareivių gyvenimo. Tik žinoma ne visur taip yra kaip aš aprašysiu; bet kur man teko būti, tai tikrai taip buvo — ir neslėpdamas, nei atimdamas paduosiu skaitytojui.

Buvau aš 195 pėstininkų Dubninskame pulke. Gyvenome kazarmėse, kurios nedidelės ir pilnai prigrūstos kareiviais, su visokiais gramozdais ir ant sienų nukabinėtais paveikslais ir visokiais pagražinimais. Guli ant «narų» vienas prie kito susispaudę, lyg silkės bačkoje. Ir jeigu pas vieną atsiranda kokia liga, ar tai gauja juodnugarių, tai ir pas visus rėplioja tie neramųs gyvunėliai Abelnai kareiviai visi veikiai užsikrečia ligomis, kas tankiausiai atsitinka su niežais. O prie to dar prisideda nešvarus kūno užlaikymas, nes jaunus kareivius teleidžia į pirtį tik per 2—3 savaites ir rečiau. Seniesiams kareiviams ir gi negeriau: kas turi savo grašį, tai nueina tankiaus; o pas ką jo nėra, tai priseina taip vargti, kad sakau apsaugok ir viešpatie pakliūti į tą tokį vargą! O alga — kas ten per alga! — 50 kapeikų ant mėnesio ir dar 45 kap. ant visų metų dėl smulkių reikalų. Ar gali užtekti jaunam vyrui, dirbančiam, prie ko malonu butų ir skanesnis kąsnelis valgio nusipirkti, laiškas kam parašyti ir įvairių smulkmenų, kas būtinai reikalinga?. O dar kas mėgsta degtinėlę, tai ir marškinių neblieka... Bet kas blogiausia kazarmėje — tai ištvirkimas. Tai keiksmo ir girtuoklavimų mokykla. Ir tokie daugiau nieko nedirba ir nemano, kaip tik ką apvogti. Daugumas išeina su «egzaminais» gerų vagių ir paleistuvių — nukankintų su įvairiomis gėdiškomis ligoms...

Vėl, jeigu kam pasitaiko pakliūti silpnos sveikatos, ar tai su džiova, ar abelnai silpno kūno, tai tas turi baisiai kęsti: nes dėl jo silpnos sveikatos užtektinai atsiranda «kazarmėse» dulkių pasimaitinti su kitais nešvarumais. O taip ant jo niekas jokios atidžios neatkreipia, nes pagal vyresnybės nuomonę — jeigu priėmė į kariumenę, tai ir turi tarnauti, o ne sirgti.

Bet tas vis dar butų nieko, jeigu ne tasai nešvarus apsiėjimas su savo valgomais bliūdais (bakais). Tie šiems dėl visokio reikalo tarnauja. Su juo valgo, taip kad jis tik dėl valgio tik ir duotas; paskui visą eilę nešvarių reikalų atlieka: juose plauja veidą, kojas, grindis, baltinius ir daug kitų dalykų valo. O pavalgę išplauja paprastai viduryje kiemo stovinčiam šulinyje, kuris dvokia nuo įvairių atliekų išmestų ir spjaudomų bliūdukų plovimo su įvairiais nešvariais daiktais. Ir vėl jeigu pakliūna apsileidusiam kareiviui žygis bliūdas nešioti, tai negana to kad atliekama paminėtus darbus, bet dar išplovęs nepajieško švaresnės lupatos pašluostyti: jam vistiek, kokia nepakliuvo į jo nagus: ar autskaris, ar seni kokie sujuodinti baltiniai, ar tai taip kokia ant kiemo lupata pasitaiko. Ir tai gerai, kad jis dar tai atlieka; pasitaiko, kad atneša visai su nevalytu ir dvokiančiu bliūdu valgį.

O apie drabužus ir valgį nerašysiu, nes nėra taip blogas, nei perdaug geras.

II.

Dabar pakalbėsime apie apšvietimą, kokį apturi tarnaudami kareiviai.

Kasdieną, po valandą paskirta mokyties skaitymo ir rašymo; duoda sąsiuvinius ir aluvėlius, nes nevisi turi su kuo nusipirkti savus; o mokslą prižiūri vyresnieji; ir kaip kada dar koksai oficierius. Retkarčiais dar kuris oficierius labiaus mėgsta mokslą, tai paaiškina ir savo kareiviams; tik, žinoma, trumpai ir daugiausiai apie kareiviją ir jos atsižymėjusius vadus. Nepamiršta ir daktaras per keletą mėnesių paaiškinti bent šį tą apie nelaimingus atsitikimus ir kaip nuo jų apsisaugoti ir pasigelbėti nelaimei ištikus.

Dar esti ir «teatrų» prieš kokias didesnes šventes; tik, žinoma, nedžiuginančių doro žmogaus jausmus nes parodoma niekam verti paveikslai iš kariuomenės gyvenimo. Berods esti dar ir kitokių paveikslėlių, su muzika, visai nepaliečiančių kariuomenės gyvenimo, ir tikrai užganėdinančių doros jausmus — priduodančių kiekvienam džiaugsmą ir linksmumą. Tas tai yra pagirtina.

Paminėsiu ir apie kningas. Kas turi kningų ir myli skaitymą, tai gali pasiimti važiuodamas iš namų; tik geriausiai imti kningas su paveikslėliais ir iš šitų turinių: geografijos, astronomijos, medicinos ir kitas į tą panašias; juos ir be cenzuros leidimo visur leis skaityti. O su kitomis, kaip romanai, apysakos, poezija ir dramos, tai nevelytina imti, nes ne visose vietose juos leis skaityti, dėlto kad nėra kas juos peržiūrėtų; o be peržiūrėjimo, tai reikia pakliūti į gerą pulką, kad leistų skaityti. Bet geriausiai pradėti pabuvus ir apsipratus; tada galima persisiųzdinti tokias, kada jau prapuola visoki žvairavimai «staršų». O apie uždraustus, tai nėra nei kalbos! Taipgi ir jokių rankraščių nesiveštų, nes dažniaus padaro kratą ir atima kiekvieną primargintą poperėlį, kas ir pražūna bereikalo; ir atradę kokį priešingą žodį — dar grasina teismu.

Žinoma, kas skaitys kningas ir laikraščius, tai tas nelabai ir eis į armiją tarnautų... Bet daugiausiai susirenka iš smūklės brolių, kurie esti labiau palankesni ir labiau pamyli šaudymą žmonių, negu mokslą ir žmoniškumą...

1910 m.

Amuras.

—————: o :—————

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Bonka. Visi susėda į ratą, o vienas vidury stovėdamas, paėmęs bonką sukasi aplinkui. Į katrą sėdintį mitriai atkreipia bonkos gurklį, tas turi kilti, ir paėmęs bonką turi sukėją pabučiuoti ir patsai suktis su bonka, sukėjas sėdasi ant jo vietos. Bet jeigu kas staigu nepastebėjo atsukto į jį bonkos gurklio, tai beto jis turi dar duoti ir tantą.

Palia Ukeliutė.

—————: o :—————

MŪSŲ KNINGOS.

Apie meilę ir branginimą savo prigimtosios tėvų kalbos. Po tokiu antgalviu yra išėjusi kningutė 1909 m. iš spaudos Kaune, spaustuvėje Saliamono Banaičio. Autorius kningutės — kun. M. Miežinis.

Viršminėta kningutė pateko mano rankosna netyčiom. Kningutė plona, vos tik turi 18 puslapių; bet turinis gana puikus. Čion aš pažvelgsiu kai kurias mintis nuo pradžios:

«Tėvynė yra tai šalis, kurioje esame užgimę su visais jos turtais žemiškais, labjausiai dvasiškais, su taja kalba, kurios mus motino išmokino, su ta tikyba, kurios mus pačių tėvai buvo, tarp kurių gyvename».

«Tėvynę mylėti Dievo įsakyta drauge su prisakymu mylėti savo artimą. Lietuvą mylėti — tai visų lietuvių priedermė. Nuoširdžiai numylėję Lietuvą, prisirišę prie viso to, kas jos yra, apginsime ją nuo visokio blogo».

(Tankiai esu girdėjęs kalbant ir laikraščiuose rašant, jog mūsų kuningai amžinai ištautėję, nenori lietuviškai kalbėt, bet čion pasirodo, kad mūsų tauta dar turi tautiškus veikėjus ir iš kuningų tarpo ir nėra taip baisiai, kaip pas mus rašoma ir kalbama.)

Toliau kun. M. Miežinis sako: «Kalba yra krauju, apibėgančiu tautos kūną — tėvynės balsu iš jos širdies ir dvasios paimtu; kalboje apsireiškia tikra, gyva tautos vienybė, jausmas žodžiu ištartas. Tėvų kalba žmogui yra brangi ir būtina pareiga yra kiekvieno žmogaus guodoti ir pagarboj ją laikyt».

Reikia kun. M. Miežiniui pripažinti tiesą; reikia ir tą pažymėti, kad žmogaus kraujas skiriasi pagal tautas ir kalbą, kad turi žymę ant žmogaus pagal prigimtosios kalbos. Filosofijos dalis — sociologija aiškina, kad lietuvis atkeliavęs iš Europos Amerikon, jei veda moterį ilgakaklę, o patsai esti trumpakaklis, tada padaro nemažą draugijai nuostolį; mat maišytų rasų poros vaikai būna mažai vaisingi arba tankiai ir visai nevaisingi. (Čia pora p. S. iškrypimų: visupirmu kuningo Miežinio nesakoma apie fyziologišką kraujo intekmę ant kalbų ar ištekmę iš jos, bet padaryta taip-sau palyginimas. Antra — rasų sumaišymas dar nėra pripažinta už tikrai bledingą. Red.) Pagal sociologų nuomonės, jaunavedis geriausiai daro, jei savo tautos ir rasos veda sau moterį.)

Tarpe 10 puslapių kun M. Miežinis sako: «Vienas francūzų mokslininkas E. Reclus tiesiog pasakė, kad tarpe Europos kalbų lietuviška kalba sulyg gražumo užima pirmą vietą. Garsus vokiečių filosofas Kantas, savo prakalboje prie lietuviško Mielkes žodyno, kalba, jogei lietuviai visai užsipelnę užlaikyti gryną savo būdą, o labiausiai kalbą, nes kalba yra didžiausias įrankis apšviesti tautą ir užlaikyti jos būdą».

Lietuvių kalba senuose amžiuose, beabejonės, turėjo didelę intekmę ant draugijos, kad filologijos ir etimologijos srityje raštai šiandien daugiausiai kalba, kad tokie ir tokie žodžiai paeina iš lietuvių kalbos, kaip va anglų žodis «are» yra paimtas iš lietuvių kalbos žodžio «yra». Esperanto kalba turi net 2 procentu lietuviškų žodžių; graikiška — 4 procentus, latinų — 2 1/5 proc. italų — 1½ procentų

Stakėnas.

—————: o :—————

Vienas tiktai brangus gyvenime — saugoti teisybę ir teisingai elgtiesi; nuolatos susiliečiant su žmonių melais ir neteisybėmis, pačiam kantrybės neprastoti.— **Morkus Aurelius.**

skelbti blaivybę; kiekvieno gimdytojaus pareiga mokyti vaikelius blaivo gyvenimo ir doros. Kiekvienam žmogui, ar darbininkui ar inteligentui turėti Tolstojaus raštų nors brošūras, ypatingai veikalas «Ką mano apie blaivybę Tolstojus ir vokiečių profesoriai?» turi rasties kiekvienoje darbininko grintelėj.

Mikas Stakėnas.

Box 157. Wakefield, Mass.

Ji...

Tūlas redaktorius dainų mėginimo vakare taip įsimylėjo vieną su gražiu balsu angelą, kad be jos gyvent jau buvo negalima... Meilios paslaptingai šypsančios akutės ir iš jos lūpų jo sieloje atsiliepiantis balsas užkerėjo jį ant amžių...

Rankraščiai. beletristika, poezija — viskas niekai, tik ji, ji ir ji... Ji — puikiausias meilės romanas... Ji — vaidentuvė jautriausios poezijos... Ji — kątik sužaliavęs pilnas gražybių miškas... Ji — balsas gražiausiai giedančių lakūnų... Ji — angelas, kuris jį neša į ideališką pasaulį... Ji — medaus puodas, kuris tepa širdį dangiškais saldumais... Ji..

Redaktorius negali nieko veikti nes sutirpęs meilėje... Jis išnykęs, kaip kamparas ir jo liekanos — kriauklui be dvasios, be gyvybės dunkso ant garbingos redaktoriškos kedės.

Pasibaigė rankraščiai...

— Duokit darbo — zeceriai neturi ką veikt — pasakė administratorius.

— Aha!.. — atsikvėpe redaktorius.

— Kas tamstai? Gal sergate?

— Ne.

— O kas?

— Oi, kaip aš atsimenu apie Vandą!...

— Apie Vandą!

— Gal galėtum tamsta čia-redakcijoje jai duot darbą?

— Ji nemoka.

— Ot šiaip-taip. Te uždirba ji du dolerius — aš nuo savęs pridėsiu šešis ir bus alga. A!... Toki ji graži!.. Tikrai dangiška esybė...

— Tai kaszin, ar ji eis.

— O ji tokia sympatiška.

Administratorius intėmyjęs redaktoriaus ypatoje meilišką maniją ir norėdamas ant ilgiau pratęsti draugiškus ryšius nuėjo pas Vandą ir tarė:

— Gal galėtum tamsta pas mus pareit dirbt.

— Ar tik dirbt, ar ir gyvent?

— Tai būt gerai, kad ir gyvent galėtumėt pareit.

— Kad ten tas vyras...

— Kokis vyras?

— Tas tamstų redaktorius...

— Tamsta jo nemėgstate!?

— Jis perdaug lenda..

Administratorius tai išgirdęs numanė, kad su redaktorium bus blogai. Pasilėjęs vėl jis prabilo:

— Ten tamstai būt gerai.

— Man nepritinka ten eit.

— Bene męs nežmonės!

— Atleiskite — aš negaliu.

Administratorius matydamas, kad niekas nebus, atsisveikino ir išėjo sau.

— Ar pareis? — klausė redaktorius.

— Neradau jos namie...

Pametė vienas zeceris darbą ir administratorius į to vietą gavo kitą jauną vaikiną. Naujasis zeceris susipažino su Vanda. Šis nurašė atvirutę ir toji mergina, lyg tyčia atrašė jam atgal... Redaktorius pažino Vandos raštą...

— Tu su ja turi reikalus!?

— Kas stebėtino?

— Ji mano sužiedotinė!

— Tai kas?

— Kaip tu gali prie jos lįst?

— Aš nekaltas, kad ji mane myli.

Redaktorius paraudo, kai karštas kirvis ir pripuolęs perdrėskė zeceriui žandą. Tą atsitikimą per rakto skylę matė vienas rašytojas. Tas atsitikimas buvo nedėlios rytą. Susirinkus pusryčių visi pradėjo stebėtis iš kraujais aptekusio zeceruko.

— Jam merginos pradrėskė — sakė šeimyninkė.

— Gal katė — sakė kitas.

— Jis smilus ant merginų...

— Čia nei merginų, nei katės darbas — čia redaktoriaus ranka tą padarė.... pasakė rašytojas.

Kad neužgauti švelnius redaktoriaus jausmus apie tai kalba pasibaigė. Vaikinas, nors buvo kantrus, bet savyje turėjo ir kerštą. Jis apsiskundė nuėjęs į policiją. Tą patį vakarą atėjo policistai areštuoti redaktorių, bet jis buvo nuėjęs ant tos gatvės, kur Vanda gyveno. Su ja susieiti jis nesitikėjo, norėjo ant gatvės būdamas bent per langą ją pamatyt.

— Čia gyvena ponas Storius!?

— Čia — atsakė administratorius.

— Męs turim prie jo reikalą...

— Jo dabar nėr namie.

— Kur jis?

— Išėjo. Ką norite jam sakyt?

— Męs jį areštuosime.

— Jo dabar nėr.

— Kada bus?

— Ryto.

Policistai nuėjo sau

Užsimąstęs parėjo gerbiamasis ponas redaktorius ir, lyg sau vienas tarė:

— Ideališka meilė...

— Fyziška meilė geresnė...

— Fyziška, tik prastiems...

— Gerai, — tęsė administratorius, — kai tamsta apsivesi — galėsi mylėt ideališkai, o man pavesi savo žmonos fyziškąją meilę...

— Nesutinku! — sušuko plonu balsu redaktorius.

Administratorius jau nori užsimint apie policistus, bet kaip čia pradėt, kad neįžeist poną redaktorių. Jis nusidavė paiku ir pradėjo:

— Kaip čia areštuoja žmones?

Redaktorius iš didybės paputė per savo retus, smulkius ūsus kvapą ir tarė:

— Paima už apykaklės ir veda.

— Kad taip, tai čia šį vakarą tokie buvo ir sakė norį matyt poną redaktorių.

— Tu kvailas!

— Tamsta galite apsisaugot — jie ryto žadėjo sugrįžti.

— Ką tu čia taip kvailai tauški!

— Sakau teisybę — jie ryto tamstą žadėjo areštuot.

— Tu asilas!

Gerbiamasis redaktorius nuspjovė ir nuėjo gult. Per naktį tačiaus jis permąstė net kelis sykius. Ryte atsikėlęs nusiprausė labai gražiai burną, užsivilko gražiausius marškinius, užsirišo puikią kaklaraištę užsimetė juodąjį švarką, atsisėdo ir laukė.

— Eik tamsta pasivaikščiot, o męs paklausime už ką jie kimba.

— Ką jųs čia man? Už mane galvą padės visa sąjunga!

— Tamsta už merginą apdraskėte žandą. Gal būt už tai

— Pamatysi ką darys sąjungiečiai. Aš turiu intekmę.

Atėjo raudonsiūliai ir be guodonės vedasi poną redaktorių.

— Kai pareisiu, tai aš tą rupužę suėsiu!

— Tamsta kaltas.

— Aš jį padėsiu! Tai varlė!

Vienas policistas buvo lietuviškas žydas ir jis viską suprato, ką gerbiamasis redaktorius ant savo priešo kalbėjo. Nuvedė į policijos stotį ir pasakė:

— Męs turime neprastą žmogų — čia yra lietuviško laikraščio redaktorius.

Administratorius priėjo prie redaktoriaus ir prabilo:

— Ką daryt? Kas užstatys paranką?

— Tu prakeiktas! Tu prikurstei tą piemenį! Aš abiem parėjęs dantis iškriušiu!

— Ponas redaktorius, būk žmogus — sakyk, ką daryt?

— Dantis visiek neatliks sveiki!

— Būk žmogus, juk zeceriai neturi ką veikt.

— Mane išliuosuos darbininkai! Aš už juos čia patekau. Aš turiu intekmę.

— Per mergą tu čia patekai.

— Tu asile! Aš tau dantis!...

Administratorius nuėjo pas viršininką ir pradėjo klausinėt apie paleidimą Priėjo lietuviškas žydas ir tarė:

— Jis beprotis. Jį paleist negalima — jis visus žada užmušt.

— Jis to nedarys.

— Nepaleisime be parankos.

Uždarė gerbiamąjį poną...

Amerikoje ir Lietuvoje išeinanti laikraščiai skambina atsitikimą apie areštavimą redaktoriaus, bet niekas nežino už ką. Tuom tarpu gi gerbiamasis ponas kenčia ne už labą žmonijos, tik dėl ideališkos meilės... Garbė visai lietuvių tautai užtai, kad čia randasi žmonių su tokiais prakilniais tikslais ..

Šliburis.

KAIP ATVAIZDINA TOLSTOJUS MOKSLĄ APIE DIEVĄ.

Vieną kartą žuvis išgirdo žmones kalbant, kad žuvims ėsą galima gyventi tik vandenyje Ir pradėjo upėj esančios žuvis viena-kitos klausinėti: kas tai yra vanduo? Bet nei viena upės žuvis negalėjo atsakyti: kas tai yra vanduo Tada gudresnės žuvis pradėjo sakyti, kad jūrėse yra dar išmintingesnių žuvių. todėl reikia jų pasiklausti. Ir nuplaukė upės žuvis į jūres, ir pasiklausė pas jūrių žuvis: kas tai yra vanduo? Gudriausi iš jūros žuvių atsakė: «Jųs nežinot, kas tai yra vanduo, užtai kad vandenyje esate. Pamėginkite tik iššokti iš vandens ant krašto, ir tuoj dažinoste, kas tai yra vanduo.»

Taip yra ir su žmonėmis, — sako Tolstojus Jeigu jie mįslina, kad jie nežino Dievo, tai už tai, kad jame gyvena. Bet kaip tik žmogus pasilieka nedoru, tai yra atsitraukia nuo Dievo ir žmonių, tada jisai veikiai pajunta, kad Dievo nebeturi ir pradeda trokšti, kaip iššokusi žuvis iš vandens ant tyrų sausumos. Dėlto, kad kiekvienas geras žmogus gyvena Dievuje, jis yra Dievo dalis nors to ir nemato. Dievas yra visas gerumas.

Petras K. Mingilas.

ŠIS-TAS.

Naujas Amerikai hymnas. Chicagos mokyklų vyriausis valdytojas sumanė apdovanoti mūsų respubliką dar vienu nauju tautišku hymnu. Ikšiolei esantįs hymnai ėsą visai nebeatsakantįs, kiti gi labai pasenę. Todėl tasai užveizda apskelbė konkursą hymno parašymui. Už geriausiai parašytą hymną skiriama konkurso premija $3,000. Tuos piningus nuspręsta surinkti iš Chicagos liaudinių mokyklų, nuo 300,000 kūdikių po 1 centą.

A. B.

Kiek kur yra universitetų. Kaip žinoma, Rusija tarpe pasaulio civilizuotų tautų daugumu savo gyventojų užima pirmąją vietą, bet žmonių apšvietimu — užima paskutinę. Tas-pats yra ir su augštesniu Rusijos apšvietimu. Taip, Rusijoje viena augštesnė mokslainė pripuola ant 3 milijonų gyventojų, o 1 universitetas ant 17 milijonų. Na, o arčiausioje Rusijos kaimynkoje, Vokietijoje, 1 augštesnė mokykla pripuola ant 1 mil. žmonių, o universitetas ant 2 mil. Tokiu būdu Rusija augštesniame apšvietime atsilieka nuo Vokietijos 3 sykius, o universitetais — 6 sykius.

Neprošalį čia bus sutaisyti lentelę, kiek kuri šalis turi universitetų ir ant kiek gyventojų 1 univ. pripuola. Gyventojų skaitlius imama milijonais.

	univer.	gyvent.
Vokietija	22	2 mil.
Italija	17	1 ”
Anglija	16	2 ”
Amerika	16	2 ”
Rusija	9	17 ”
Francija	14	2 ”
Austrija	8	3 ”
Šveicarija	7	0,5 ”
Niderlandija	5	1 ”
Indija	5	60 ”
Belgija	4	1 ”
Vengrija	3	6 ”
Ruminija	2	3 ”
Švedija	2	2 ”
Japonija	2	26 ”
Bulgarija	1	4 ”
Graikija	1	2 ”
Danija	1	2 ”
Norvegija	1	2 ”
Portugalija	1	5 ”
Serbija	1	2 ”
Chinija	1	430 ”

Tokiu būdu biednume universitetų pirmiausiai stovi chinai, po jų indusai, japonai ir rusai. Daugiausiai turi universitetų ant žmonių skaičiaus — Šveicarija.

A B.

ŠPIKUČIAI.

Davatka: Tai kvaila valdžia: visur kur tik žiūri, būriai ugnagesių. O jei man pavestų, tai aš viena visus gaisrus užgesinčiau su Šv. Agotos duonele.

P. Simanavičius.

Nevisada ir žydai mandrųs Pamiške ėjo du žydai. Vienas staiga sustojo ir pakėlė šautuvą, kuris pamestas rave gulėjo. Radėjas klausia pas antrąjį — «O kas čia?» Pirmasis pavartęs šautuvą sušuko: «Vai! čia klorneta!» Radėjas tuojaus apsižiojęs šautuvo vamzdį pūtė, bet tasai jokio balso neišdavė. Tada radėjas šautuvą perdavė ant trajam, sakydamas: «Tu papūsk, o aš pažvanguliuosiu.» Taip ir padarė Kada antrasis apsižergęs, iš visų jėgų pūtė, radėjas paėmęs šautuvo gaidelį spustelėjo, tada tik pasigirdo balsas, ir kulka išėjo pūtėjui per pakaušį.

Fr. Bartašius.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

Gerbiamoji Redakcija!

Jūsų laikraščio N17, p. J. Dagis abejoja kasliuk pseudonymo J. Bijūnėlio, kurio eilės tilpę «Lietuvos Ukininke» ir Vilniaus Kalendoriuje, sakydamas ar tik ne bus Jono Sutkaus darbai.

Aš čia turiu pasakyt, kad J. Bijūnėlis yra man gerai žinomas, kuris dabar lanko vieną iš Petrapilės universitetų.

Daugiaus jo darbų nėra reikalo minėti, nes gyvam žmogui gali pakenkti.

Su pagarba

A. Dagis.

Brooklyn, N. Y.

Gerbiamieji!

Patėmijau 17 N «V. L.» p. J. Dagio laišką, kuriame jis butinai nori Jonui Sutkui pripažinti svetimus darbus ir pseudonymus, ypač to laiko darbus, kada mudu buvova drauge ir kada jis jau buvo mano vyru. Tą kiekvienas gali suprasti gerai, kad tarpe mudviejų nebuvo jokios slaptybės; žinojau, ką ir kur jis rašė ir kaip pasirašė. Neabejoju, kad jųs jau turite paaiškinimą nuo Valparaisiečių bet nuo savęs norėjau pridurti, kad neteisingi p. J. Dagio spėjimai.

«Berželis Svyrunėlis» — tai vienas iš Valparaiso mokinių, ir dabar dar tebėra jis Valparaise O į «Vilniaus» ar «Lietuvos Žinias» Jonas Sutkus nerašė niek būdamas su manim.

Tai tiek Jums norėjau pranešti.

Su pagarba

Eleonora S. Sutkuvienė.

———==: o :==———

LIETUVIAMS PERSERGĖJIMAS.

Aš niekados būčiau netikėjęs, kad laisvoje Amerikoje yra inkvizicija, pakol patsai ypatiškai nepatyriau, kas atsitiko su mano velione motere Mano moteris, a. a. Barbora Stankaitienė (po tėvais — Šlederiutė), pereitą savaitę pasimirusi, paeina iš Suvalkų gub. Kidulių gminos, Dvariškių kaimo. Kaipo stipra katalikė, susirgusi bijojo eit į nekatalikišką ligonbutį. Kadangi daktaras išrado, jog be operacijos nepagys, todėl ir paėmė ją į Šv. Marijos ligonbutį, Jamaica. Kada nuvežė į ligonbutį, aš klausiau: kiek reikės mokėt? Ligonbučio sesutė atsakė, jog nereiks nieko, o ligonį draskė, visaip kankino, reikalaudami piningų. Labai tas nesuprantama buvo. Todėl aš dar prie ligonies paklausiau, kiek reiks mokėt, ir vėl atsakė, kad nieko. Bet po tam ir vėl ligonę kamavo Aš nesuprantu, kam tas buvo daroma, — turbūt, kad suteikti velionei moteriškei daugiau kančių, kad tuomi ji užsipelnytų didesnį garbės vainiką pas Dievą... Kada vėliaus susižinojau su daktaru, tai pradėta ligonis geriaus apžiūrėt, bet už tai matyt seselės inpyko ir tiek ligonę ėdė, kad išvaryti iš ligonbučio. Galiausiai po operacijos atsiėmiau moterį iš ligonbučio bet kaip atsigulė ant patalo, taip ir išgulėjo trejus metus. Sykį vienas daktaras patarė vėl pasiduoti ant operacijos Šiuom sykiu pateko mano moteris į St. Catharine ligonbutį. Čia taipgi darė operaciją, bet kaip ir pirmąją — nepasekmingai. Parėjus nuo operacijos dar sunkiau atgulė ant patalo, ir išgulėjo šešis mėnesius. Potam daktarai dar vėl patarė eiti ant operacijos bet po operacijos už dviejų dienų gavo uždegimą plaučių ir mirė 20 d. geg. Williamsburgo ligonbutyj, palikusi dideliam nuliudime vyrą ir 2 vaikučius: vieną 6 metų, kitą 4 metų.

Taip tai einasi mums lietuviams svetimtaučių katalikų ligonbučiuose, kur rodos yra kryžius, bet nėra meilės artimo. Kas tiesa, pirmieji du ligonbučiai man taip ir pasakė kad jie lietuvių ir žydų nemėgstą. O piningus mat ir žydų ir lietuvių mėgsta!—Kaip tai gerai butų kad męs turėtumėm savo lietuvišką ligonbutį! Neėsant gi tokio, gerai butų kad nors lietuviai nesigvieštų katalikiškais ligonbūčiais, bet geriau iš anksto apsižiūrėtų, kur yra geri ligonbučiai nežiurint kokio jie tikėjimo, ir tankiai praneštų apie juos savo vientaučių žiniai per laikraščius, kad bėdai pris spyrus, nereiktų žmogui patekti į inkvizitoriškas rankas..

Stankaitis.

Brooklyn, N. Y.

Vietines Žinios.

— **Gaisrų kišenvagiai.** Pereitą subatą, Greenpointe, ant 1120 Manhattan Ave. užsidegus sklepui ir subėgus miniai, tūla poni Džiausienė ir J Navickas pritvėrė savo kišenėse vagilius Kauferį ir Fišerį. Policija juodu pastatė po sunkia kaucija, be to dar sakoma, jog suims visą tokių vagilių bandą, nes yra nuožvalga, jog jie tyčia padeginėja namus, ir gaisro laiku kišeniauja.

— **Ir gaisras padarė biznį.** Garsi Coney Island zobovų vieta Dreamland, kuri sudegė ir podraug gaisras nušlavė penkius blokus, užpereitą nedėldi enį sutraukė 350,000 publikos pasižiūrėtų ir daugiau pelno padarė, negu patsai Dreamland. Žmonės būriais grumėsi pasižiūrėtų sudegusių ir sušaudytų žvėrių iš cirkaus Ferari. Apsergėta nuo ugnies šita vieta buvusi vos ant $343,000. — Dreamlando kompanija norinti šitą žemės plotą parduoti miestui. Nedaug ji norinti ir gaut, tik.. 3 milijonus dol.

— **Demonstracijos.** Per dekoracijų dieną geg. 30 d. apie 10,000 žmonių padarė po miestą dideles demonstracijas paminėjimui žuvusių civilinėje karėje. Miesto salėse buvo daugybė prakalbų, taip gi papuošimai kvietkomis ir vėlukais kareivių kapinių ant Cypress Hills.

— **Kuningas apleidžia nuodėmingą miestą** Trinitų-baptistų bažnyčios kuningas Hafer viešai metė prakeikimą ant New Yorko ir Brooklyno, ir atsisakė nuo parapijos, kurioje klebonavo ant Green Ave. Riksmas, pliovonės, triukšmas atėmė iš kuningėlio viltį, jog šitie du miestai kadąnors ateis ant išganymo kelio.

— **Pasimirė lietuviai. 1) Jurgis Klimas** 46 metų, 66 So. 2-nd Str. 2) **Barbora Stankaitienė** (20 gegužio) 35 m. 206 Stagg st. nuo pneumonijos. 3) **Augustinas Valaitis** 67 m. 51 So. 1-st str. Mirė 24 gegužio nuo vėžio viduriuose. Paliko moterę, 2 sūnus ir 2 dukteri. 4) **Ona Skrinskiutė** 3 metų 10 mėnesių, 55 So. 2-nd str. Mirė 28 geg. nuo pneumonijos. 5) **Andrius Novikas** 56 m. Mirė Kings County ligonbūtyje nuo indocarditis. Visus juos palaidojo vietinis graborius p. Butkus.

— **M. Petrauskas išvažiuoja Europon.** . Pereitą subatą atvažiavo iš Chicagos į Brooklyną p. M. Petrauskas, mūsų gerbiamasis dainininkas ir kompozitorius. 6 d. berželio išvažiuoja jisai ant nekurio laiko Europon. Pereitą nedėldienį Operos Choras padarė p. Petrausko priėmimui ir atsisveikinimui dailų išvažiavimą į Glendale Park. Susirinko daugybė jaunuomenės, kur visi dailiai pasilinksmino.

— **Apsivedimai.** Užp. panedėlyj laisnių biūras sakosi išdavęs per vieną dieną 122 apsivedimo laisniu. Tai didžiausis šiemet vienos dienos rekordas. Tarpe išsiėmusių laisnius yra šios ir lietuvių poros: 1) Petras Grudzinskas 105 Berry str su Elžbieta Rinkevičiute iš ten-pat. 2) Domininkas Toleikis 278 Powers str. su Josefina Miseurez (matomai svetimtaute) 110 Bushwick ave.

——==: o :==——

NAUJI RAŠTAI.

Prieš vėją nepapusi: Komedija trijuose aktuose. M. Palionis. Chicago, Ill. Turtu ir spauda „Lietuvos", 1911. Pusl. 52.

Praktiškas angliškos kalbos rankvedėlis. Pasimokinimui skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai. Sutaisė S. P. Tananevičia. Chicago, Ill. Spauda ir lėšomis „Kataliko". 1911. Pusl. 63.

Džūma (maras). Pagal d-rą O Birmantaitę „Sveikata" N5, „L. U." priedas. Pusl. 8.

Išėjo šie perijodiški raštai: „Žibutė" „L. U." priedas skiriamas moterų reikalams, N2. „Allgemeine Litauische Rundschau" N5. „Vadovas" N33.

Matuko dirva. Apysaka. Iš N. Vučetičio lietuviškai parašė M. Grigonis. „Vaikų kningynėlis" N1. Seimai, Laukaičio ir Bvės spaustuvėje, 1911. Pusl. 16. Kaina 5 kap.

Jonas Krikštytojas. H. Sudermano penkiaveiksmė tragedija su prologu. Vertė A. Musteikis. Brooklyn. N Y Spauda ir lėšos „Vienybės Lietuvninkų". 1909. Pusl. 110.

„Vienybės Lietuvninkų" 25 metų sukaktuvių jubilėjus (1886—1911). Historiški atsiminimai mūsų praeities. Su paveikslais mūsų įžymesnių veikėjų ir rašytojų. Storame kningos formate. Brooklyn, N. Y. 1911. Pusl. 218. Kaina 50c.

Živaja starina, vypūsk IV, 1910. God XIX. Sulyginimas mytho pas lietuvius „saulė-dievo dukra" ir pas slavus. Užbaiga akyvo illustruoto straipsnio „Vestuvės Kokšengoj, Totemsko pavieto."

IŠ S. L. A. SEIMO.

Gauta trumpa telegrama iš Baltimore Md jog S. L. A. seimo prezidentu: Pranas Balčiūnas, vice-prezidentu Stasys Gegužis; sekretoriais: K. Račkauskas ir Juozas Byla Laiškų skaitytojais: P. Mikolainis ir J. Trečiokas. Spaudos komisija: V. Daugšis, V. Ambrazevičius ir J. Gaigalas.

New Yorko žinios.

¶ **Vandenio badas.** Šiemet New Yorkui grumoja vandenio badas. Kas per priežastis vandens stokos, dar tikras nesužinota. Vandenų komisija sako, jog pusė New Yorko namų turinti kiauras vandenio triūbas, todėl kasdien išteka į žemes milijonai galionų. Išsiuntinėta 150,000 laiškų namų savininkams, kad peržiūrėtų savo vandentraukius ir paskirta 200 inspektorių kurie eis per namus ir baus savininkus, kurių ras kiauras vandenio triūbas.

¶ **«Blaivus Džiulajus.»** Smarki agitacija eina, ypač tarp moterų, kad sykį ant visados panaikinti triukšmingas manifestacijas ir šaudymus per žinomą šventę 4-tos liepos. Tam tikslui net susitvėrė tam tikras komitetas, kuris su majoro Gaynor pagalba bandysiąs šiemet visokį triukšmą nedaleisti «Blaiva liepos ketvirta — jie sako — padaro linksmą penktą», tai yra mažiau užmuštų ir sužeistų nekaltų miesčionių.

¶ **Nevalia reklamos ant vežimų.** Washingtono Augšč. Teismas šianedėl patvirtino teisėjo Leventritt drausmę, kad Fifth Ave Coach Co nevartotų ant vežimų ir omnibusų jokių apgarsinimų, nors kompanija ilgai prieš tą spyrėsi. Esama iš tokių apgarsinimų didelio pelno: ant metų gaunama nuo firmų net po $10,000.

¶ **Įstatymas prieš ginklus** Pereitą panedėlį gubernatorius Dix Albanėje pasirašė ant senatoriaus T. Sullivano billiaus, kuris nuo ateinančio lapkričio draudžia pardavinėjimą ir nešiojimą si šaujamųjų ginklų be policijos leidimo. Nuog šiol perkantįs turės išsiimti laisnį, kad turi tiesą nešiotis ginklą, o krautuvninkas turės tik tam parduoti, kas turi laisnį; prie to jis turės užrašyti: kam pardavė, kokią dieną, kokis pirkėjo užsiėmimas, etc.

¶ **Sulaikytas** ant Ellis Island žinomas Argentinos lietuvių veikėjas A Šmulkštis, kurį rado nesveiku ant akių. Ar pasiseks jį iš čia kam išimti, nežinia. Tai dar vėl persergėjimas, kad nusijaučią nesveikais geriaus į Ameriką nekeliautų. p. Šmulkštis keliavo čia iš Argentinos net 28 paras, ir gaila butų, kad po tiek iškaščių turėtų grįžti.

¶ **Lietuviai išdavė egzamenus.** Cooper Union institute berž 2 d. išlaikę egzamenus, gavo diplomus du lietuviai: p. M. J. Vinikaitis (chemijos diplomą), ir p. Jurgis Abraitis (post graduate mokslų laipsnį).

¶ **Rado negyvą moterį.** Ant 511 E. 78 str rado apleistame būste negyvą moteriškės lavoną, kuris maudyklėje buvęs jaunuo pereito vasario mėn. Moteriškė būta nužūdyta. Ji yra Lili Scheib. Tuojaus suimtas ir jos vyras, iš amato šoferas, H.Scheib.

¶ **Dekoracijų diena.** Gegužio 30 d. iš 20,000 žmonių minia turėjo paradą kaipo paminėjimai žuvusių civilinėje karėje amerikonų. Tą dieną būna ir papuošimas, kaip kasmetas, kareivių kapinyno ant Cypress Hills, Brooklyne. Apie generolo Grant kapą 5000 žmonių išklausė ex-prezidento Ruzvelto kalbą. Jisai, kaip paprastai, davė vėjo politikieriams, kurie prisidengę konstitucija nieko šios šalies labui neveikia. Sakė, jog reikia prispausti anarchizmą, o labiau pasirūpinti valdžiai aprūpinti darbininkų būvį. Paskui Ruzveltas išvažiavo į Newarką, kur vėl prieš 40,000 publikos sakė prakalbas prie naujai atidengto Abrahamui Linkolnui bronzinio paminklo

¶ **Nuo gaisrų įstatymas.** Albany assembly priėmė taip vadinamą Hoey gaisrų įstatymą, kurį pirklių associacija sutaisė po nelaimingojo gaisro Triangle fabrike ant Greene gat. Sulyg to įstatymo namų prižiurėjimas atimta iš budinkų departamento, o pavesta vien ugnies departamentui. Iščia eis peržiūrėtojai namų, ir kur tik ras gyvenančius pavojingose stubose ar budinkuose, tuojaus žmones liepos išeiti, o kur tik bus neatsakanti apsergėjimai nuo ugnies, privers namų savininkus juos intaisyti. Jei savininkai to nesiskubįs padaryti, tai valdžia palieps tą padaryti patiems namų gyventojams, o kaštus atrokuos iš rendų.

¶ **Perspėja žydus prieš Rusiją.** Nesenai sugrįžo žinomas žydų veikėjas Joseph Mandelkern, ant 1,919 — 7-tos Ave. ir papasakojo New Yorko laikraščiams, perspėdamas žydus, kad neužsitikėtų Rusijos valdžiai, kuri ant Amerikos reikalavimų neva palengvino tiesas kaslink išeivių, priėmusių Amerikos pavaldinystę, bet po senovės esą suimama kiekvienas sugrįžęs Amerikos pilietis ir išsiunčiama Siberijon. Net ir vaikai gimę Amerikoje iš tėvų išeivių esą skaitomi Rusijos pavaldiniais, jeigu tėvai po gimimo neišsiprašė nuo caro leidimo pasilikti šios šalies piliečiu.

¶ **Valkatoms farma.** Albany assembly priėmė Chanlerio billių kaslink valkatų. Sulyg to valstija turės intaisyti tam tikrą farmą ir šiokių tokių darbų koloniją, ant kokio 500 akrų žemės ploto. Tam tikslui nuskiria valstija $60,000 Ant tos farmos bus suvaromi visi suimtieji valkatos ir parėjūnai ant miesto gatvių ir laukuose. Reikia sau persistatyt, kaip jie šitą žinią sau priims!

¶ **Nupigis telefonus.** Public Service komisija nusprendė kad telefono kompanijos turi kiekvieną šaukimą iš New Yorko į Brooklyną, Astorią ir Newtown per telefona, sumažinti iki 5 centų. Ikšiol imdavo po 10c. Tas įneis į galę nuo 1 d. augpjučio.

——==: o :==——

DAR IŠ L P D. A. SEIMO.

(Užbaiga.)

Baltimore, Md. Berž. 3 d. Sesiją IV atidarė pirm. p. Lazauskas, 8:15 ryte.

1) Skaitytas protokolas III sesijos ir priimtas su pataisymais.

2) Delegatų vardašaukis.

3) Centro viršininkus, kad kontroliuotų tos draugystės, iš kurių bus išrinkti; ant metų du kartu vietinė draugystė privalo išduoti raportą iš viršininkų veikimo sąryšio reikaluose.

4) Išrinktą visuontino balsavimo tvarkymo komisija iš Baltimorės draugysčių; centro sekretorius išsiuntinės balsavimo blankas, o draugystės nubalsavusios, turi pasiųsti tvarkymo komisijai, kuri sutvarkiusi ir apskelbs organe, kas tapo išrinkta.

5) Konstituciją atspauzdinti ant blankų su II seimo pertaisytais siais paragrafais ir dapildymais, ir išsiuntinėti draugystėms, ant kritikos ir visuotino balsavimo.

6) Protokolą II seimo neleisti kritikai ir visuotinam balsavimui, bet palikti kaip yra, nes balsavimas — veltus darbas.

7) Konstitucija turi ineiti į galę nuo naujų metų 1912.

8) Nutarta — kurios draugystės davė žodį, kad priguli į sąryšį o neprisiuntė įžengiamosios mokesties, turi ją prisiųsti kuoveikiausiai, nes kitaip bus skaitomos nelegališkomis

9) Kasieriaus kaucija nutarta turi būt padėta ant $100; turi padėti kauciją šių metų liepos 1 d.

10) Skaitytas atsišaukimas Brooklyno, New Yorko ir Maspetho lietuviškų draugysčių, linkui gelbėjimo emmigrantų; priimtas gana sympatiškai J. M. Danielius gana plačiai nurodinėjo emmigrantų tąsymą po prieplaukas ir reikalingumą jiems pašalinės pagalbos, kaip ant Ellis Island, N Y. taip ir kitur: Bostone, Philadelphijoj Po ilgų kalbų, nutarė šį klausimą delegatai parvažiavę perduoti į savas organizacijas irkad žėdna draugystė įsteigtų emigrantų šelpimui fondus, ir agitaciją varytų kuoplačiausiai. Taipgi sąryšio II seimas, aplaikęs seimo laiku auką iš Rochester, N. Y. nuo Ged. Draug. ir kuri buvo niekam nepaskirta, nutarė paaukuoti tą emigrantų reikalams, prieto dar delegatai suaukavo $7.50. Viso $8.50 bus tuoj pasiųsti į Brooklyno emigrantų komisiją.

II sesija užsibaigė 11:55 ant pietų

Sesiją V. atidarė seimo pirm. 2:8 po pietų

1) Skaitymas protokolo; priimtas be pataisymo.

2) Delegatų vardašaukis. Pribuvo visi.

3) Seimai tada bus šaukiami, kada draugysčių didžiuma reikalaus.

4) Draugystės prigulinčios prie sąryšio, turi būti sekretorių du kartu per metus apskelbiamos organe.

5) Kiekviena draugystė privalo turėti nors vieną egzempliorių sąryšio organo, dėlei žinios, kas veisiama sąryšyj.

6) Sekretorius turi susižinoti su laikraštininkais, ant kokių išlygų kuris laikraštis apsiimtų sąryšio reikalus talpinti.

7) Nutarta kad nominacijos blankos tilptų per organą; draugystės, iškirpusios nominacijos kuponą po balsavimui pripildo, kas kiek gavo balsų pažymi ant kupono ir pasiunčia tvarkymo komisijai.

8) Nominuoti sekantiems metams į centro komitetą: 1) A. J. Viznis iš Bridgeport, Conn. 2) T. Kazlauckas iš New Haven, Conn. 3) M. Rakauckas iš Baltimore, Md. Ant sekretoriaus: 1) K. Baltrušaitis Baltimore, Md. 2) P. Kalinauskas iš Baltimore, Md. 3) A. Žolynas iš Newark, N. J. Ant kasieriaus: 1) A. Laukaitis iš Baltimore Md. 2) A. Bernota iš Worcester, Mass. 3) P. Glaveckas iš Baltimore, Md. Seimas užsibaigė 3 d. berželio 3:35 po pietų. Pirmininkas seimo padėkavojo delegatams už protingą ir gerą svarstymą sąryšio reikalų.

Reikia pridurti, kad šis II seimas atsibuvo gana ramiai, ir padarė gana daug gerų nutarimų linkui draugysčių susivienijimo.

Varguolis.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Z. Jank.: — Buvom manę, kad galėsime straipsnelį išspauzdinti, bet pasirodė, jog negalima: labai sunki ir vietomis visai nesuprantama vertimo mintis. O gaila — tėma gana akyva!

P. Kapickas — Juokeliai labai prasti. Nedėsime. Bandykite rankioti daugiau. Gal pasiseks rasti geresniu.

A. V. Vasneliui. Schenectady:— Dėlei tų visų reikalų Tamsta kreipkitės į p. Antonovą ypatiškai. Regis jisai dabar prie „Laisvės", — tai galės atylginti už „Pipirą".

Petrui K.: — Atkreipiame T-tos domą, kad nerašytumėt tankioms eilutėms. Abelnai, negalint dar gramatiškai rašyti, reikia rašyt retomis eilutėmis retai ir litaras statyti, kad butų vietos kur pataisinėt duodant į spaudą. Kitaip tokis raštas negalimas suvartoti. Rašant korespondencijas, verčiau jau atsidėjus rašyt išlėto,

(Žiur ant sekančio pusl.

„Severos Skilvinis Kartumas atgrąžino apetitą ir sveikata"—rašo mums p. Frank Teropsic, iš Fort Smith, Ark.—„Paturiu vartoti tą gyduolę visiems turintiems kokias nors skilvio slogas".

VISOKIUS VALGIUS PAMEGSI

IR JIE EIS TAU Į SVEIKATĄ, jeigu prieš valgį paimsi dozą

Severoros Skilvinio Kartumo

Kaina $1.00

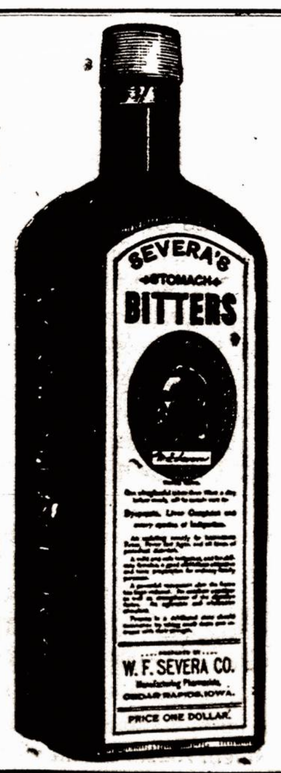

Sustiprina nusilpusi skilvi.

Suteikia gera apetita.

Pagelbsti virszkinimui.

Uzbega sukietejimui.

Atgrazina jiegas po ligai.

Ar esi nervuotas?

Tankiai užsikarščiuoji? Esi suerzintas? Smulkmenos tave pykdo? Išsigąsti maža-ko? Eini gulti nuvargęs ir atsikeli nuvargęs? Niekas tau geriau nepagelbės, kaip

SEVEROS NERVOTONAS.

Jisai pasiekia priežastis ligos; nuramina suerzintus nervus, sustiprina nervų systemą ir užtikrina sveiką miegą, atgrąžinantį jiegas visam organizmui. Kaina $1.00.

Kol dar nera velu?

Inkstų ligos žmogus tankiai ilgą laiką nepatėmija, kol pagalios tuomet, kada jau liga virsta pavojinga. Idant užlaikyti sveikus inkstus vartok

SEVEROS GYDUOLES INKSTAMS IR JAKNOMS.

Tai yra geriausias budas nuo skaudėjimo kryžkauli , nuo ligų jaknų, nuo susilpnėjimo inkstų. Sukilimas šlapinimo organų prašalinamas veikimu tos gyduolės.

Kaina 50c ir $1.00

Visuomet pirk tiktai Severos Gyduoles. Aptiekoriai ir pirkliai parduodanti gyduoles turi jas savo sankrovose. Nepriimk kitokių gyduolių. Jeigu neesi persitikrinęs apie savo ligą, rašyk į mūsų Gydymo Skyrių.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

negu skubinant savo raštą sugadint.

A. Čekanauskui: — 1) Bereikalingas prikalbėjimas. Rašykite žinutes trumpai, aiškiai, tai niekados nereiks perrašyt ir „nesusikraipys mintis''. Kartais dar sutrumpiname dėl mažumo vietos. Todėl atkartojame apie trumpumą ir aiškumą. Dabar gerai. 2) Žinučių rašyme reikia išsidirbti per ilgesnį laiką. Taip. Mūsų laikraščių korespondentai visi tėra praščiokėliai, ne kokie gymnazistai (mūsų gymnazistai šėką pjauja!..), bet kantrumas ir prisirišimas prie savo darbo išdirba pas mus nevieną labai gerą korespondentą ir liaudies švietėją. Galeste išdirbti Didelę pažangą jau padarėt. Tik-mažiau žiūrėt ant visko per juodus akinius. 3) Labai bus ačiu, jei pasistengsite žaidimus surinkti, kiek žinote.

Tamsybės Priešui, Brighton:— Apie tas pačias prakalbas buvome jau kitą žinutę gavę anksčiaus. Todėl šios nedėsime. Malonėkit parašyt kas savaitę apie lietuvių veikalėlius.

Donoriečiui: — Dailiau, dailiau pratinkitės rašyti! Vely mažiau vingiuokit, o pastatykit aiškias litaras. Tas susinaudos Tamstai pačiam, nes išdirbsite pas save rimtumą ir pobūdžio stiprybę. Nedėlioti svetimženklių, jeigu neapsipažinę, kur reikalingi. Tas išbraukant tik numargina rankraštį

———==: O :==———

Iš Amerikos.

Teisingas kuningas. Glen Falls, N. Y. metodistų kuningas Grieves suvažinėjo automobiliu jauną mergytę Maginniut. Teismas jį pripažino nekaltu, bet kuningas nerimsta, ir sąžinės išmėtinėjamas pardavė automobilių ir visą savo turtą iš aukcijono, o gautus pinigus atiduosiąs negyvos mergaitės tėvams. Reikia pripažinti, kad mažai yra tokių kuningų.

Dar mato kometą. San Jose, Cal. vietinėje observatorijoje direktorius Campbell praneša, jog garsioji Halley'o kometa dar esanti per teleskopus matoma. Pereitą savaitę buvo nuo jos nuimta dar dvi fotografijos. Dabar kometa esanti nuo žemės tolumo už 500,000,000 mylių, arba 60% toliau nuo saulės negu buvo 1909 metais, rugsėjjj, kada buvo arčiausiai nuožemės.

Gibbonso jubilėjus. Baltimore, Md. kardinolas Gibbons 6 d. beržėlio pradėjo švęsti savo dvigubą jubilėjų: 50 metų, kaip išėjo kuningnos ir 25 metų kaip pasiliko kardinolu. Tą dieną buvo susirinkę į Baltimorę daugybė įžymesnių Amerikos veikėjų, tų tarpe ex-prezidentas Ruzvelt ir prez. Taftas. Jie laikė kalbas ir pabriežė, kad Gibbons Amerikos draugijai labai daug pasitarnavęs.— Gibbonso jubilėjus tęsis iki spalių mėnesiui.

Nevažinėkit girti! Great Northern gelžkelis įvedė nauja tiesas, palei kurias kiekvienas pasažierius netik negali ant traukinio užsėdęs gurguliuoti iš bonkutės, bet ir girtas traukinin įlipęs bus areštuotas. Pirmą dieną įvedus įstatymus, ties Fergus Falls, Minn. areštuota 60 subjektų ir kiekvienas turėjo užsimokėti po $50 arba atsėdėti cypėj po 60 dienų.

„V. L." Skaitytojams.

Pranešame visiems „Vienybės Lietuvninkų'' skaitytojams, kurių prenumerata jau išsibaigė, jog šitas numeris bus paskutinis, jeigu neatnaujins prenumeratos. Apie tai buvo pranešta taipgi atvirais laiškučiais. Jeigu norite likti „Vien Liet.'' skaitytojais ir ant toliaus, tai meldžiame prisiųsti prenumeratą. Prie to pranešame tiems, kurie esate užsirašę su dovanomis — „Pažvelgus Atgal'' ir „Atlasu'', jog „Pažvelgus Atgal'' jau išsiuntinėjome, o „Atlasas'' dar randasi spaudoje. Kaip greit išeis iš spaudos, tai ir tą tuoj išsiuntinėsime ir pranešime per laikraštį. Todėl malonėkite truputį palaukti ir netrukdyti administracijos su klausimais.

„Vien. Liet.'' administracija.

URA! VISI ANT PIKNIKO!!

Draugystė Šv. Kazimiero parengė didelį ketvirta metinį pikniką, kuris atsibus subatoj, 24 d. beržėlio, 1911 m. Belmont Parke Paterson, N. J. Prasidės 2 val. po pietų ir trauksis iki 12 val. nakti. Bus lietuviški muzikantai ir gros lietuviškus šokius. Todėl kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius taip ir iš aplinkinių kaimelių atsilankyt į tą puikų pasilinksminimą. Važiuodami imkite Heledon karą, kuris davež prie pat parko. Įžanga 25c ypatai.

Užkviečia

Komitetas.

(24)

PENKTAS METINIS PIKNIKAS

parengtas Dr-tės D. L. K. Gedimino Seattle Wash. atsibus 4 d. liepos (July) 1911 m. Linkoln Parke, Georgetown, Wash. Prasidės 11 val prieš pietus. Užkviečiame Vietinius ir aplinkiniuslietuvius ir lietuvaites į taip puikų pasilinksminimą. Įžanga vyrams 25c., moterims dovanai. Iš Seattle daveža ligi vietai South Park karai.

Meilingai užkviečia

Komitetas.

Pajieškau savo pažįstamo Ernst Kempel, kuris kada tai gyveno Kuršo gub., Bausko pav., buvo už gaspadorių Borklan dvare. Jau 22 metai, kaip Amerikoj Pirmiaus gyveno Elizabeth, Port, N. J., o dabar, girdėjau gyvena Minesota valstijoj. Turiu labai svarbų reikalą. Kas apie jį žino meldžiu atsišaukt į „Vien. Liet.'' redakciją:

120—124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(24)

Pajieškau savo draugo Kazimiero Stupinkevičio, paeina iš Suvalkų gub. Vilkaviškio pav.. antri metai kaip Amerikoje. Pirmiaus gyveno po šiuo adresu: Kazimier Stupinkewicz, 478 Valley St., Youngstown, Ohio. Kas apie jį žinote, ar jis yra gyvas ar numiręs, tai malonėkit kuogreičiausiai man apie pranešti šiuo adresu:

Jonas Butkevičia,
Sasnava, Kvietiškio gmino,
Marijampolės pav.,
Suvalkų gub. Russia.

(24)

Pajieškau 3 draugų — Antanc, Kazimiero ir Domininko Trumpiškių, paeinančių iš Kauno gub., Reseinių pav., Pajurio vals., Radzigalos kaimo. 5 metai atgal gyveno Spring Valley, Ill. Jei kas apie juos žinote arba jie patįs teiksis duoti žinią šiuo adresu:

Jonas Trijonis,
851 Bank st., Waterbury, Conn.

(23)

Pajieškau Dominiko Aleksos, Živkelių kaimo, Seinų gmino, Suvalkų gub. Penki metai atgal gyveno Shenandoah, Pa., o dabar nežinau kur gyvena. Turiu pas jį labai svarbų reikalą. Jeigu kas žinote, tai malonėkite duoti žinią šiuo adresu:

Antanas Grimalauckas,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(23)

Pajieškau draugo Antano Dirvelio, paeina iš Darpmonų, Prūsų Lietuvos. 6 metai kaip Amerikoje; pirmiau gyveno Shenandoah Pa. Kas apie jį žinote, ar jis patsai, meldžiu duoti žinią šiuo adresu:

Jonas Jokubaitis,
851 Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškau Juozapo Pažiaro, vidutiniško ugio, rudas, apie 25 metų amžiaus, kalba lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Jis yra apvogęs mane — $70 ištraukė iš kišeniaus. Kas apie jį duos žinoti gaus dovanų $20.

Malonėkite pranešti šiuo adresu:

Jonas Skačkauckas
294 Washington ave. Waterbury, Conn.

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Lietuvninku"

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų'' seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų'' obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet.'' paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien. Lietuvninkų'' skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.

„Vienybę Lietuvninkų'' skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštiyje jieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv.'' siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybė Lietuvninkų'' išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų'' reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį'' arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduoda Laivakortes

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiuiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, randvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120=124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Klausyk Gero Patarimo

Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklypelį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležinkeliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmonėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonės ir puolasi pirkti ŽEMĖS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų toji žemė ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu budu toji žemė pasilieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnė negu perkant kaštavo. Kita vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina važiuot, bet ima mažai laiko tik 2 minutas trukis bėga 1 mylę po žeme. Todėl New York City per pereitus 10 metų žmonių pasididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra daugiausia turčių, o daugiausia prasigyveno iš žemės pradėdami su $50, o mųs lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudėtus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lietuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų žemės New York City, tai kodėl lietuviai patys sau neapverčia tuos pinigus nupirkimui sklypą žemės alia paveda bankom save išnaudot. ŠTAI MĘS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiausiom įtaisom, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kukne ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms pasidėti, žodžiu sakant viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už $3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, beveik su randa galima išmokėt. Taip-pat ir LOTUS parduodam nuo $450 iki $750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio tik 3 Blokai. Čia randasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolės ir t. t. Nuo mųs žemę pirkdami įmoką už Lotą $10%, o paskui po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, precento nereik mokėt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mųs žemės Jamaica Bay yra rengiama prieplauka (dokai) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valstijų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą.

Kreipkitės asabiškai arba per laiškus pas mųs reprezentantus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties" išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.

J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.

120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.

Nauja labai žingeidi knyga

„Pasauliu Ratas."

Yra tai astronomiškas aprašymas mųsų saulinės sistemos. Parašyta garsių astronomų K. Flammariono ir S. Glazenapo. Su paveikslais. Kaina 25c.

Gaunama pas:

J. STROPUS

30 West Broadway, So. Bostn, Mass.

NEPRIETELIUS SAU PAČIAM.

Žmogus, darąs ką-nors, kas jam kenkia, ir jis patsai tą žino, — yra patsai sua nepritelius. Tečiaus yra atsitikimai, kur žmogus joku būdu negali savo impročio pamesti, kad ir kažin kaip n rėtų ir bandytų. Jis tik karts-nuo-karto įstengia ant valandėlė pagundą apgalėti. Tokie impročiai — tai gėrimas, persivalgymas, visokie vaistai, nemiegajimas naktimis, kurie naikina žmogaus kūno ir proto sveikatą. Norėtumėm patarti ne tik tokiems, bet ir sveikiausiems žmonėms, kasmet pašvęsti bent vieną mėnesį savo kūno išvalymui, vartojant tam tikslui Trinerio American Elixir of Bitter Wine. Šis vaistas pašalina iš kūno visus nevalumus, pataiso vidurius ir išvalo kraują visai naturališku būdu. Sudrutina nervus ir suteikia gerą apetitą, tuomi-pat duoda žmogui daugiau jiegų pagundoms priešinties. Labai daug pagelbsti viduriams sutvarkyti. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

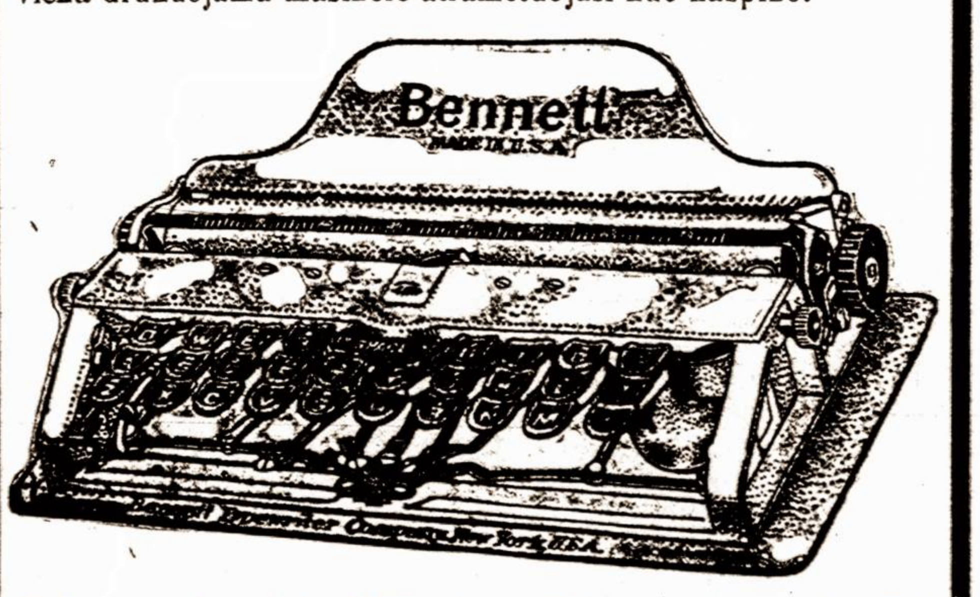

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

„LAISVOJI ŽMONIJA''.

Nuo 1 d. geg. 1911 m. pradėjo eiti literaturos ir draugijinių mokslų laikraštis „Laisvoji Žmonija''. Kaina metams 50c. Lietuvi darbininke! Jeigu nori išsidirbti platesnį regratį, tai užsirašyk „Laisv. Žmon.''. „Laisvoj Žmonijoj'' visada rasi tikrą dvasišką peną, nes joje vietos neras bereikalingos žinios „Laisvojo Žmonija'' bus griežčiausios pakraipos, ginanti žmogaus tiesas bei darbininkų reikalus. „L. Ž.'' nekompromisuoja nei su kuom. Pasiskubinkit užsirašyti, idant apturėti pirma numerį, kuris jau baigias.

Jei nori pažiūrėti, tai prisiųsk 10 centų krasos ženkleliais ir apturėsi.

Adresuok:
„Laisvoji Žmonija'',
1613 So. Halsted st., Chicago, Ill.

REIKALAUJU AGENTŲ

pardavinėjimui savasčių New Jersey valstijoje, ant lengvų išmokesčių; lotai 25x100, ir arti dirbtuvės. Rašykite arba atsilankykite į mūsų ofisą nuo 9 A. M. iki 8 P. M.

H. Kossofsky,
100 Second Ave, New York City.

(23)

ATIDARIAU SALIUNĄ.

Ant North 6-tos 124 ir Berry kampo. Užlaikau gerus gėrimus, cigarus, ir viską kas tik reikalinga. Prašau lietuvius atsilankyti pas mane, o busite užganėdinti.

Su guodone
Wm. Stones.

(23)

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras

A. Szkupiute-Jankauckiene.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

K. STRUMSKIS

Duodu lekcijas ant —PIANO—

Sutaisau muziką baliams, piknikams ir kt.

Adresas:

190 High Str., Brooklyn, N. Y.

(24)

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba Ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 310 John str.

K. P. Šimkonis
650 So. East St. Holyoke, Mass.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.
J. Žemantauckas, 307 W. 30-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
J. Digrys, 1213 Philo str.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 223 Broadway.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Šimkonis, Box 671.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
—Julius Bukantis,
172 Endicott St.

PIGI HISTORIŠKA DOVANA!

Kas norite gauti ją ar tai sau, ar savo draugams, arba savo namiškiams pasiųsti į Lietuvą, tai prisiųskite mums 10 centų markėmis ir, apturėsite gana didelį ir akyvą jubilėjinį numerį 25 metų «Vienybės Lietuvninkų» sukaktuvių. Tame numeryje rasite 62 paveikslus žymių veikėjų ir rasytojų ant tautiškos dirvos, ir 58 straipsnius, kurie turi didelę svarbą, iš historiško atžvilgio ir pasiliks ilgai lietuvių literaturoje, kaipo savo rūšies dokumentas. Todėl pasiskubinkite jį įsigyti sau arba savo giminėms bei draugams gyvenantiems Lietuvoj, kaipo sekminių dovaną. Prisiųskite mums augščiau paminėtą sumą ir aiškų savo adresą, o męs tuojaus išsiųsime tamištoms jubilėjinį numerį. Kreipkitės šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
208 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.–8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždaritas.
Čia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuvjai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.
Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

DIDIS GYDYTOJAS **Dr. Ignotas Stankus M. D.**

pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana, ir baigęs kvotimus aukščiausioje ir jau paskutinėje daktariškoj mokykloj **New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL,** kurioje speciališkai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgaun vardą aukšto, didžio daktaro. Dr. IG. ŠTANKUS, per kiek laiko buvo miestavu daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduot kuo geriausei ir užganėdinančiai žmonijai dabar-gi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locną naminį ligonbutį ir:

KVIEGZIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubei kreipkis pas manę ypatiškai arba laišku, o busi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir aukštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sažiniška rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI LIGAS

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujo ligų, užkietėjimo ir nedirbimo vidurių; išbėrimo, kuno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių, slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškų ligų, neuralgijos, drebėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgasčio; nuo greito nuilsimo, sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškų ligų, ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Teip-gi nuo visokių moteriškų ligų, skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo ir gumbo ligų:

Turiu Speciališką Diplomą dėl darymo Operaciju.

Ištikus butinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaipo tai: augimo vėžio skilvije ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai butų puslėje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tą su pagelba operacijos galima prašalinti kuo geriausei ir už menką mokestį. Darau teip-gi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškų organų, kaip vyrų teip ir moterų. Ištiesinu pritrauktas kojas ir rankas. Išgydau su naujausio budo operacija repturą, už menką prekę.

Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas manę. Jeigu negalima pributi ypatiškai, tai parašykite ką skauda ir kokius nesveikumus jaučiate savij, o aš suprasiu viską ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reiks, prisiųsiu ir gyduoles, o tas nedaro skirtumo kaip toli gyvęnate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ar kitose šalise.

Atsilankantiems ypatiškai ir dėl operacijų, turiu savo locną naminį puikų LIGONBUTĮ. Biednus gydau DOVANAI.

Dr. Ignotas Stankus M. D. 1220 S. Broad St. PHILADELPHIA, PA.

Val. Ofiso: no 9 ik 12, no 2 ik 4, ir no 6 ik 8 vakare. Nedėliomi no 1 ik 5 vakare.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.

Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Aksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

Iszgydytas isz 10 METINES **RUPTUROS**

John J. Evans, iš Wapwallopen, sunkiai dirbantis kalvis parako fabrike, apsako atsitikimą, kuris visus užinteresuos.

Perėjo keturi metai Apriliuje, š. m., kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley in Wilkes-Barre, ba kentėjau ant dubeltavos Rupturos, padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigt savo darbą. Gydytojai kurie mane prieš tai gydė: jog tai yra didelė kvailystė mislinti, jog Ruptura duosis išgydinti be operacijos (aš esmiu priešingas tokioms operacijoms). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštije Berwick, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė jog išgydys mane iš kentėjimų, bet nenorėjau į tai įtikėt.

O dabar nežinau kaip išreikšti savo dėkingumą už tai, jog esmiu dabar suvis sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokį diržą, norint gana sunkiai dirbu, o už ką pirmiausia padėkavoju Dievui. o po tam Daktarui O'Malley.

Dirželiai niekad neišgydys Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali buti išgydyti nuo Rupturos (kuilo) be skausmo ir periškados per mano Kemišką–Elektro Methodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyti jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų jau persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs, atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozėliais aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėt, tai duosiu ant išmokesčio. Prekė užganėdinanti.

Prisiųsk pačtinę markę už 2c, o apturėsi daktarišką knygutę su abrozėliais už dyką.

DR. O'MALLEY

158 So. Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Amerika. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, kiernetų, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

PIRMAS LIETUVISZKAS

Fotografistas ir Maliorius

VISOKIU FOTOGRAFIJU

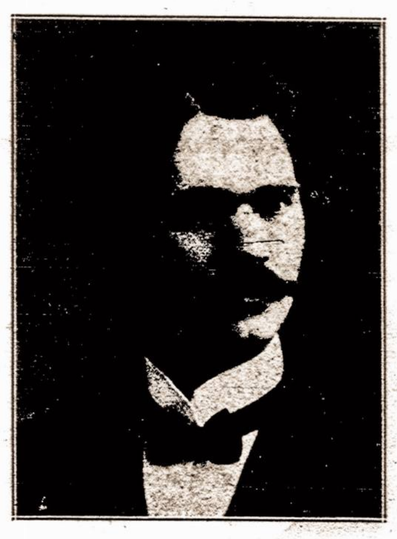

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON
328 Bedford Arv. Brooklyn, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Atidžiai visu Lietuviu

LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ

Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. Salė 212 Berry Str. Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti konogeriausiai.

JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —

JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, — KVEPIANTI CIGARAI. —

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

New Phone 1284 — R.

PUIKUS HOTELIS!

KAZ. MILIŠAUSKO.

Geriausia užeiga lietuviams. Salė mitingams ir susirinkimams. Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvį.

243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas **PETRA A. DRAUGELI.**

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8½ dienų in Roterdamą
III klasa $31.
II „ 45.
I „ 52.

11½ dienų in Liepojų
III klasa $35.
II „ 47.
I „ 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.
Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Kalendorius

1911 metams.

Su puikiais skaitymais, statistiškomis žiniomis apie Lietuvą, ir daug visokių aprašymų ir eilių.

Kaina 25c.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Skiriamas Lietuvos Mokyklai. Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas.

Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.oo, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ"
ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.oo. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

THE AMERICAN
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.
Preke $7.00.

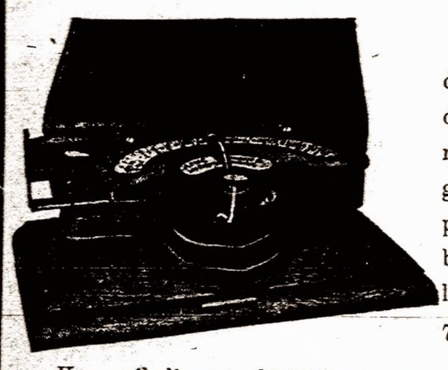

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Škrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė..... $2.00
O mašina..... $7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Pauksztis & Co.
120-:124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

---

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugyščių.

„Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: -- Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numer: ant pažiuros dykai.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Gera proga!

Geras laikraštis, tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima igyti du geru laikčiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų" ir prisiųs $3.00 siuntinėsime per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaipo priedą „Laisvąją Mintį" ir gi per metus kuriedu laikraš $4.00 Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:
J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

Didele Krautuve

Visokio tavoro, kaipo tai: **laikrodžių laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šliubinių ir šiaip nešioti merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių abrozų, visokių paveikslėlių ir tt.**

Biblija lietuviškoms raidėms $3.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1.25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šiaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuošimšiu.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažįstami reikale malonėkit kreiptis pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Adresas:
V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga įgyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoj lietuviai turi susiorganizevę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauka, tapgi susišelpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoj, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarp 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens ir žuvingi ežerėliai. Turime toje apielinkėje tūkstantį (1000) pardavimui farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pieninkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Parduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo $10,00 iki $25, 00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
PEACOCK, LAKE CO, MICHIGAN.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo išde turi grynais piningais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: J. Žemantauską, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: M. J. Damijonaitį, 812—33rd st., Chicago, Ill.

TEISINGAS PRANEŠIMAS

NE STEBUKLAI, NE PASIGYRIMAI, IR NE MEDAUS SALDUMU tepami apgarsinimai gali serganti iszgydyti, bet mokslas, geros liekarstos ir prieteliszkas pasidarbavimas gero teisingo daktaro gal

Sugrazinti Sveikata **Gerove ir Laime**

Išmintingam žmogui užtenka pranešimo ir kelių žodžių, kurie rimtai, bet gryną teisybę pasako. Nebutus, negalimus daiktus neprižada, bet tą tik, ką prižadėjus teisingai galima ištesėti, o tai galima ligas išgydyti.

Neišmanėliai visada jieško kur apgarsinimuose pagyrai save garsinasi: geriausias, geresnis už kitus, stebuklingas gydytojas, didis gydytojas, pailginantis kojas, rankas, kaulus ir tam panašų humbugą, ant ubagų dvasėje daro operacijas; arba apsiima biednus išgydyti dovanai, kad tik prisivilioti, o paskui engti. Panašus pasigyrikai, tai veidmainingi geradėjai, kuriuos gali pažinti iš pasigyrimų, apie kuriuos Philadelphios M. Klinikas skaito sau už pareigą prasergėti lietuvius nuo nuduodamų profesorių, geriau sakant — pusjau kėptų daktarų.

PHILADELPHIJOS M. KLINIKE

Parinktas specialistas daktaras ant ligų, teisingai ir pasekmingai gydo nuo: Slaptų, visokių ir sarmatlyyų ligų, nesveikumo kraujo ir nusilpnėjimą, ligas, nervų, persidirbimus, abelno nnsilpnėjimo ant sveikatos, puslės ir šlapinimosi organų, skaudėjimą sąnarių ir kitose dalyse kuno. Neramumo, greito pyktumo. Blogų sapnų, nubėgimų, nuo jaunystės išdykimo paeigų, kosulio, bronchitų, slogos ir inkstų, nemigos ir nepasilsio. Galvos skaudėjimo. Nieżėjimo ir išbėrimo spuogais odos, ligų kraujo. Tankaus šlapinimosi, išblyškimo ir pajuodavusių po-akių.

VYRU ir MOTERU visokias ligas, kurios užpuola varginimui. **ATSIŠAUK LIETUVIŠKOJE KALBOJE,** nes yra čion ir tikras lietuvis daktaras ir nereikalauji tlumočiaus, pasekmingai išgydė kitus nuo šviežių ir užsenėjusių ligų, tad ir Tau gali pagelbėti be peilio, bet su tikromis geromis liekarstomis.

Atsiszaukusiems

duodame teisingas rodas, suteikiame sergantiems pagelbą. Reikalaujant gero daktaro visada atsišaukt ant šio adreso:

The PHILADELPHIA MEDIC. CLINIC
1117 Walnut st., Phlladelphia, Pa.

Valandos: kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 11 iki 3 p. p. Utarnike ir Pėtn. nuo 6 iki 8 vakare.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New YorkN. Y. Telefonas: Worth 2822

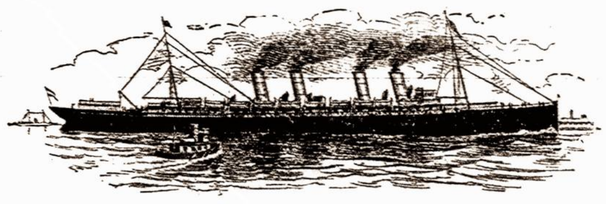

(NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.)

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.

(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai: **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.**
Subatoje iki 8 val. vakare. Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

LIETUVY, MOKINKIS FOTOGRAFIJŲ AMATO!

Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu už mažą atlyginimą arba užmokestį. Platesnių žinių klauskite per laišką arba pats ateikite.

Jos. Shukis
20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
" Bell 47
Residence Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.

Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

SU DIEVU IR TEISYBE TOLIAUSIA NUEISI-

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:
Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.

36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
317--319 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 Williamsburgh

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszeziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti **fabrikai.**

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.